

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM PRO ZÁKLADNÍ VZDĚLÁVÁNÍ

*„Chceme učit tak, aby se naši žáci mohli každý den těšit
na něco nového.“*

Obsah

1	CHARAKTERISTIKA ŠKOLY.....	7
1.1	Úplnost a velikost školy	7
1.2	Vybavení školy	7
1.3	Charakteristika pedagogického sboru	8
1.4	Dlouhodobé projekty, mezinárodní spolupráce	8
1.5	Spolupráce s rodiči a jinými subjekty	9
2	CHARAKTERISTIKA ŠKOLNÍHO VZDĚLÁVACÍHO PROGRAMU	10
2.1	Zaměření školy	10
2.2	Výchovné a vzdělávací strategie.....	10
2.3	Zabezpečení výuky žáků se speciálními vzdělávacími potřebami	12
2.4	Zabezpečení výuky žáků mimořádně nadaných.....	20
2.5	Začlenění průřezových témat.....	21
3	UČEBNÍ PLÁN.....	29
3.1	Tabulace učebního plánu	29
3.2	Poznámky k učebnímu plánu	31
4	UČEBNÍ OSNOVY	34
4.1	Jazyk a jazyková komunikace	34

4.1.1	Český jazyk a literatura	34
4.1.2	Anglický jazyk.....	59
4.1.3	Německý jazyk	68
4.1.4	Ruský jazyk	76
4.2	Matematika a její aplikace.....	84
4.2.1	Matematika	84
4.3	Informatika	102
4.3.1	Informatika	102
4.4	Člověk a jeho svět	114
4.4.1	Prvouka.....	114
4.4.2	Přírodověda.....	114
4.4.3	Vlastivěda	114
4.5	Člověk a společnost.....	126
4.5.1	Dějepis	126
4.5.2	Člověk ve společnosti.....	134
4.6	Člověk a příroda	146
4.6.1	Fyzika	146
4.6.2	Chemie	153
4.6.3	Přírodopis	160
4.6.4	Zeměpis.....	167
4.7	Umění a kultura	175
4.7.1	Hudební výchova	175
4.7.2	Výtvarná výchova.....	184
4.8	Člověk a zdraví.....	190
4.8.1	Tělesná výchova	190
4.9	Člověk a svět práce.....	197
4.9.1	Pracovní činnosti	197
4.10	Doplňující vzdělávací obor	205
4.10.1	Osobnostní a sociální výchova	205

5	HODNOCENÍ VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ ŽÁKŮ	216
5.1	Pravidla hodnocení žáků	216
6	PŘÍLOHA Č. 1	233
6.1	Postup školy při poskytování podpůrných opatření 1. stupně	233
6.2	Individuální vzdělávací plán (IVP)	234
6.3	Úprava očekávaných výstupů stanovených ŠVP	234
6.4	Specifikace provádění podpůrných opatření	234
7	PŘÍLOHA Č. 2	236

Identifikační údaje

ÚDAJE O ŠKOLE:

název školy: Základní škola, Základní umělecká škola a Mateřská škola, Frýdlant, okres Liberec, příspěvková organizace
adresa školy: Purkyňova 510, 464 01 Frýdlant
ředitel školy: Mgr. Bc. Petr Kozlovský
telefon, fax: 482 312 197, 602 443 206
web: www.zsazusfrydlant.cz
e-mail: podatelna@zsazusfrydlant.cz
IČO: 63154617

ZŘIZOVATEL:

adresa: Město Frýdlant, T. G. Masaryka 37, 464 01 Frýdlant
starosta: Ing. Dan Ramzer
telefon: 488 886 104
e-mail: mesto@mu-frydlant.cz
IČO: 262781

PLATNOST DOKUMENTU: OD 27. 8. 2007

Aktualizace k 29. 8. 2013 (zavedení povinného druhého cizího jazyka – na pokyn MŠMT)

Aktualizace k 25. 8. 2016 (v součinnosti se změnami v RVP)

Aktualizace k 31. 8. 2017 (v součinnosti se změnami v RVP)

Aktualizace údajů k 31. 8. 2018 (změna statutárního zástupce školy)

Aktualizace k 31. 8. 2019 (nové učebny v ul. Husova zaměřené na badatelsky orientované vyučování)

Aktualizace k 31. 8. 2020 (nový VP Cvičení z českého jazyka a matematiky)

Aktualizace k 31. 8. 2021 (v součinnosti se změnami v RVP – nově předmět Informatika ve 4. a 6. r., v učebním plánu hodina z předmětu Vlastivěda uvolněna pro předmět Informatika ve 4. r., nově digitální kompetence, korekce a očíslování výstupů dle RVP a redukce učiva dle výstupů; změna starosty města; nový VP Čtenářská dílna)

Aktualizace k 31. 8. 2022 (aktualizace údajů v charakteristice školy; v souvislosti se změnami v RVP – výstupy a učivo Informatiky v 5. ročníku navazují na 4. ročník a nově bude tento předmět vyučován v 7. ročníku; zavedení nového vyučovacího předmětu Osobnostní a sociální výchova v 1. až 9. ročníku)

Aktualizace k 31. 8. 2023 (nově výuka Informatiky v 8. r.; změna starosty; redukce výstupů a učiva VP pro 9. r. - Audiovizuální technologie, Cvičení z českého jazyka a Cvičení z matematiky; Příloha č. 1 – aktualizace postupů školy při poskytování podpůrných patření; Příloha č. 2 – Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření)

Aktualizace k 31. 8. 2024 (úprava učebního plánu; odstranění nabídky volitelných předmětů; nově výuka Informatiky v 9. ročníku; doplnění výukových aktivit celoškolního preventivního programu KIVa do učiva 1. až 9. ročníku).

.....
Mgr. Bc. Petr Kozlovský
ředitel školy

razítko školy

1 Charakteristika školy

1.1 Úplnost a velikost školy

Základní školu zřídilo Město Frýdlant jako svoji příspěvkovou organizaci. Škola uskutečňuje vzdělávání podle § 3 zákona č.561/2004Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon). Pracoviště základní školy jsou celkem ve třech budovách, jednotlivé budovy jsou od sebe vzdáleny 300 až 600 m. Součástí základní školy jsou oddělení školní družiny. Na dvou pracovištích školy je umístěna i výdejna obědů s jídelnou, jedno pracoviště má pro stravování přímo vedle budovy školní jídelnu s kuchyní, která je ale samostatným právním subjektem. Školu navštěvují žáci z Frýdlantu, ale zároveň je školou spádovou pro okolní obce. Dojíždí sem cca 1/3 žáků z celkového počtu.

1.2 Vybavení školy

Všechna pracoviště základní školy mají dostatečné prostory pro výuku, které jsou světlé a čisté. Na vzhledu školy se podílejí ve velké míře žáci svými pracemi. Každé pracoviště má svou tělocvičnu, i když na dvou pracovištích je menších rozměrů, vhodná spíše pro žáky 1. stupně. Škola má dále zřízení odbornou učebnu chemie, hudební a jazykovou učebnu, školní dílny a cvičnou kuchyňku pro výuku pracovních činností.

Na pracovišti ZŠ v ulici Husova máme zřízené učebny zaměřené na badatelsky orientované vyučování. Učebny mají kapacitu 30 a 24 žáků a jsou vybaveny moderními měřicími senzory, tablety, sestavami pokusů, interaktivní tabulí a dalšími pomůckami potřebnými pro realizaci výuky. Učitel zde nepředává učivo výkladem v hotové podobě, ale vytváří u žáků znalosti cestou řešení problému a systémem kladených otázek. Zastává funkci průvodce. Žáci sami si kladou otázky, formulují hypotézy, plánují postup jejich ověření, provádějí pokusy, vyhledávají a třídí informace. Své výsledky vyhodnocují a formulují závěry, které nakonec prezentují před ostatními. Tímto rozvíjí všechny klíčové kompetence. Na prvním stupni se učebna, či její pomůcky, využívají v rámci konkrétního témat v předmětech vlastivědy, přírodovědy a prvouky (např. skupenství, teplota, fyziologické funkce a potřeby,...), na druhém stupni se učebna využívá jak pro krátkodobé projekty, tak pro výuku předmětů fyziky, přírodopisu a chemie. Tato učebna umožňuje zároveň podporu nadaných žáků, kteří zde mohou provádět samostatné pokusy a výzkumné projekty.

Každé pracoviště má zahradu s možností využití pro oddych. Na pracovišti v ulici Purkyňova je menší atletický stadion, který je v současnosti mimo provoz a čeká na rekonstrukci, a dále je zde hřiště pro míčové hry. Před budovou v ulici Purkyňova se nachází hřiště s dopravní tematikou a oddychovou zónou pro školu i veřejnost. Navíc se využívají i sportovní zařízení města - sportovní hala, zimní stadion, fotbalový stadion, skatepark a hřiště s workoutovými prvky. V době volna a přestávek žáci mohou využívat všech prostor školy, odpočinkové koutky na chodbách, knihovnu, v případě příznivého počasí i zahradu a dvůr školy. Na pracovištích v ulici Purkyňova i Husova je provozována kvalitní žákovská knihovna.

Pracoviště ZŠ Husova má zbudovaný bezbariérový přístup do školy, bezbariérový přístup v prostorách školy je zajištěn tzv. schodolezem. Ostatní dvě pracoviště zatím bezbariérová nejsou.

Škola má přiměřené hygienické zázemí (šatny, WC, sprchy). Na všech pracovištích byly vybudovány šatnové bloky. Vnitřní vybavení školy (lavice, židle,...) je postupně vybavováno moderním, výškově stavitelným nábytkem. Postupně jsou dokupovány učebnice a ostatní školní pomůcky (nástěnné obrazy, mapy, slovníky....).

Na každém pracovišti je zřízena počítačová učebna. Na pracovišti ZŠ Husova je od 1. 9. 2021 žákům k dispozici nově zbudovaná multimediální učebna pro výuku cizích jazyků a informatiky. V odpoledních hodinách slouží učebna pro účastníky zájmových kroužků Domu dětí a mládeže ve Frýdlantu se zaměřením na počítačové programování, robotiku a počítačovou animaci. Od 1. 9. 2024 funguje na pracovišti v ulici Purkyňova rovněž nová multimediální učebna vybavená moderní prezentační a didaktickou technikou umožňující výuku především matematiky, fyziky, pracovních činností, cizích jazyků, výtvarné výchovy, ale i dalších vyučovacích předmětů. Škola je dále vybavena multimediálními tabulemi a dataprojektory, učitelskými notebooky a počítači v každé sborovně. Všichni vyučující mají zázemí ve sborovnách a případně kabinetech, mají volný přístup na internet, používají tiskárnu a kopírku a společně se schází ve sborovně.

Pro volný čas a zájmovou činnost je žákům k dispozici dům dětí a mládeže, který je součástí školy. Je zde vybudovaný ekologický koutek, dále je zde zřízena a provozována logopedická poradna, která je dětmi a žáky hojně využívána.

1.3 Charakteristika pedagogického sboru

Pedagogický sbor základní školy tvoří ředitel, tři zástupci ředitele, přibližně 60 učitelů včetně tří výchovných poradců, dva školní speciální pedagogové, sociální pedagog, tři školní metodici prevence rizikového chování, dále vychovatelky školní družiny a asistenti pedagogů. Sbor je smíšený s většinou převahou žen, věkově pestrý - od mladých pracovníků až po zkušené kolegy. Ve sboru jsou zastoupeni pedagogové s kvalifikací pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami, převážně na 1. stupni. V současné době je většina učitelů kvalifikovaných, někteří učitelé si doplňují vzdělání v kombinovaném studiu na fakultách (specializační studia, rozšiřující, studium pro získání pedagogické kvalifikace, studium doplňující). V oblasti DVPP jsou prioritou především školení s tématy zaměřenými na vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami, na práci se skupinou, na podporu osvojení metod hodnocení a na prevenci rizikového chování.

1.4 Dlouhodobé projekty, mezinárodní spolupráce

Škola je členem **Asociace školních sportovních klubů**, která je nositelem sportovních aktivit našich žáků mimo školu v okresních či krajských přeborech. Škola je zapojena do několika projektů ekologického charakteru: ekologická aktivita projektu „**MRKEV**“, sběr druhotných surovin, třídění odpadu ve škole.

ZŠ, ZUŠ a MŠ, Frýdlant, okres Liberec, příspěvková organizace - Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání

Pro budoucí žáky naší školy probíhá tzv. „**Školička**“, která dětem svým programovým zaměřením usnadňuje vstup do školy. Každým rokem je školou zajišťována dopravní výchova na dopravním hřišti ve městě. Škola organizuje vzdělávací exkurze, pravidelně každoročně lyžařsko-turistický výcvikový kurs pro žáky 2. stupně a pro žáky 1. stupně školu v přírodě. Dále je pro žáky 1. stupně zajišťován povinný plavecký výcvik v rozsahu 40 hodin. Dle zájmu žáků nabízí škola také zahraniční výjezdy pro žáky.

Škola dlouhodobě spolupracuje s partnerskou školou v **Německu**. Spolupráce probíhá na bázi sportovních dnů jak u nás, tak i v partnerské škole.

V roce 2024 do roku 2027 získala škola akreditaci **v rámci programu Erasmus+**. V rámci tohoto programu škola realizuje výjezdy žáků do zahraničních škol, a také studijní pobyty pedagogických pracovníků, které jsou zaměřené na poznávání vzdělávacích systémů vybraných evropských států (tzv. study visits), na rozvoj jazykových kompetencí a metodiku výuky cizích jazyků.

Dále byla škola zapojena i v mezinárodních šetřeních typu **PISA a TIMSS**. Žáci školy se také pravidelně účastní okresních a krajských kol předmětových olympiád, přehlídek a soutěží.

Na všech třech pracovištích základní školy působí **žakovské parlamenty**. Na pracovišti ZŠ Bělíkova tvoří žakovský parlament žáci tříd 2. až 5. ročníku, na pracovištích ZŠ Husova a ZŠ Purkyňova jsou zapojeni žáci tříd 4. až 9. ročníku.

1.5 Spolupráce s rodiči a jinými subjekty

Školu podporuje SRPŠ, ve kterém mají zastoupení rodiče ze všech pracovišť školy. Dále byla zřizovatelem v souladu se školským zákonem zřízena školská rada, která je devítičlenná.

Zákonní zástupci mají možnost se informovat o dění ve škole prostřednictvím webových stránek školy a Facebookového profilu školy. Důležité informace zveřejňujeme také na školní informační tabuli, která je umístěna ve středu města (u pošty).

O výsledcích vzdělávání dostávají zákonní zástupci informace při osobním jednání na společných informačních třídních schůzkách, třídních schůzkách ve formě tzv. triád (setkání ve formátu třídní učitel – žák – rodič), individuálních konzultací s pedagogy a pravidelně také prostřednictvím elektronické žakovské knížky v rámci školního systému Bakaláři.

Škola spolupracuje s nejrůznějšími partnery ve městě i v regionu. Jedná se zejména o organizace, které se podílejí na zajištění kvalitního vzdělávání a výchovy dětí a žáků. Především je to zřizovatel Město Frýdlant, dále OSPOD Městského úřadu Frýdlant (besedy, výchovné komise), Policie ČR (besedy, šetření, dohled, prevence), Městská policie Frýdlant, Pedagogicko-psychologická poradna v Liberci a ve Frýdlantu (šetření, poradenství), SVP Frýdlant, Úřad práce v Liberci (kariérové poradenství a volba povolání), městská knihovna a museum (besedy, naučné pořady), městské informační centrum (informační brožury, dění ve městě), střední školy ve městě (Gymnázium Frýdlant a SŠHL Frýdlant), Nadace škola hrou (sponzorské dary), Maják o. p. s. (prevence, přednášky, besedy), partnerské školy v Polsku (sportovní akce, společné zpívání, výměnné pobyty), Ekokom (třídění odpadu, přednášky), Čmelák, Nadace Jizerských hor (granty, výsadba přírodnin v areálech školy), AŠSK (sportovní soutěže), ZOO, Divizna (přednášky, ekopobyty), Armáda ČR (přednášky, besedy) a mnoho dalších.

2 Charakteristika školního vzdělávacího programu

2.1 Zaměření školy

- Chceme učit tak, aby se naši žáci mohli každý den těšit na něco nového.
- Chceme učit tak, aby si žáci uměli v životě poradit.
- Chceme učit tak, aby žáci získali všeobecný přehled.
- Chceme navíc žákům nabídnout to, co je zajímavé.
- Chceme podporovat žáky nadané i žáky s handicapem.
- Chceme vést žáky k samostatnosti, zdravému sebevědomí, odpovědnosti a ke slušnosti.
- Chceme pomáhat nacházet žákům své místo v životě.
- Chceme vytvářet ve škole bezpečné a příjemné klima pro všechny.

2.2 Výchové a vzdělávací strategie

Kompetence k učení - pomáháme žákům osvojit si strategii učení a motivujeme je pro celoživotní vzdělávání

- v učení klademe důraz na čtení s porozuměním, práci s textem, vyhledávání informací z různých informačních zdrojů
- učíme je plánovat svou činnost
- vedeme žáky k samostatnému organizování některých činností
- vedeme je k sebekontrolě a vlastnímu hodnocení

Kompetence k řešení problémů - rozvíjíme u žáků logické uvažování a tvořivé myšlení

- zadáváme žákům problémové úlohy z praktického života
- vedeme je k hledání možných řešení, k jejich vyhodnocování a k aplikaci osvědčených postupů v obdobných situacích
- využíváme vhodných metod, jako je projektové vyučování, činnostní učení, pokus a kooperativní metody

Kompetence komunikativní – vedeme žáky k všestranné a otevřené komunikaci

- seznamujeme žáky se základními prostředky komunikace
- učíme žáky diskutovat, argumentovat, obhajovat své názory, výstižně a kultivovaně se vyjadřovat v ústním i písemném projevu
- umožňujeme žákům prezentovat svou práci na veřejnosti

Kompetence sociální a personální - učíme žáky spolupracovat

- zařazujeme práci v týmu a ve dvojicích a projektovou výuku
- učíme je respektovat se navzájem, respektovat pravidla práce v týmu, naslouchat druhému, pomáhat slabšímu
- pomáháme žákům organizovat společné akce
- vedeme žáky k hodnocení vlastní práce, ale i práce a úspěchu druhých

Kompetence občanské - chceme, aby se žáci projevovali svobodně a zodpovědně

- vedeme žáky k ohleduplnosti, zdvořilosti a úctě k druhým lidem
- učíme žáky rozpoznat vlastní chyby, poučit se z nich a omluvit se
- motivujeme žáky k uplatňování svých práv a plnění svých povinností
- vedeme žáky k samostatnému rozhodování a k akceptování důsledků svých rozhodnutí
- jednáme s respektem se všemi žáky
- organizujeme třídní akce a vytváříme dobré vztahy mezi žáky a mezi žáky a učitelem
- vedeme žáky k citlivému vztahu k přírodě a ke svému prostředí

Kompetence pracovní - vedeme žáky k ochraně fyzického a duševního zdraví svého i druhých

- vyžadujeme dodržování pravidel bezpečného chování
- vedeme žáky k odpovědnosti za zdraví své i druhých
- učíme žáky bezpečně používat materiály, nástroje a vybavení
- pomáháme žákům orientovat se v různých profesích a zhodnotit své možnosti při volbě povolání

Kompetence digitální - vedeme žáky k bezpečnému a tvořivému využívání digitálních technologií

- ovládáme běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby; využíváme je při učení i při zapojení do života školy a do společnosti; učíme žáka samostatně se rozhodnout, které technologie pro jakou činnost či řešený problém použít
- učíme žáky využívat digitální technologie k usnadnění práce, zautomatizování rutinní činnosti, zefektivnění či zjednodušení svých pracovních postupů a zkvalitnění výsledků své práce
- chápeme význam digitálních technologií pro lidskou společnost, seznamujeme žáky s novými technologiemi, kriticky hodnotíme jejich přínosy a reflektujeme rizika jejich využívání

2.3 Zabezpečení výuky žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

1. Žákem se speciálními vzdělávacími potřebami je osoba, která k naplnění svých vzdělávacích možností nebo k uplatnění nebo užívání svých práv na rovnoprávném základě s ostatními potřebuje poskytnutí podpůrných opatření. Podpůrnými opatřeními se rozumí nezbytné úpravy ve vzdělávání a školských službách odpovídající zdravotnímu stavu, kulturnímu prostředí nebo jiným životním podmínkám žáka. Žáci se speciálními vzdělávacími potřebami mají právo na bezplatné poskytování podpůrných opatření školou.
2. Vyžaduje-li to zájem žáka, doporučí škola zákonnému zástupci, aby vyhledal pomoc školského poradenského zařízení. Škola spolupracuje před přiznáním podpůrného opatření žákovi zejména se školským poradenským zařízením, se zřizovatelem, lékařem a orgánem sociálně-právní ochrany dětí.
3. Výsledkem poradenské pomoci školského poradenského zařízení jsou zejména zpráva a doporučení. Škole se poskytuje pouze doporučení. V doporučení jsou uvedena podpůrná opatření prvního až pátého stupně, která odpovídají zjištěným speciálním vzdělávacím potřebám žáka.
4. Pokud je ve třídě školy vzděláván individuálně integrovaný žák, vytvoří ředitel školy podmínky odpovídající individuálním vzdělávacím potřebám žáka vedoucí k jeho všestrannému rozvoji.
5. Všechna navrhovaná pedagogická opatření se zásadně projednávají s rodiči a jejich souhlasný či nesouhlasný názor je respektován.
6. Pokud má zákonný zástupce pochybnosti o tom, že škola postupuje v souladu s doporučením školského poradenského zařízení, může řediteli školy navrhnout, aby s ním případ projednal za účasti pověřeného zaměstnance příslušného poradenského zařízení a ředitel je povinen jednání bez zbytečného odkladu svolat.
7. Vyučující respektuje doporučené způsoby práce a hodnocení žáka, popsané v doporučení školského poradenského zařízení. Volí takové způsoby prověřování znalostí žáka, ve kterých se co nejméně projevuje zdravotní postižení (např. doplňování jevů místo diktátů, ústní zkoušení místo písemných prací či naopak, zkrácený rozsah písemných prací,...).
8. Při způsobu hodnocení a klasifikaci žáků pedagogičtí pracovníci zvýrazňují motivační složku hodnocení, hodnotí jevy, které žák zvládl. Při hodnocení se doporučuje užívat různých forem hodnocení, např. bodové ohodnocení, hodnocení s uvedením počtu chyb apod. Vyučující klade důraz na ten druh projevu, ve kterém má žák předpoklady podávat lepší výkony. Při klasifikaci se nevychází z prostého počtu chyb, ale z počtu jevů, které žák zvládl.
9. Při klasifikaci žáků se doporučuje upřednostnit širší slovní hodnocení. Způsob hodnocení projedná třídní učitel a speciální pedagog s ostatními vyučujícími. O změně způsobu hodnocení žáka rozhodne ředitel školy na základě žádosti zákonného zástupce žáka a se souhlasem školské rady.

10. Třídní učitel sdělí vhodným způsobem ostatním žákům ve třídě podstatu individuálního přístupu a způsobu hodnocení a klasifikace žáka.

11. Vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných se řídí vyhláškou č. 27/2016 Sb., o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných.

Přístup k integrovanému žákovi (nejvhodnější postupy, metody práce, činnosti...):

- dostatečná motivace ke školní práci
- pomáhat žákovi zažívat úspěch
- často chválit, povzbuzovat
- dle obtíží zvýhodňovat žáka v psaném projevu
- dle obtíží upřednostňovat ústní zkoušení
- podle potřeby zařazovat vhodná cvičení (zraková, sluchová, grafomotorická...)
- dopomoc vyučujícího či AP při výuce dle doporučení ŠPZ
- při výkladu látky používat názorné pomůcky
- využívat práci na PC (výukové programy)
- pracovat ve skupinách (žák může uplatnit to, co zvládá; získávat sebedůvěru)
- omezit rušivé elementy (pomáhat žákovi i jinak udržovat pozornost - střídáním činností, drobná dopomoc atd.)
- využívat domácí přípravu (např. příprava diktátů...)
- využívat doplňovací cvičení, cvičení zkracovat nebo poskytovat delší čas na splnění úkolu
- častější kontrola při práci

Při plánování a realizaci vzdělávání je nutné vycházet z konkrétních zjištění a popisu potřeb žáka, dále pak z jeho možností. V úvahu je nutné brát diagnostickou zprávu odborného pracoviště.

Reedukační techniky pro rozvoj poznávacích funkcí:

- sluchová diferenciací řeči (sluchová analýza a syntéza, rozlišování měkkých a tvrdých slabik, sluchová diferenciací délky samohlásky)
- zraková percepce tvarů (rozlišování pozadí a figury, rozlišování inverzních tvarů)
- prostorová orientace
- nácvik sekvencí, posloupnosti
- koncentrace pozornosti
- rozvoj pohotovosti mluvidel (cvičení výslovnosti); rozvoj slovní zásoby

Organizace péče o děti s poruchami učení na škole:

- 1) individuální přístup v rámci běžné třídy ZŠ
- 2) reedukace prováděná speciálním pedagogem ve škole

Tabulky - Přehled vybraných poruch dle §16/č. 561/2004 Sb. o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon)

Název poruchy	Stručné vymezení poruchy	Charakteristické znaky	Základní přístup pedagoga	Vhodné metody a formy ve vyučování	Pozn.
Specifická porucha učení - dyslexie	Porucha osvojování čtenářských dovedností.	Rychlost čtení není plynulá; chybovost se často objevuje v záměnách písmen tvarově podobných (b-d-p), zvukově podobných (t-d) nebo i zcela nepodobných; technika čtení obsahuje metodu tzv. dvojitého čtení (tzn. čte si slovo potichu po hláskách a poté je vysloví nahlas, nedochází k hláskové syntéze; neporozumění slov, věty či celého textu může být způsobeno neschopností provést správnou syntézu hlásek ve slovo s jeho odhalením.	Rozvoj percepčně-motorických funkcí, řeči a dalších dovedností, které souvisejí se čtením (technika čtení - dekodování, porozumění) - zrakoprostorová identifikace písmen, spojení hláska - písmeno, spojování písmen do slabik, čtení slov se zvyšující se náročností hláskové stavby, čtení vět - souvislého textu).	Vyučovací metody : s aspektem didaktickým (zejména metody slovní - porozumění, metody práce s knihou); s aspektem procesuálním (upřednostněné metody písemného hodnocení nebo hodnocení známkou); s aspektem psychologickým (metoda sdělovací, badatelská, výzkumná, problémová a také hra ve formě pracovní činnosti). Formy vyučování: skupinové, individualizované; organizační v rozličných prostředích.	

Název poruchy	Stručné vymezení poruchy	Charakteristické znaky	Základní přístup pedagoga	Vhodné metody a formy ve vyučování	Pozn.
Specifická porucha učení - dysgrafie	Porucha osvojování psaní, postižení grafomotorického projevu.	Obtížné pamatování a napodobování tvarů písmen; písmo je příliš velké nebo malé, často obtížně čitelné; obtíže při napodobování písmen a pomalé vybavování tvarů písmen přetrvávající i ve vyšších ročnících; často škrtá, přepisuje písmena; písemný projev je neupravený; neúměrně pomalé tempo psaní a písářský výkon vyžaduje neúměrně mnoho energie, vytrvalosti a času.	Rozvíjení motoriky (jemné, hrubé), držení psacího náčiní, uvolňovací cviky, psaní písmen a spojů mezi písmeny. Kompenzace: psaní tiskacím písmem (u žáků vyšších ročníků 2. st.), psaní na počítači v kombinaci se psaním krátkých úkolů rukou, kopírování zápisů v naukových předmětech.	Viz dyslexie	
Specifická porucha - dysortografie	Porucha pravopisu, postižení v oblasti jazykové citlivosti.	Nerozlišování krátkých a dlouhých samohlásek, slabik dy-di, ty-ti, ny-ni, sykavek; vynechávání, přidávání, přesmyknutí písmen nebo slabik, nedodržení hranic u slov v psaném projevu a oslabený jazykový cit.	Rozlišování měkkých slabik di, ti, ni a tvrdých dy, ty,ny - měkká a tvrdá kostka. Rozlišování dlouhých a krátkých samohlásek (procvičování sluchové diferenciace). Analýza, syntéza slov. Rozvoj zrakového a sluchového vnímání. Rozvoj prostorové orientace.	Viz dyslexie	Dysgrafie a dysortografie spolu souvisí a velmi často se vykytuje jako komplexní porucha psaného projevu .

Název poruchy	Stručné vymezení poruchy	Charakteristické znaky	Základní přístup pedagoga	Vhodné metody a formy ve vyučování	Pozn.
Specifická porucha - dyskalkulie (praktognostická, verbální, lexická, grafická, operační, ideognostická)	Porucha matematických schopností, která postihuje manipulaci s čísly, číselné operace, matematické představy, geometrii.	Praktognostická - nedostatečná manipulace s konkrétními předměty nebo nakreslenými symboly; verbální - obtíže při označování množství a počtu předmětů a matematických úkonů; lexická - neschopnost číst matematické symboly, rozlišovat tvarově podobná čísla, římské číslice; grafická - neschopnost psát matematické znaky, písemný projev je neúhledný, porušena pravo-levá a prostorová orientace; operační - neschopnost provádět matematické operace, počítat z paměti, obtíže při výpočtu kombinovaných úloh; ideognostická - neschopnost pochopit matematické pojmy a vztahy mezi nimi, rozklad čísla, správného výpočtu slovních úloh a převést je z praxe do systému čísel a vyřešit je.	Rozvoj matematické představivosti (rozvoj prostorové a seriální orientace). Rozvoj představ určitého množství prvků. Vytváření představy početní řady. Orientace na číselné řadě, číselné ose, představy o struktuře čísla, rozklad čísla v první desítce, sčítání v číselném oboru do deseti, úlohy s přechodem přes desítku, odčítání, násobení, dělení, víceciferná čísla, sčítání a odčítání kladných a záporných čísel, desetinná čísla a zlomky.	Viz dyslexie	

Název poruchy	Stručné vymezení poruchy	Charakteristické znaky	Základní přístup pedagoga	Vhodné metody a formy ve vyučování	Pozn.
Specifická porucha - dysmúzie	Nedostatek či ztráta smyslu pro hudbu.	Postihuje schopnost vnímání a reprodukce hudby. Neschopnost v rozlišování tónů, nepamatování si melodie, není schopen reprodukovat rytmus. Děli se na: Expresivní - neschopnost reprodukovat třeba i velice známý hudební motiv. Totální - jedná se o nedostatek hudebního smyslu a citu komplexně.	Určité metody tréninku k rozpoznání síly, výšky a barvy tónů, rytmické struktury spojené s grafickým záznamem (např. Orffova metoda), napomáhají cvičení s hudbou a dechová cvičení.	Viz dyslexie	
Specifická porucha - dyspraxie (vývojová porucha motorické koordinace)	Porucha či nezralost v uspořádání pohybů, která přechází k dalším problémům v oblasti jazyka, percepce a myšlení.	Částečné snížení schopnosti vykonávat složitější pohybové úkony - problémy v předmětech TV, VV a M (geometrie).	Procvičování jemné motoriky rukou, zrakově-motorická koordinace (oko-ruka). Koordinace pohybů (např. pohyb s hudbou, jednoduchá sestava).	Viz dyslexie	Dříve pod názvy: syndrom nešikovného dítěte; minimální mozková dysfunkce.
Specifická porucha - dyspinxie	Neschopnost naučit se kreslit.	Nízká úroveň kresby z hlediska vlastního provedení. Druhy a projevy: motorická - přerušovaná kostřbatá čára, roztřesené linie, přetahování nebo nedotahování linií, motorické zjednodušení tvarů, vizuální - chybí schopnost vytvořit vlastní představu, s níž je úzce spojena vizuální percepce a vizuální paměť.	Cvičení jemné motoriky a senzomotorické koordinace.	Viz dyslexie	

Název poruchy	Stručné vymezení poruchy	Charakteristické znaky	Základní přístup pedagoga	Vhodné metody a formy ve vyučování	Pozn.
Lehká mozková dysfunkce (od 60. let u nás)	Drobná mozková poškození	Viz ADD, ADHD	Viz ADD, ADHD	Viz dyslexie	Posuzována z hlediska příčin (LMD=ADD, ADHD)
Porucha pozornosti - ADD (zahraniční termín) Porucha pozornosti s hyperaktivitou - ADHD (zahraniční termín)	Zvýšená citlivost vnímání na sebemenší podněty v daném okolí.	<u>Tři hlavní symptomy:</u> - poruchy pozornosti - impulzivity - hyperaktivity <u>Nejtypičtější projevy chování:</u> - vysoká míra aktivity (vypadá, že je v neustálém pohybu, nenechá v klidu ruce ani nohy, vrtí se, padá ze židle, vyhledává předměty - s nimiž si hraje nebo vkládá do úst, prochází se po třídě - nedokáže setrvat na místě) - impulzivita a malé sebeovládání (často něco vyhrkne, mnohdy nevhodně; nemůže se dočkat, až na něj přijde řada; často skáče do řeči ostatním nebo je ruší; často nadměrně mluví; dostává se do nesnáze tím, že dříve reaguje, teprve pak přemýšlí; nezřídka se zapojuje do fyzicky nebezpečných činností, aniž by předem uvážil možné následky, proto se často zraní).	<u>Dle přidružených SPU:</u> - trpělivost, klid - nešetřit povzbuzením, pochvalou a oceněním za dobré výkony a především za projevenou snahu - nedopustit, aby se dítě naučilo něčemu špatně - spolupráce s dítětem - málo a často (krátké a častější učení) - využít zájmu dítěte - hodně pohybu - nepřipustit, aby u dítěte vznikl pocit méněcennosti - práce s dítětem pokud možno za dokonalého soustředění - vyloučit všechny rušivé podněty - výkony dítěte hodnotit spravedlivě - spolupráce rodiny a školy.	Viz dyslexie	Posuzována z hlediska vnějších znaků v chování a jednání.

Název poruchy	Stručné vymezení poruchy	Charakteristické znaky	Základní přístup pedagoga	Vhodné metody a formy ve vyučování	Pozn.
Vybrané (časté) vady řeči nebo-li poruchy grafické podoby řeči	Vztahující se k vývojovým specifickým poruchám učení (komplexně zahrnuty pod název dyslexické poruchy řeči).	Specifický logopedický nálezn (artikulační neobratnost, specifické asimilace, oslabený jazykový cit).	Viz dys-poruchy	Viz dyslexie	Pod název dyslexie (v širším smyslu slova) jsou zahrnuté všechny poruchy dys-
Autismus (PAS) (porucha časné získaná a nezvratná, z řeckého slova "autos", což znamená "sám")	Vývojové duševní postižení projevující se abnormální sociální interakcí, stereotypními repetitivními vzorci chování a narušenými komunikačními schopnostmi objevující se před třetím rokem věku, které dále trvají.	První autistické znaky najdeme v řeči (jednotvárná řeč, nižší aktivní a pasivní zásoba slov znatelně ovlivněná IQ, který se u autistických dětí zpravidla pohybuje v pásmu od 69 až 0, i když v některých vývojových kognitivních oblastech vývoje daného jedince může být i vyšší), nejasná neverbální komunikace), nedostatek empatie, neschopnost navazovat a udržet přátelství, hluboký zájem o specifický jev či předměty, nemotornost (problémy v TV), nepřírozené pozice...	Průběh práce by měl probíhat na předem vymezených místech (odlišné pro individuální práci, skupinovou práci, skupinovou práci s ostatními dětmi, snaha pracovat vždy na stejném místě se stejným postupem; dodržování pravidelného režimu, struktury (častější střídání činností není vhodné); informovat o činnostech, které budou následovat; nové poznatky opírat zejména o slyšené slovo (krátké věty, přiměřeně používat abstraktní pojmy); využívat názornost; respektovat zvýšenou unavitelnost (nejenom v případě přidružených poruch dys-); umožnění odpočinku a relaxace dle zájmu dítěte, zásadně přistupovat k dítěti s klidným tónem řeči, minimalizovat nepředvídatelné a stresové situace...	Např. metoda VOKS (program Výměnný obrázkový komunikační systém). <u>Formy</u> vyučování: především individualizovaná, organizační formy v rozličných prostředích (názornost).	PAS - Poruchy autistického spektra (Do skupiny označené F 84.0 patří dle MKN -10. revize: dětský autismus (F 84.0), atypický autismus (F 84.1), Rettův syndrom (F 84.2), jiná dezintegrativní porucha v dětství (F 84.3), hyperaktivní porucha spojená s mentální retardací a stereotypními pohyby (F 84.4), Aspergerův syndrom (F 84.5), jiné pervazivní vývojové poruchy (F 84.8) a nespecifikovaná pervazivní vývojová porucha (F 84.9).

Název poruchy	Stručné vymezení poruchy	Charakteristické znaky	Základní přístup pedagoga	Vhodné metody a formy ve vyučování	Pozn.
Porucha pozornosti s hypoaktivitou	Celkově snížená aktivita, zpomalené tempo při činnosti i v myšlení.	Neprojevení zájmu o dění v průběhu vyučování - znatelná pasivita.	Především časté pobízení k činnostem. Viz porucha pozornosti s hyperaktivitou.	Viz dyslexie	Posuzována z hlediska vnějších znaků v chování a jednání.
Smyslová, tělesná postižení a jiná další postižení	Odborná literatura				

Reedukace (náprava) - rozdíl mezi nápravou a doučováním

Reedukace bývá tradičními pedagogy zaměřována za doučování. Rozdíl je však značný a je nesprávné provádět doučování v té hodině, která má být věnována reedukaci poruchy u integrovaného žáka. V doučování pomáhá učitel žákovi doplnit mezery ve vědomostech, které vznikly např. absencí z důvodu nemoci, nebo pomáhá žákovi, který potřebuje prodloužený výklad.

Při reedukaci postupuje učitel od nedostatečně rozvinutých psychických funkcí k utváření dovedností bez ohledu na současnou výuku ve třídě. Je možné některé dílčí poznatky z vyučování připomínat nebo je využít při reedukačních cvičeních, ale nelze v žádném případě v reedukačních lekcích dopisovat se žákem to, co nestačil při vyučování.

2.4 Zabezpečení výuky žáků mimořádně nadaných

1. Mimořádně nadaným žákem se rozumí jedinec, jehož rozložení schopností dosahuje mimořádné úrovně při vysoké tvořivosti v celém okruhu činností nebo v jednotlivých rozumových oblastech, pohybových, uměleckých a sociálních dovednostech.

2. Zjišťování mimořádného nadání žáka provádí školské poradenské zařízení.

3. Škola vytváří podmínky pro rozvoj nadání žáků. K rozvoji nadání žáků lze uskutečňovat rozšířenou výuku některých předmětů nebo skupin předmětů.

4. Ředitel školy může mimořádně nadaného žáka na žádost zákonného zástupce přeřadit do vyššího ročníku bez absolvování předchozího ročníku. Součástí žádosti je vyjádření školského poradenského zařízení a registrujícího lékaře. Podmínkou přeřazení je vykonání zkoušek z učiva nebo části učiva ročníku, který žák nebude absolvovat. Obsah a rozsah zkoušky stanoví ředitel.

5. Hodnocení mimořádně nadaného žáka se řídí doporučením školského poradenského zařízení a splňuje všechny aspekty pro hodnocení žáků.

2.5 Začlenění průřezových témat

Průřezová témata reprezentují ve vzdělávacím programu okruhy aktuálních problémů současného světa a jsou nedílnou součástí základního vzdělávání. Tematické okruhy průřezových témat procházejí napříč vzdělávacími oblastmi a umožňují propojení vzdělávacích oborů. Abychom této možnosti využili co možná nejlépe, nevytváříme pro průřezová témata samostatné vyučovací předměty, ale realizujeme je především formou integrace do jednotlivých vyučovacích předmětů. Výjimku tvoří pouze předmět Osobnostní a sociální výchova, jehož obsah vychází především z průřezového tématu Osobnostní a sociální výchova, a tak se v něm realizují všechny tematické okruhy tohoto PT na prvním i druhém stupni ZŠ. Proto není tento vyučovací předmět v daných tabulkách zaznamenán.

Zařazení jednotlivých tematických okruhů průřezových témat je vždy součástí charakteristiky vzdělávací oblasti a jednotlivá témata jsou uvedena v tabulkách vyučovacích předmětů.

Pro lepší orientaci uvádíme ještě přehled všech průřezových témat a jejich tematických okruhů.

- Osobnostní a sociální výchova (OSV)
- Výchova demokratického občana (VDO)
- Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech (EGS)
- Multikulturní výchova (MKV)
- Environmentální výchova (EV)
- Mediální výchova (MV)

Vysvětlivky: Př/INT = daný tematický okruh je součástí přírodopisu, a to formou integrace

OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA

Tematické okruhy	1. stupeň					2. stupeň			
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
OSOBNOSTNÍ ROZVOJ									
Rozvoj schopností poznávání	Čj/INT	Čj/INT				F/INT	F/INT	F/INT	F/INT
Sebepoznání a sebepojetí	Tv/INT	Tv/INT	Tv/INT	Tv/INT	Tv/INT			Pč/INT	Pč/INT
Seberegulace a sebeorganizace				Tv/INT	Tv/INT	Tv/INT	Tv/INT	Tv/INT	Tv/INT
Psychohygiena				Př/INT	Př/INT				Čvs/INT
Kreativita	Vv/INT	Vv/INT	Vv/INT	Pč/INT Hv/INT	Pč/INT Hv/INT	Hv/INT F/INT	F/INT	F/INT	F/INT

Tematické okruhy	1. stupeň					2. stupeň			
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
SOCIÁLNÍ ROZVOJ									
Poznávání lidí	Tv/INT	Tv/INT	Tv/INT			Čvs/INT			
Mezilidské vztahy				Tv/INT	Tv/INT	Vv/INT	Vv/INT	Vv/INT	Vv/INT
Komunikace				Čj/INT Aj/INT	Čj/INT Aj/INT	Čj/INT Vv/INT Aj/INT	Vv/INT Čvs/INT Aj/INT	Aj/INT Vv/INT	Aj/INT Vv/INT
Kooperace a kompetice				Tv/INT Čj/INT	Tv/INT Čj/INT	Tv/INT	Tv/INT	Tv/INT	Tv/INT
MORÁLNÍ ROZVOJ									
Řešení problémů a rozhodovací dovednosti				Př/INT	Př/INT				Čvs/INT
Hodnoty, postoje, praktická etika				Př/INT	Př/INT				Čvs/INT

VÝCHOVA DEMOKRATICKÉHO OBČANA

Tematické okruhy	1. stupeň					2. stupeň			
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
Občanská společnost a škola	Prv/INT	Prv/INT	Prv/INT	VI/INT	VI/INT	Tv/INT	Tv/INT	Tv/INT	Tv/INT
Občan, občanská společnost a stát				VI/INT	VI/INT			Čvs/INT	
Formy participace občanů v politickém životě				VI/INT	VI/INT			Čvs/INT	
Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování				VI/INT	VI/INT			Čvs/INT	

VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH

Tematické okruhy	1. stupeň					2. stupeň			
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
Evropa a svět nás zajímá				VI/INT Čj/INT	VI/INT Čj/INT	Čj/INT		Hv/INT	Hv/INT
Objevujeme Evropu a svět				VI/INT	VI/INT			Z/INT	
Jsme Evropané				VI/INT	VI/INT	Vv/INT	Vv/INT	Vv/INT	Vv/INT

MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA

Tematické okruhy	1. stupeň					2. stupeň			
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
Kulturní difference	Prv/INT	Prv/INT	Prv/INT	VI/INT	VI/INT		Hv/INT Z/INT		
Lidské vztahy	Čj/INT	Čj/INT	Čj/INT			Tv/INT	Tv/INT	Tv/INT	Tv/INT
Etnický původ				VI/INT	VI/INT		Z/INT		
Multikulturalita				Aj/INT	Aj/INT	Aj/INT	Aj/INT	Aj/INT	Aj/INT
Princip sociálního smíru a solidarity				VI/INT	VI/INT		Z/INT		

ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA

Tematické okruhy	1. stupeň					2. stupeň			
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
Ekosystémy				Př/INT	Př/INT	Př/INT		Ch/INT	Ch/INT
Základní podmínky života				Př/INT	Př/INT			Ch/INT	Ch/INT
Lidské aktivity a problémy životního prostředí				Př/INT	Př/INT	Př/INT		Ch/INT	Ch/INT F/INT
Vztah člověka k prostředí	Prv/INT	Prv/INT	Prv/INT	Př/INT	Př/INT	Př/INT		Ch/INT	Ch/INT F/INT Př/INT

MEDIÁLNÍ VÝCHOVA

Tematické okruhy	1. stupeň					2. stupeň			
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení					Čj/INT				Čj/INT
Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality					Čj/INT		Čj/INT		D/INT
Stavba mediálních sdělení					Inf/INT	Inf/INT			Čj/INT
Vnímání autora mediálních sdělení				Hv/INT	Hv/INT			Čj/INT	
Fungování a vliv médií ve společnosti					Čj/INT		Čvs/INT		
Tvorba mediálního sdělení					Inf/INT	Inf/INT			Čj/INT
Práce v realizačním týmu					Inf/INT	Inf/INT			

3 Učební plán

3.1 Tabulace učebního plánu

První stupeň Vzdělávací předměty	Jazyk a jazyková komunikace		Matematika a její aplikace	Informatika	Člověk a jeho svět	Umění a kultura		Člověk a zdraví	Člověk a svět práce	Disponibilní hodiny	Celková časová dotace na předmět
	Český jazyk a literatura	Cizí jazyk				Hudební výchova	Výtvarná výchova				
Český jazyk a literatura	33									2	35
Anglický jazyk		9								2	11
Matematika			20							4	24
Informatika				2							2
Prvouka					6					1	7
Přírodověda					3					1	4
Vlastivěda					2					1	3
Hudební výchova						5					5
Výtvarná výchova							7				7
Tělesná výchova								10			10
Pracovní činnosti									5		5
Osobnostní a sociální výchova										5	5
Minimální časová dotace	33	9	20	2	11	5	7	10	5	16	118
	33	9	20	2	11	12		10	5	16	118

Druhý stupeň Vzdělávací předměty	Jazyk a jazyková komunikace			Matematika a její aplikace	Informatika	Člověk a společnost		Člověk a příroda				Umění a kultura		Člověk a zdraví		Člověk a svět práce	Disponibilní hodiny	Celková časová dotace na předmět
	Český jazyk a literatura	Cizí jazyk	Další cizí jazyk			Dějepis	Výchova k občanství	Fyzika	Chemie	Přírodopis	Zeměpis	Hudební výchova	Výtvarná výchova	Výchova ke zdraví	Tělesná výchova			
Český jazyk a literatura	15																4	19
Anglický jazyk		12																12
Další cizí jazyk			6															6
Matematika				15													4	19
Informatika					4												1	5
Dějepis						8												8
Člověk ve společnosti							2							2				4
Fyzika								6									1	7
Chemie									3								1	4
Přírodopis										6							1	7
Zeměpis											5						2	7
Hudební výchova												4						4
Výtvarná výchova													5					5
Tělesná výchova															8			8
Pracovní činnosti																3		3
Osobnostní a sociální výchova																	4	4
Minimální časová dotace	15	12	6	15	4	8	2	6	3	6	5	4	5	2	8	3	18	122
	15	12	6	15	4	10				20		9		10		3	18	122

3.2 Poznámky k učebnímu plánu

Tabulka počtu hodin učebnímu plánu podle oblastí a oborů vycházejících z RVP ZV uvádí počet hodin ve vazbě na jednotlivé oblasti RVP. Ve Školním vzdělávacím programu pro základní vzdělávání dochází k následujícím úpravám jednotlivých vyučovacích předmětů:

Ve výuce **cizích jazyků nabízí** učební plán výuku anglického jazyka od prvního ročníku a výuku druhého cizího jazyka (německého nebo ruského) od sedmého ročníku.

Očekávané výstupy vzdělávací oblasti **Člověk a jeho svět** jsou naplňovány v předmětech Prvouka, Přírodověda a Vlastivěda.

Předmět **Člověk ve společnosti** vznikl integrací očekávaných výstupů oborů RVP ZV Výchova k občanství a Výchova ke zdraví. Tyto výstupy jsou rozpracovány do všech ročníků druhého stupně. Pouze očekávané výstupy tematického okruhu Člověk, stát a hospodářství (vzdělávací obor Výchova k občanství) jsou integrovány do předmětu Pracovní činnosti pod názvem Finanční gramotnost. Hodinová dotace předmětu Člověk ve společnosti byla posílena dvěma hodinami z časové dotace pro vzdělávací oblast Člověk a zdraví.

Vzdělávací oblast **Člověk a svět práce** v předmětu Pracovní činnosti dělíme na oddíly: Práce s technickými materiály, Příprava pokrmů, Finanční gramotnost a Svět práce.

UČEBNÍ PLÁN

Předměty	1.	2.	3.	4.	5.	I.st.	dis	6.	7.	8.	9.	II.st.	dis
Český jazyk a literatura	7	8	8	5+1	5+1	33	2	4+1	3+2	5	3+1	15	4
Anglický jazyk	1	1	3	3	3	9	2	3	3	3	3	12	-
Další cizí jazyk	-	-	-	-	-	0	-	-	2	2	2	6	-
Matematika	4	4+1	4+1	4+1	4+1	20	4	4+1	4+1	3+1	4+1	15	4
Informatika	-	-	-	1	1	2	-	1+1	1	1	1	4	1
Prvouka	2	2	2+1	-	-	6	3	-	-	-	-	0	-
Přírodověda	-	-	-	1+1	2	3		-	-	-	-	0	
Vlastivěda	-	-	-	1	1+1	2		-	-	-	-	0	
Dějepis	-	-	-	-	-	0	-	2	2	2	2	8	-
Člověk ve společnosti	-	-	-	-	-	0		1	1	1	1	4	
Fyzika	-	-	-	-	-	0		1	2	2	1+1	6	5
Chemie	-	-	-	-	-	0		-	-	2	1+1	3	
Přírodopis	-	-	-	-	-	0		2	1+1	2	1	6	
Zeměpis	-	-	-	-	-	0		1	2	1+1	1+1	5	-
Hudební výchova	1	1	1	1	1	5	-	1	1	1	1	4	
Výtvarná výchova	1	1	1	2	2	7		2	1	1	1	5	-
Tělesná výchova	2	2	2	2	2	10	-	2	2	2	2	8	-
Pracovní činnosti	1	1	1	1	1	5	-	1	-	1	1	3	-
Osobnostní a sociální výchova	1	1	1	1	1	0	5	1	1	1	1	0	4
Celková časová dotace	20	22	25	25	26	102 118	16	29	30	32	31	104 122	18

Vzdělávací oblast	Předmět Pracovní činnosti	Ročník	Počet hodin / týden / ročník
Člověk a svět práce	Práce s technickými materiály	6.	0,5
	Příprava pokrmů	6.	0,5
	Finanční gramotnost	8., 9.	0,5
	Svět práce	8., 9.	0,5
Celková časová dotace na 2. stupni			3 vyučovací hodiny

4 Učební osnovy

4.1 Jazyk a jazyková komunikace

4.1.1 Český jazyk a literatura

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět Český jazyk a literatura je vyučován od prvního do devátého ročníku. Jeho obsahem je naplňování očekávaných výstupů vzdělávacího oboru Český jazyk a literatura a souvisejících tematických okruhů průřezových témat Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání. Časová dotace předmětu na prvním stupni je v 1. třídách 7 hodin, ve 2. a 3. třídách 8 hodin, ve 4. a 5. třídách 6 hodin týdně. Na druhém stupni je to v 6., 7. a 8. třídách 5 hodin týdně, v 9. třídách vždy 4 hodiny týdně. Hodinová dotace předmětu byla posílena šesti disponibilními hodinami (2 + 4).

Český jazyk a literatura má mezi vyučovacími předměty stěžejní postavení. Dovednosti, které si v jeho rámci žáci osvojují, jsou důležité nejen pro vzdělávání v rámci oblasti Jazyk a jazyková komunikace, ale umožňují získávání poznatků ve všech dalších oborech.

Předmět je formálně členěn na tři okruhy: jazykovou výchovu, komunikační a slohovou výchovu a literární výchovu. Výuka probíhá většinou v kmenových třídách. Upřednostňovanou formou realizace předmětu je vyučovací hodina. Některá témata, zejména z oblasti literatury, jsou realizována formou krátkodobých projektů. Dalším způsobem naplňování cílů předmětu jsou návštěvy divadelních představení, kulturních akcí, knihoven, práce s knihou, práce s výukovými programy a práce s texty na internetu. Důraz je kladen na rozvoj komunikačních dovedností, tomu je podřízena i výuka gramatiky.

V předmětu se kromě vlastního vzdělávacího obsahu realizují tematické okruhy průřezových témat: Osobnostní a sociální výchova, Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, Multikulturní výchova a Mediální výchova.

1. stupeň

Na 1. stupni je naším prvořadým cílem vytvořit žákům vzdělávací nástroje - čtení a psaní. Přitom klademe důraz na čtení s porozuměním. Žáci, kteří nastupují do školy, se již dokážou česky dorozumět. Snažíme se proto tuto jejich dovednost dále rozvíjet, obohacovat jejich slovní zásobu a seznamovat je se spisovnou podobou českého jazyka. Výuku gramatiky chápeme nikoliv jako cíl, ale jako cestu, jak díky poznávání struktury jazyka rozvíjet komunikační dovednosti.

Na nácvik čtení se používá analyticko-syntetická nebo genetická metoda. Pokud je použita genetická metoda, odpovídají jednotlivé kroky nácviku čtení a psaní metodice výuky touto metodou (neslabikování, užívání velkých tiskacích písmen během celého 1. pololetí apod.).

2. stupeň

Na 2. stupni je naším hlavním cílem cestou rozvoje jasného, přehledného a srozumitelného vyjadřování vést žáky k přesnému a logickému myšlení, prohlubovat jejich obecné intelektové dovednosti. Literární učivo se zde již stává nástrojem tvořivé interpretace a produkce vlastních textů. Žáci se učí vybírat vhodné jazykové prostředky.

Výchovné a vzdělávací strategie, kterými v tomto předmětu směřujeme k utváření klíčových kompetencí:

Kompetence k učení

- pracujeme s jazykovými a literárními termíny souvisejícími s probíraným učivem
- vedeme žáky k samostatnému získávání informací z různých zdrojů a k práci s jazykovými příručkami a literárními prameny i texty různého zaměření
- zadáváme žákům úkoly, při kterých využívají získané poznatky ke gramaticky i věcně správnému písemnému i ústnímu projevu
- předkládáme žákům vhodné texty na čtení s porozuměním, při zpracovávání informací vyžadujeme, aby žáci rozlišili podstatné od nepodstatného
- vedeme žáky k aplikaci osvojených poznatků z českého jazyka a literatury i v jiných předmětech

Kompetence k řešení problémů

- umožňujeme žákům pracovat s různými zdroji informací (učebnice, knihy, ICT, média, ústní informace), vedeme žáky k jejich využívání i v běžném životě
- vedeme žáky k tomu, aby samostatně používali pravidla, kterými se řídí probírané mluvnické jevy, a k tomu, aby uměli nalézat chyby v textu a zdůvodňovat správné řešení
- u žáků rozvíjíme dovednost samostatně řešit problémy a nevzdávat se při prvním nezdaru
- poskytujeme žákům možnost vyjádřit svůj vlastní názor a obhájit své řešení, v případě chybného řešení k popsání důvodů svého rozhodnutí a k odhalení chyby, která k chybnému řešení vedla
- různými aktivitami rozvíjíme logické myšlení, kritické uvažování a srozumitelné a věcné argumentování

Kompetence komunikativní

- nabízíme žákům dostatek příležitostí k porozumění textů, vedeme je k posuzování různých mediálních sdělení a aktivujeme je k vyjádření názoru na čtený text
- zařazujeme řízené diskuze, během nichž žáci naslouchají názorům druhých, vhodně na ně reagují, účinně se zapojují do diskuzí, obhajují svůj názor a vhodně argumentují, zároveň hledají poučení i od ostatních lidí
- využíváme metody obsahující prvky prezentace výsledků žáků, vytváříme žákům příležitosti pro ústní i písemnou prezentaci
- k získávání poznatků předkládáme různé typy textů (historické prameny, grafy) a dokumentů (audiozáznamy, videozáznamy, obrazy) i moderní komunikační prostředky a technologie

- zařazujeme do výuky hry, které vedou k rozšiřování slovní zásoby žáků a ke srozumitelnému vyjadřování
- v rámci dramatizace zařazujeme i prostředky neverbální komunikace

Kompetence sociální a personální

- podporujeme práci v týmu, přijímání různých rolí a plnění dílčích úkolů tak, aby výsledek práce týmu byl co nejkvalitnější
- výběrem kooperativních metod vedeme žáky k postupnému získávání zkušeností v oblasti spolupráce
- důsledně vyžadujeme respektování společně dohodnutých pravidel
- vytváříme příležitost pro pocit zodpovědnosti za společnou práci, prostor k obhájení stanoviska skupiny a k prezentaci výsledků její práce ostatním
- vytvářením kritérií hodnocení dané činnosti vedeme žáky k pocitu uspokojení ze svých úspěchů a i k ocenění práce druhých
- vedeme žáky ke spolupráci při realizaci třídních i celoškolních projektů
- podporujeme účast na jazykových, literárních a slohových soutěžích

Kompetence občanské

- pomocí volených témat a aktuálních situací vedeme žáky k poznávání kultury vlastní i kultury jiných národů, k hledání odlišností a spojovacích prvků
- prostřednictvím vhodně zvolených ukázek literárních děl rozvíjíme u žáků pozitivní vztah k literatuře a ke čtenářství, zároveň rozvíjíme emocionální a estetické vnímání žáků
- vedeme žáky k respektování, ochraně a ocenění našich tradic a kulturního i historického dědictví při návštěvách muzeí, divadel, historických památek
- zajišťujeme příležitosti k aktivnímu zapojení do kulturního dění ve městě účastí v soutěžích a na výstavách

Kompetence pracovní

- dbáme na to, aby žáci dodržovali hygienická pravidla pro čtení a psaní
- vyžadujeme dodržování předem dohodnutých pravidel, stanovených kritérií a termínů
- při plnění pracovních úkolů podporujeme reálné a odpovědné posouzení vlastních možností i možností jiných
- podporujeme pochopení, že znalosti a dovednosti, které získávají žáci během učení, jsou důležitou součástí přípravy na budoucí profesi

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace			Ročník: 1.
Vyučovací předmět: Český jazyk a literatura			List: 1
Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata	Poznámky
Žák:			
ČJL-3-1-01 plynule čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti	KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA Rozlišování písma a číslic		
ČJL-3-1-02 porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti	Čtení písmen, slov a vět		
ČJL-3-1-03 respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru	Přijímá jednoduché pokyny učitele	OSV Osobnostní rozvoj	
ČJL-3-1-04 pečlivě vyslovuje, opravuje svou nesprávnou nebo nedbalou výslovnost	Logopedická péče	Rozvoj schopností poznávání (cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění)	
ČJL-3-1-05 v krátkých mluvených projevech správně dýchá a volí vhodné tempo řeči	Základní komunikační pravidla		
ČJL-3-1-06 volí vhodné verbální i nonverbální prostředky řeči v běžných školních i mimoškolních situacích	Spisovné vyjadřování a mimojazykové prostředky řeči	MKV Lidské vztahy (rozvoj dobrých vztahů mezi dětmi, schopnost spolupráce)	
ČJL-3-1-07 na základě vlastních zážitků tvoří krátký mluvený projev	Volné vyprávění na dané téma		
ČJL-3-1-08 zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním	Příprava na psaní – uvolňovací cviky, pracovní prostředí, správné sezení a držení pracovního náčiní	Hv - vytleskávání rytmu říkadel, písni	
ČJL-3-1-09 píše správné tvary písmen a číslic, správně spojuje písmena i slabiky; kontroluje vlastní písemný projev	Psaní písmen, slov a vět		
ČJL-3-1-11 seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti a vypráví podle nich jednoduchý příběh	Vyprávění příběhu podle obrázkové předlohy		

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace			Ročník: 1.
Vyučovací předmět: Český jazyk a literatura			List: 2
Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata	Poznámky
Žák: ČJL-3-2-01 rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova, člení slova na hlásky, odlišuje dlouhé a krátké samohlásky	JAZYKOVÁ VÝCHOVA Interpunkční znaménka nad hláskami, za větami Opis a přepis písmen, slov a vět Nácvik psaní diktátu písmen, slov a vět		
ČJL-3-2-03 porovnává a třídí slova podle zobecněného významu – děj, věc, okolnost, vlastnost	Hra se slovy a obrázky		
ČJL-3-2-05 užívá v mluveném projevu správné gramatické tvary podstatných jmen, přídavných jmen a sloves	Uspořádání slov ve větě Základy spisovného mluveného projevu		
ČJL-3-3-01 čte a přednáší z paměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku	LITERÁRNÍ VÝCHOVA Hlasité čtení se správnou intonací (.?!)		
ČJL-3-3-02 vyjadřuje své pocity z přečteného textu	Porozumění přečtenému, vyprávění		
ČJL-3-3-03 rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších, odlišuje pohádku od ostatních vyprávění	Hra s rýmem a rytmem		
ČJL-3-3-04 pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a podle svých schopností	Recitace, dramatizace		

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace			Ročník: 2.
Vyučovací předmět: Český jazyk a literatura			List: 4
Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata	Poznámky
Žák: ČJL-3-2-03 porovnává a třídí slova podle zobecněného významu – děj, věc, okolnost, vlastnost ČJL-3-2-04 rozlišuje slovní druhy v základním tvaru ČJL-3-2-05 užívá v mluveném projevu správné gramatické tvary podstatných jmen, přídavných jmen a sloves ČJL-3-2-06 spojuje věty do jednodušších souvětí vhodnými spojkami a jinými spojovacími výrazy ČJL-3-2-07 rozlišuje v textu druhy vět podle postoje mluvčího a k jejich vytvoření volí vhodné jazykové i zvukové prostředky ČJL-3-2-08 odůvodňuje a píše správně: i/y po tvrdých a měkkých souhláskách i po obojetných souhláskách ve vyjmenovaných slovech; dě, tě, ně, ú/ů, bě, pě, vě, mě – mimo morfologický šev; velká písmena na začátku věty a v typických případech vlastních jmen osob, zvířat a místních pojmenování	Seznámení s některými slovními druhy v základním tvaru, vyhledávání podstatných jmen a sloves Podstatná jména, slovesa Předložky a spojky – seznámení Pořádek slov ve větě, používání správných tvarů slov Věta jednoduchá, souvětí Řazení vět v textu Rozlišování vět podle obsahu (druhy vět – oznamovací, tázací, rozkazovací, přací) Dělení slov na konci řádku Souhlásky (měkké, tvrdé – psaní i, ý) Psaní velkých písmen (začátek věty a vlastní jména osob, zvířat, měst a obcí) Spodoba znělosti na konci slov Čtení a psaní dě, tě ně, bě, pě, vě, mě, ú/ů Abeceda LITERÁRNÍ VÝCHOVA Plynulé čtení s porozuměním, správná intonace, naslouchání Počátky tichého čtení, individuální četba, ukázky současné nabídky knih Poezie, próza Práce s textem		
ČJL-3-3-01 čte a přednáší z paměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku ČJL-3-3-02 vyjadřuje své pocity z přečteného textu ČJL-3-3-03 rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších, odlišuje pohádku od ostatních vyprávění ČJL-3-3-04 pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a podle svých schopností			

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace			Ročník: 3.
Vyučovací předmět: Český jazyk a literatura			List: 5
Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata	Poznámky
Žák: ČJL-3-1-01 plynule čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti ČJL-3-1-02 porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti ČJL-3-1-03 respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru ČJL-3-1-04 pečlivě vyslovuje, opravuje svou nesprávnou nebo nedbalou výslovnost ČJL-3-1-05 v krátkých mluvených projevech správně dýchá a volí vhodné tempo řeči ČJL-3-1-06 volí vhodné verbální i nonverbální prostředky řeči v běžných školních i mimoškolních situacích ČJL-3-1-07 na základě vlastních zážitků tvoří krátký mluvený projev ČJL-3-1-08 zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním ČJL-3-1-09 píše správné tvary písmen a číslic, správně spojuje písmena i slabiky; kontroluje vlastní písemný projev ČJL-3-1-10 píše věcně i formálně správně jednoduchá sdělení ČJL-3-1-11 seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti a vypráví podle nich jednoduchý příběh	KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA Rozvoj techniky čtení Aktivní naslouchání, porozumění textu, práce textem Jasné a srozumitelné vyjadřování, základní pravidla slušného chování, rozhovor Správná výslovnost, zvuková stránka jazyka Základní komunikační pravidla Spisovné vyjadřování a mimojazykové prostředky řeči Volné vyprávění na dané téma Psaní - úprava zápisu, čitelnost, přehlednost, zvyšování rychlosti psaní Dokončení výcviku psaní s důrazem na čitelnost písma Popis osoby, věci Psaní dopisu, zprávy, pozvánky, přání, pohled Sestavení a utvoření vlastní osnovy, vyprávění příběhu podle obrázkové předlohy Tvorba vlastních textů	MKV Lidské vztahy (rozvoj dobrých vztahů mezi dětmi, schopnost spolupráce)	

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace			Ročník: 3.
Vyučovací předmět: Český jazyk a literatura			List: 6
Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata	Poznámky
Žák: ČJL-3-2-01 rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova, člení slova na hlásky, odlišuje dlouhé a krátké samohlásky ČJL-3-2-02 porovnává významy slov, zvláště slova opačného významu a slova významem souřadná, nadřazená a podřazená, vyhledá v textu slova příbuzná ČJL-3-2-03 porovnává a třídí slova podle zobecněného významu – děj, věc, okolnost, vlastnost ČJL-3-2-04 rozlišuje slovní druhy v základním tvaru ČJL-3-2-05 užívá v mluveném projevu správné gramatické tvary podstatných jmen, přídavných jmen a sloves ČJL-3-2-06 spojuje věty do jednodušších souvětí vhodnými spojkami a jinými spojovacími výrazy ČJL-3-2-07 rozlišuje v textu druhy vět podle postoje mluvčího a k jejich vytvoření volí vhodné jazykové i zvukové prostředky ČJL-3-2-08 odůvodňuje a píše správně: i/y po tvrdých a měkkých souhláskách i po obojetných souhláskách ve vyjmenovaných slovech; dě, tě, ně, ú/ů, bě, pě, vě, mě – mimo morfologický šev; velká písmena na začátku věty a v typických případech vlastních jmen osob, zvířat a místních pojmenování	JAZYKOVÁ VÝCHOVA Spodoba znělých a neznělých souhlásek uvnitř slov Nauka o stavbě slov a slovním významu Antonyma, synonyma Abecední řazení slov Seznámení se slovními druhy v základním tvaru, vyhledávání a určování podstatných jmen a sloves Psaní velkých písmen u vlastních jmen Psaní předložkových tvarů Pořádek slov ve větě Řazení vět v textu Věta jednoduchá, souvětí Pravopis i/y po měkkých, tvrdých a obojetných souhláskách Vyjmenovaná slova a slova k nim příbuzná Předpona, kořen, přípona Procvičování pravopisu skupin dě, tě, ně, bě, pě, vě, mě, ú/ů		

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace			Ročník: 3.
Vyučovací předmět: Český jazyk a literatura			List: 7
Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata	Poznámky
Žák:			
ČJL-3-3-01 čte a přednáší zpaměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku	LITERÁRNÍ VÝCHOVA Zdokonalování plynulého čtení a čtení s porozuměním		
ČJL-3-3-02 vyjadřuje své pocity z přečteného textu	Četba jako zdroj zážitků a poznání (orientace v textu, tiché čtení, předčítání)		
ČJL-3-3-03 rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších, odlišuje pohádku od ostatních vyprávění	Próza, poezie Besedy o knihách, divadelních hrách, filmech		
ČJL-3-3-04 pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a podle svých schopností	Podpora zájmu o individuální četbu Nácvik správné intonace, přímá řeč Pohádka klasická, moderní		

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace			Ročník: 4.
Vyučovací předmět: Český jazyk a literatura			List: 8
Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata	Poznámky
Žák: ČJL-5-1-01 čte s porozuměním přiměřeně náročné texty potichu i nahlas ČJL-5-1-02 rozlišuje podstatné a okrajové informace v textu vhodném pro daný věk, podstatné informace zaznamenává ČJL-5-1-03 posuzuje úplnost či neúplnost jednoduchého sdělení ČJL-5-1-04 reprodukuje obsah přiměřeně složitého sdělení a zapamatuje si z něj podstatná fakta ČJL-5-1-05 vede správně dialog, telefonický rozhovor, zanechá vzkaz na záznamníku ČJL-5-1-06 rozpoznává manipulativní komunikaci v reklamě ČJL-5-1-07 volí náležitou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo podle svého komunikačního záměru ČJL-5-1-08 rozlišuje spisovnou a nespisovnou výslovnost a vhodně ji užívá podle komunikační situace ČJL-5-1-09 píše správně po stránce obsahové i formální jednoduché komunikační žánry ČJL-5-1-10 sestaví osnovu vyprávění a na jejím základě vytváří krátký mluvený nebo písemný projev s dodržením časové posloupnosti	KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA Rozvoj techniky čtení Aktivní naslouchání, porozumění textu, práce textem Jasné a srozumitelné vyjadřování Zvyšování vyjadřovacích schopností, užití výstižných, spisovných a citově zabarvených slov a slov podobného významu ve vypravování a popisu Základní komunikační pravidla, telefonování Pravdivost a nepravdivost sdělení, tvorba vlastní reklamy Mimojazykové prostředky řeči, zvuková stránka jazyka Spisovné vyjadřování při komunikaci Popis osoby, věci Psaní dopisu, zprávy, oznámení, pozvánky, vzkazu, inzerátu, přání Vypravování zážitků podle dané osnovy Sestavení a utvoření vlastní osnovy Tvorba vlastních textů Volné vyprávění na dané téma	OSV Sociální rozvoj Komunikace (řeč těla, řeč zvuků a slov; pravda, lež a předstírání v komunikaci) Kooperace a kompetice (rozvoj individuálních dovedností pro kooperaci – dovednost navazovat na druhé a rozvíjet jejich myšlenky)	

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace			Ročník: 4.
Vyučovací předmět: Český jazyk a literatura			List: 9
Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata	Poznámky
Žák: ČJL-5-2-01 porovnává významy slov, zvláště slova stejného nebo podobného významu a slova vícevýznamová ČJL-5-2-02 rozlišuje ve slově kořen, část příponovou, předponovou a koncovku ČJL-5-2-03 určuje slovní druhy plnovýznamových slov a využívá je v gramaticky správných tvarech ve svém mluveném projevu ČJL-5-2-04 rozlišuje slova spisovná a jejich nespisovné tvary ČJL-5-2-05 vyhledává základní skladební dvojici a v neúplné základní skladební dvojici označuje základ věty ČJL-5-2-06 odlišuje větu jednoduchou a souvětí, vhodně změní větu jednoduchou v souvětí ČJL-5-2-08 píše správně i/y ve slovech po obojetných souhláskách ČJL-5-2-09 zvládá základní příklady syntaktického pravopisu ČJL-5-3-01 vyjadřuje své dojmy z četby a zaznamenává je ČJL-5-3-02 volně reprodukuje text podle svých schopností, tvoří vlastní literární text na dané téma	JAZYKOVÁ VÝCHOVA Stavba slov a slovní význam Předpona, kořen, přípona, koncovka Stavba slova při skloňování i časování, rozdíl předpona a předložka Slovní druhy ohebné i neohebné, základní gramatické kategorie podstatných jmen (pád, číslo, rod, vzor - ženský, střední, mužský) a sloves (osoba, číslo, čas) Podmět, přísudek - základní skladební dvojice Věta jednoduchá a souvětí Procvičování a opakování vyjmenovaných slov, koncovky podstatných jmen rodu ženského, středního a mužského Vlastní jména - zeměpisné názvy jednoslovné LITERÁRNÍ VÝCHOVA Plynulé a pozorné čtení přiměřených textů, rozvoj techniky čtení (dětské příběhy) Poslech a přednes vhodných literárních textů, reprodukce přečteného nebo slyšeného textu Čte se správnou intonací, s prvky uměleckého přednesu Znalost orientačních prvků v textu, pozorné a soustředěné naslouchání Využívání knihoven a vyhledávání informací	EGS Evropa a svět nás zajímá (literární texty z různých evropských zemí)	Výběr četby podle osobního zájmu, zápis o četbě v deníku

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace			Ročník: 5.
Vyučovací předmět: Český jazyk a literatura			List: 10
Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata	Poznámky
Žák: ČJL-5-1-01 čte s porozuměním přiměřeně náročné texty potichu i nahlas ČJL-5-1-02 rozlišuje podstatné a okrajové informace v textu vhodném pro daný věk, podstatné informace zaznamenává ČJL-5-1-03 posuzuje úplnost či neúplnost jednoduchého sdělení ČJL-5-1-04 reprodukuje obsah přiměřeně složitého sdělení a zapamatuje si z něj podstatná fakta ČJL-5-1-05 vede správně dialog, telefonický rozhovor, zanechá vzkaz na záznamníku ČJL-5-1-06 rozpoznává manipulativní komunikaci v reklamě ČJL-5-1-07 volí náležitou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo podle svého komunikačního záměru ČJL-5-1-08 rozlišuje spisovnou a nespisovnou výslovnost a vhodně ji užívá podle komunikační situace ČJL-5-1-09 píše správně po stránce obsahové i formální jednoduché komunikační žánry ČJL-5-1-10 sestaví osnovu vyprávění a na jejím základě vytváří krátký mluvený nebo písemný projev s dodržáním časové posloupnosti	KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA Rozvoj techniky čtení Aktivní naslouchání, porozumění textu, práce textem Jasně a srozumitelně vyjadřování Základní komunikační pravidla, telefonování Pravdivost a nepravdivost sdělení, tvorba vlastní reklamy Mimojazykové prostředky řeči, zvuková stránka jazyka Spisovné vyjadřování při komunikaci Psaní dopisu, zprávy, oznámení, pozvánky, vzkazu, inzerátu, přání Sestavení a utvoření vlastní osnovy Tvorba vlastních textů Volné vypravování na dané téma a podle vlastní osnovy	OSV Sociální rozvoj Komunikace (řeč těla, řeč zvuků a slov; pravda, lež a předstírání v komunikaci) Kooperace a kompetice (rozvoj individuálních dovedností pro kooperaci – dovednost navazovat na druhé a rozvíjet jejich myšlenky) MV Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení (hledání rozdílu mezi informativním, zábavním a reklamním sdělením, orientace v textu) Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality (různé typy sdělení, jejich rozlišování a funkce, rozdíl mezi reklamou a zprávou a mezi „faktickým“ a „fiktivním“ obsahem) Fungování a vliv médií ve společnosti (vliv médií na kulturu (role filmu a televize v životě jednotlivce, rodiny, společnosti)	

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace			Ročník: 5.
Vyučovací předmět: Český jazyk a literatura			List: 11
Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata	Poznámky
Žák: ČJL-5-2-01 porovnává významy slov, zvláště slova stejného nebo podobného významu a slova vícevýznamová ČJL-5-2-02 rozlišuje ve slově kořen, část příponovou, předponovou a koncovku ČJL-5-2-03 určuje slovní druhy plnovýznamových slov a využívá je v gramaticky správných tvarech ve svém mluveném projevu ČJL-5-2-04 rozlišuje slova spisovná a jejich nespisovné tvary ČJL-5-2-05 vyhledává základní skladební dvojici a v neúplné základní skladební dvojici označuje základ věty ČJL-5-2-06 odlišuje větu jednoduchou a souvětí, vhodně změni větu jednoduchou v souvětí ČJL-5-2-07 užívá vhodných spojovacích výrazů, podle potřeby projevu je obměňuje ČJL-5-2-08 píše správně i/y ve slovech po obojetných souhláskách ČJL-5-2-09 zvládá základní příklady syntaktického pravopisu	JAZYKOVÁ VÝCHOVA Slova jednoznačná, mnohoznačná, synonyma, antonyma, slova podřazená, nadřazená Stavba slova (kořen, předpona, přípona, koncovka), slova příbuzná; rozdíl předložka(z, s) a předpona s-, z-, vz-), zdvojené souhlásky Slovní druhy ohebné a neohebné Skloňování podstatných jmen (pád, číslo, rod, vzor); pravopis vlastních jmen Přídavná jména (druhy), skloňování měkkých a tvrdých přídavných jmen Seznámení s druhy zájmen, základní tvar dle tabulky, skloňování zájmena „já“ Časování sloves (osoba, číslo, způsob, čas), slovesné tvary Podmět a přísudek, ZSD Podmět (vyjádřený, nevyjádřený, holý, rozvitý, několikanásobný), přísudek (slovesný, několikanásobný, rozvitý) Věta jednoduchá, souvětí Stavba souvětí, počet vět, spojovací výrazy Psaní i/y po obojetných souhláskách Shoda přísudku s podmětem (podmět holý), psaní koncovek příčestí minulého v jednoduchých tvarech Přímá, nepřímá řeč		Zkratky: číslo – j., mn. rod – Mž, MN, Ž, S Podstatná jména: např.: 1.j.,Mž, pán <u>Rozšiřující učivo:</u> Podstatná jména hromadná, pomnožná, látková Přídavná jména přivlastňovací (pravopis koncovek) Shoda přísudku s podmětem několikanásobným Přísudek jmenný Přímá a nepřímá řeč (interpunkce) Druhy zájmen Skloňování zájmen Druhy číslovek Skloňování číslovek Příslowce (druhy a tvoření)

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace			Ročník: 5.
Vyučovací předmět: Český jazyk a literatura			List: 12
Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata	Poznámky
Žák: ČJL-5-3-01 vyjadřuje své dojmy z četby a zaznamenává je ČJL-5-3-02 volně reprodukuje text podle svých schopností, tvoří vlastní literární text na dané téma ČJL-5-3-03 rozlišuje různé typy uměleckých a neuměleckých textů ČJL-5-3-04 při jednoduchém rozboru literárních textů používá elementární literární pojmy	LITERÁRNÍ VÝCHOVA Aktivní naslouchání Rozvoj techniky čtení s důrazem na správnost, porozumění obsahu a výrazné čtení s prvky uměleckého přednesu Reprodukce přečteného nebo slyšeného textu, tvorba vlastního příběhu, básně Rozdíly v uměleckém zpracování textů (comics, dobrodružná četba, pohádka, pověst, bajka, povídka, báseň a populárně naučné texty) Znalost orientačních prvků v textu, pozorné a soustředěné naslouchání, vyhledávání informací Verš, rým, přirovnání, divadelní představení	EGS Evropa a svět nás zajímá (literární texty z různých evropských zemí)	Výběr četby podle osobního zájmu, zápis o četbě v deníku

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace			Ročník: 6.
Vyučovací předmět: Český jazyk a literatura			List: 13
Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata	Poznámky
Žák: ČJL-9-1-04 dorozumívá se kultivovaně, výstižně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci ČJL-9-1-05 odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru ČJL-9-1-06 v mluveném projevu připraveném i improvizovaném vhodně užívá verbálních, nonverbálních i paralingválních prostředků řeči ČJL-9-1-08 využívá základy studijního čtení – vyhledá klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu, vytvoří otázky a stručné poznámky, výpisky nebo výtah z přečteného textu; samostatně připraví a s oporou o text přednese referát ČJL-9-1-10 využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem nebo i k vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů	KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA Mluvený projev: zásady kultivovaného projevu, nonverbální prostředky Mluvní cvičení (dynamika, tempo, větný přízvuk, melodie, pauza, gesta, mimika) Základy studijního čtení (práce s informacemi, encyklopedická hesla) Výpisky, výtah, referát Písemný projev Vlastní tvořivé psaní Slohové útvary: krátké vypravování, popis předmětu, zpráva a oznámení, osobní dopis, e-mail Typografická pravidla	OSV Sociální rozvoj Komunikace (komunikace v různých situacích, sdělování verbální i neverbální)	

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace			Ročník: 6.
Vyučovací předmět: Český jazyk a literatura			List: 14
Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata	Poznámky
Žák: ČJL-9-2-01 spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova ČJL-9-2-02 rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov, rozpoznává přenesená pojmenování, zvláště ve frazémeh ČJL-9-2-03 samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny a s dalšími slovníky a příručkami ČJL-9-2-04 správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci ČJL-9-2-06 rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí ČJL-9-2-07 v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovtvorný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i souvětí ČJL-9-2-08 rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu a zdůvodní jejich užití	JAZYKOVÁ VÝCHOVA Zvuková stránka jazyka, spisovná a nespisovná výslovnost Stavba slova, funkční morfémy (předpona, kořen, přípona, koncovka) Seznámení s jazykovými příručkami Tvarosloví: základní tvaroslovné kategorie Pravopis morfologický Podstatná jména – druhy Přídavná jména – druh a vzor Zájmena a číslovky – druh, správné tvary Skladba: přísudek (slovesný a jmenný), podmět Věta jednoduchá a souvětí Interpunkce Shoda přísudku s podmětem (několikanásobný) Obecná jazykověda: útvary národního jazyka (spisovný jazyk, obecná čeština, nářečí), příbuznost jazyků		

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace			Ročník: 6.
Vyučovací předmět: Český jazyk a literatura			List: 15
Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata	Poznámky
Žák: ČJL-9-3-01 uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla ČJL-9-3-03 formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo ČJL-9-3-04 tvoří vlastní literární text podle svých schopností a na základě osvojených znalostí základů literární teorie ČJL-9-3-06 rozlišuje základní literární druhy a žánry, porovná je i jejich funkci, uvede jejich výrazné představitele ČJL-9-3-09 vyhledává informace v různých typech katalogů, v knihovně i v dalších informačních zdrojích	LITERÁRNÍ VÝCHOVA Interpretace literárních děl Tvořivé činnosti s literárním textem Tvorba vlastního literárního textu Základy literární teorie (poezie, próza, epika, lyrika) Literární druhy a žánry (dobrodružná a humoristická literatura, moderní pohádka, bajka, pověst, báje, ústní lidová slovesnost) Autoři knih pro děti a mládež Studijní čtení	EGS Evropa a svět nás zajímá (život dětí v jiných zemích)	Výběr autorů a literárních ukázek provádí učitel s přihlédnutím k úrovni a zájmům žáků.

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace			Ročník: 7.
Vyučovací předmět: Český jazyk a literatura			List: 16
Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata	Poznámky
Žák: ČJL-9-1-01 odlišuje ve čteném nebo slyšeném textu fakta od názorů a hodnocení, ověřuje fakta pomocí otázek nebo porovnáváním s dostupnými informačními zdroji ČJL-9-1-10 využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem nebo i k vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů ČJL-9-2-02 rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov, rozpoznává přenesená pojmenování, zvláště ve frazémeh ČJL-9-2-04 správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci ČJL-9-2-06 rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí ČJL-9-2-07 v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovtvorný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i souvětí	KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA Kritické čtení a naslouchání (analýza a hodnocení textu/promluvy) Slohové útvary: vypravování, popis děje a pracovního postupu, charakteristika osoby JAZYKOVÁ VÝCHOVA Nauka o slovní zásobě Tvorba slov Obohacování slovní zásoby (odvozování, skládání, zkracování), víceslovná pojmenování Tvarosloví: základní tvaroslovné kategorie Zájmena jenž, týž Skloňování číslovek dva, oba, tři Slovesný rod Neohebné slovní druhy Příslovce: druhy, stupňování, příslovečná spřežka Spojky souřadící a podřadící, správné užití Skladba: věta, větný ekvivalent, věta dvoučlenná a jednočlenná Větné členy (přívlastek, předmět, příslovečné určení) Pravopis lexikální a syntaktický (vlastní jména, interpunkce v souvětí)	MV Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality (různé typy sdělení, jejich rozlišování a funkce, rozdíl mezi „faktickým“ a „fiktivním“ obsahem)	Pravopisná cvičení a jazykové rozbory v průběhu celého školního roku

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace			Ročník: 8.
Vyučovací předmět: Český jazyk a literatura			List: 18
Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata	Poznámky
Žák: ČJL-9-1-01 odlišuje ve čteném nebo slyšeném textu fakta od názorů a hodnocení, ověřuje fakta pomocí otázek nebo porovnáváním s dostupnými informačními zdroji ČJL-9-1-02 rozlišuje subjektivní a objektivní sdělení a komunikační záměr partnera v hovoru ČJL-9-1-03 rozpoznává manipulativní komunikaci v masmédiích a zaujímá k ní kritický postoj ČJL-9-1-07 zapojuje se do diskuse, řídí ji a využívá zásad komunikace a pravidel dialogu ČJL-9-1-10 využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem nebo i k vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů ČJL-9-2-04 správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci ČJL-9-2-06 rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí ČJL-9-2-07 v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slohotvorný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i souvětí ČJL-9-2-08 rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu a zdůvodní jejich užití	KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA Kritické čtení a naslouchání Mluvený projev připravený a nepřípravený Komunikační žánry: diskuze, dialog Písemný projev Slohové útvary: líčení, úvaha, charakteristika literární postavy JAZYKOVÁ VÝCHOVA Slovesný vid Větné členy (doplněk, příslovečná určení, druhy přívlastků) Tvoření vět Druhy souvětí Druhy vedlejších vět Nadvětná skladba Interpunkce ve větě jednoduché a v souvětí Slova přejatá Obecná jazykověda: obecná čeština, interdialekt, nářečí	MV Vnímání autora mediálních sdělení (výrazové prostředky a jejich uplatnění pro vyjádření či zastření názoru a postoje i pro záměrnou manipulaci)	Pravopisná cvičení a jazykové rozbory v průběhu celého školního roku

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace			Ročník: 8.
Vyučovací předmět: Český jazyk a literatura			List: 19
Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata	Poznámky
Žák: ČJL-9-3-01 uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla ČJL-9-3-03 formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo ČJL-9-3-06 rozlišuje základní literární druhy a žánry, porovnává je i jejich funkci, uvede jejich výrazné představitele ČJL-9-3-07 uvádí základní literární směry a jejich významné představitele v české a světové literatuře ČJL-9-3-09 vyhledává informace v různých typech katalogů, v knihovně i v dalších informačních zdrojích ČJL-9-3-08 porovnává různá ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém i filmovém zpracování ČJL-9-3-04 tvoří vlastní literární text podle svých schopností a na základě osvojených znalostí základů literární teorie	LITERÁRNÍ VÝCHOVA Literární teorie Literární žánry Literární historie Literární interpretace Drama – tragédie, komedie, činohra Adaptace literárních děl Tvořivé činnosti s literárním textem		Výběr autorů a literárních ukázek provádí učitel s přihlédnutím k úrovni a zájmům žáků.

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace			Ročník: 9.
Vyučovací předmět: Český jazyk a literatura			List: 20
Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata	Poznámky
Žák: ČJL-9-1-03 rozpoznává manipulativní komunikaci v masmédiích a zaujímá k ní kritický postoj ČJL-9-1-05 odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru ČJL-9-1-08 využívá základy studijního čtení – vyhledá klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu, vytvoří otázky a stručné poznámky, výpisky nebo výtah z přečteného textu; samostatně připraví a s oporou o text přednese referát ČJL-9-1-09 uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel, vytvoří koherentní text s dodržováním pravidel mezivětného navazování ČJL-9-1-10 využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem nebo i k vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů	KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA Kritické čtení Prožitkové čtení Mluvený projev: kultivace projevu žáka Připravený mluvený a písemný projev Písemný projev: úvaha, výklad, formální dopis, životopis, žádost	MV Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení (pěstování kritického přístupu ke zpravodajství a k reklamě) Stavba mediálních sdělení (příklady stavby a uspořádání zpráv a dalších mediálních sdělení, např. v časopisech pro dospívající) Tvorba mediálního sdělení (tvorba mediálního sdělení pro časopis apod.)	Souhrnné poučení o stylu, výstavbě a členění textu.

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace			Ročník: 9.
Vyučovací předmět: Český jazyk a literatura			List: 21
Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata	Poznámky
Žák: ČJL-9-2-02 rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov, rozpoznává přenesená pojmenování, zvláště ve frazéměch ČJL-9-2-04 správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci ČJL-9-2-05 využívá znalostí o jazykové normě při tvorbě vhodných jazykových projevů podle komunikační situace ČJL-9-2-06 rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí ČJL-9-2-07 v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovtvorný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i souvětí ČJL-9-2-08 rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu a zdůvodní jejich užití	JAZYKOVÁ VÝCHOVA Tvorba slov Význam slov: přenesená pojmenování (metafora, metonymie), frazeologie Slovní druhy, tvaroslovné kategorie Jazyková norma a kodifikace Grafické rozbory vět a souvětí Významový poměr mezi větnými členy a větami Aktuální členění vět a výpovědí Interpunkce ve větě jednoduché (přívlastek volný a těsný, přístavek, vsuvka, oslovení, citoslovce, samostatný větný člen) Interpunkce v souvětí Vývoj jazyka Útvary národního jazyka Jazyková norma a kodifikace: výrazové prostředky hovorové, spisovné, archaické		Systematické opakování učiva 6. - 8. ročníku.

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace			Ročník: 9.
Vyučovací předmět: Český jazyk a literatura			List: 22
Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata	Poznámky
Žák: ČJL-9-3-01 uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla ČJL-9-3-02 rozpoznává základní rysy výrazného individuálního stylu autora ČJL-9-3-03 formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo ČJL-9-3-06 rozlišuje základní literární druhy a žánry, porovnává je i jejich funkci, uvede jejich výrazné představitele ČJL-9-3-07 uvádí základní literární směry a jejich významné představitele v české a světové literatuře ČJL-9-3-09 vyhledává informace v různých typech katalogů, v knihovně i v dalších informačních zdrojích ČJL-9-3-08 porovnává různá ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém i filmovém zpracování ČJL-9-3-04 tvoří vlastní literární text podle svých schopností a na základě osvojených znalostí základů literární teorie ČJL-9-3-05 rozlišuje literaturu hodnotnou a konzumní, svůj názor doloží argumenty	LITERÁRNÍ VÝCHOVA Literární teorie Literární žánry Literární historie Literární interpretace Adaptace literárních děl (filmová a divadelní adaptace, tanec, výtvarné zpracování, komiks) Tvořivé činnosti s literárním textem Literární kritika		Výběr autorů a literárních ukázek provádí učitel s přihlédnutím k úrovni a zájmům žáků.

4.1.2 Anglický jazyk

Charakteristika vyučovacího předmětu

Anglický jazyk je vyučován od prvního do devátého ročníku. V prvním a druhém ročníku v časové dotaci jedné hodiny týdně, od třetího do devátého ročníku je časová dotace 3 hodiny týdně. Hodinová dotace předmětu byla posílena dvěma disponibilními hodinami. Jeho obsahem je naplňování očekávaných výstupů vzdělávacího oboru Cizí jazyk a souvisejících tematických okruhů průřezových témat Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání. Vzdělávání směřuje k dosažení úrovně A2 (podle Společného evropského referenčního rámce pro jazyky). Úspěšnost jazykového vzdělávání jako celku je závislá nejen na výsledcích vzdělávání v jazyce mateřském a v cizích jazycích, ale závisí i na tom, do jaké míry se jazyková kultura žáků stane předmětem zájmu i všech ostatních oblastí základního vzdělávání. Cílem je poskytnout žákům nástroj komunikace při kontaktu s lidmi z různých částí světa, ale i pro práci s počítačem, internetem atd. Proto klademe důraz na rozvoj komunikačních dovedností, kterým podřizujeme i výuku gramatické části vzdělávacího předmětu.

Upřednostňovanou formou realizace předmětu je vyučovací hodina. Výuka probíhá většinou v kmenových třídách vždy v celém ročníku najednou, přičemž jsou žáci děleni do skupin. K výuce je rovněž využívána multimediální učebna a učebna informatiky.

V předmětu se kromě vlastního vzdělávacího obsahu realizují tematické okruhy průřezových témat: Osobnostní a sociální výchova, Multikulturní výchova.

1. stupeň

Cílem předmětu Anglický jazyk na 1. stupni je poskytnout žákům základ slovní zásoby a běžných konverzačních frází, na jednoduchých textech budovat čtenářské dovednosti a na nich pak schopnost psát. Cílem výuky anglického jazyka 1. a 2. ročníku je poskytnout žákům širší možnost, jak přirozeně a bez větších obtíží přivyknout výslovnosti, mluvenému projevu a porozumění, a motivovat děti k aktivnímu přístupu při seznamování se s cizí řečí. Výuka probíhá hravou, komunikativní formou pomocí příběhů, interaktivních cvičení, obrázků, říkadel a písní. Zapojuje se tzv. metoda TPR (total physical response), kdy děti reagují na pokyn/podnět tělesnou činností. V dalších ročnících pak v počátcích upřednostňujeme induktivní způsob výuky před výukou deduktivní. Neučíme tedy nejdříve poučky, ale ponecháváme žákům prostor, aby si z textů říkadel, jednoduchých básniček a podobně sami odvodili, jak vyjádřit jiné věty. Gramatiku učíme teprve tehdy, když jsou příslušné pojmy zvládnuty v předmětu Český jazyk a literatura (např. časování sloves).

2. stupeň

Na druhém stupni pracují žáci ve větší míře s autentickými texty, konverzují spolu anglicky ve větších celcích. V souvislosti s probíraným zeměpisným a dějepisným učivem se žáci seznamují s reáliemi anglicky mluvících zemí. Angličtinu používají při práci s internetem i v jiných vyučovacích předmětech.

Výchovné a vzdělávací strategie, kterými v tomto předmětu směřujeme k utváření klíčových kompetencí:

Kompetence k učení

- zadáváme úkoly, které vedou žáky k přemýšlení o gramatických pravidlech a souvislostech v textu
- předkládáme žákům dostatek informačních zdrojů, pomocí nichž žáci uplatní stávající poznatky a dovednosti a prakticky je využijí
- prověřujeme základní znalosti (kontrolní práce, diktáty, individuální četba, doplňovací cvičení)
- předkládáme žákům náměty k samostatnému nebo skupinovému řešení problémů souvisejících s rozbořem popř. hodnocením či porozuměním textu

Kompetence k řešení problémů

- řešíme jednoduché problémové situace v cizojazyčném prostředí
- vedeme žáky k vyjádření myšlenky opisem, chybí-li jim slovní zásoba

Kompetence komunikativní

- vedeme žáky k tomu, že rozumí jednoduchému mluvenému i psanému sdělení v anglickém jazyce a zformulují jednoduché myšlenky anglicky

Kompetence sociální a personální

- umožňujeme žákům využívat různé informační zdroje, zadáváme žákům náměty k samostatnému nebo skupinovému zpracovávání témat a vedeme je ke kultivovanému vystoupení před ostatními žáky
- organizujeme skupinovou práci žáků a vyžadujeme, aby žáci představili výstupy práce ostatním spolužákům a zhodnotili úspěšnost práce vlastní i práce ostatních

Kompetence občanské

- vytváříme představu o zvycích v anglicky mluvících zemích a porovnáváme je se zvyky našimi
- prostřednictvím efektivních strategií rozvíjíme u žáků pozitivní postoje k rasové a náboženské toleranci

Kompetence pracovní

- umožňujeme žákům samostatně pracovat s dvojjazyčným slovníkem
- poskytujeme žákům využívání anglického jazyka k získávání informací z různých oblastí

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace			Ročník: 1. – 2.
Vyučovací předmět: Anglický jazyk			List: 1
Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata	Poznámky
Žák: • rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele a reaguje na ně verbálně i neverbálně • rozumí a zopakuje slova a slovní spojení, se kterými se v průběhu výuky setkal • spojuje mluvené výrazy s vizuální oporou • plní jednoduché úkoly související s probíranou slovní zásobou (princip TPR) • na základě vizuální podpory nebo české verze je schopen vyprodukovat anglický výraz • pasivně rozumí obsahu jednoduchého krátkého mluveného textu, který je doplněn vizuální oporou • dokáže o sobě podat základní informace (jméno, věk, kde žije)	ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI Tematické okruhy, slovní zásoba Základní pozdravy a představení Školní potřeby Čísla 1 – 12 Hračky Barvy Oblečení Rodina Narozeniny Části těla Zvířata a jejich schopnosti Svátky (Christmas, Easter) Gramatické jevy, fráze What's your name? I'm... How are you? What's this? It's ... What's in my bag? There's a ... How many? How old are you? Where's my ...? Sloveso can (<i>Can you see...? Yes, I can./No, I can't.</i>) Sloveso like (<i>Do you like? Yes, I do./No, I don't.</i>)		

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace			Ročník: 3.
Vyučovací předmět: Anglický jazyk			List: 2
Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata	Poznámky
Žák: ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI CJ-3-1-01 rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností, a reaguje na ně verbálně i neverbálně CJ-3-1-02 zopakuje a použije slova a slovní spojení, se kterými se v průběhu výuky setkal CJ-3-1-03 rozumí obsahu jednoduchého krátkého psaného textu, pokud má k dispozici vizuální oporu CJ-3-1-04 rozumí obsahu jednoduchého krátkého mluveného textu, který je pronášen pomalu, zřetelně a s pečlivou výslovností, pokud má k dispozici vizuální oporu CJ-3-1-05 přiřadí mluvenou a psanou podobu téhož slova či slovního spojení CJ-3-1-06 píše slova a krátké věty na základě textové a vizuální předlohy	Tematické okruhy, slovní zásoba Zvířata a jejich schopnosti Předměty ve třídě Barvy Jídlo a nápoje Hračky Popis obličeje Můj dům a zahrada Oblečení Počasí Svátky (Halloween, Christmas, Easter) Sportovní vybavení Popis probíhajících činností Povolání Gramatické jevy Sloveso <i>can</i> (jednoduché kladné a záporné věty a otázky) Sloveso <i>be</i> (jednoduché kladné věty a otázky) Smyslová slovesa (smell, see, hear ...) Vazba <i>I like/I don't like</i> Vazba <i>I have got</i> Základní předložky místa (on, in) Vazba <i>I'm wearing</i> Přítomný čas průběhový (1. os. č. j. – <i>I'm (do)ing.</i>)		

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace			Ročník: 4. – 5.
Vyučovací předmět: Anglický jazyk			List: 3
Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata	Poznámky
Žák: POSLECH S POROZUMĚNÍM CJ-5-1-01 rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností CJ-5-1-02 rozumí slovům a jednoduchým větám, pokud jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu CJ-5-1-03 rozumí jednoduchému poslechovému textu, pokud je pronášen pomalu a zřetelně a má k dispozici vizuální oporu MLUVENÍ CJ-5-2-01 se zapojí do jednoduchých rozhovorů CJ-5-2-02 sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat CJ-5-2-03 odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat a podobné otázky pokládá ČTENÍ S POROZUMĚNÍM CJ-5-3-01 vyhledá potřebnou informaci v jednoduchém textu, který se vztahuje k osvojovaným tématům CJ-5-3-02 rozumí jednoduchým krátkým textům z běžného života, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu PSANÍ CJ-5-4-01 napíše krátký text s použitím jednoduchých vět a slovních spojení o sobě, rodině, činnostech a událostech z oblasti svých zájmů a každodenního života CJ-5-4-02 vyplní osobní údaje do formuláře	Tematické okruhy, slovní zásoba Seznamování se, pozdravy Čísla Časové údaje, části roku, svátky Barvy Jednoduché pokyny, příkazy, zákazy Škola Můj dům/byt Rodina a přátelé Jednoduchý popis osob Záliby Gramatické jevy Členy <i>a/an/the</i> Sloveso <i>be</i> (klad, zápor, otázky) Sloveso <i>have</i> (klad, zápor, otázky) Imperativ Řadové číslovky Vazba <i>like/ don't like + ing</i> Přítomný čas prostý Vazba <i>There is/are</i> Časové a místní předložky Pravidelné a nepravidelné množné číslo podstatných jmen Přívlastňovací 's Zájmena	OSV Sociální rozvoj Komunikace (cvičení aktivního naslouchání; dovednosti pro sdělování verbální i neverbální (technika řeči, výraz řeči, cvičení v neverbálním sdělování)) MKV Multikulturalita (specifické rysy jazyka, význam užívání anglického jazyka jako nástroje dorozumění a vzdělávání)	

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace			Ročník: 6.
Vyučovací předmět: Anglický jazyk			List: 4
Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata	Poznámky
Žák: POSLECH S POROZUMĚNÍM CJ-9-1-01 rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně CJ-9-1-02 rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat MLUVENÍ CJ-9-2-01 zeptá se na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích CJ-9-2-02 mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech ČTENÍ S POROZUMĚNÍM CJ-9-3-01 vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech CJ-9-3-02 rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace PSANÍ CJ-9-4-01 vyplní základní údaje o sobě ve formuláři CJ-9-4-02 napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat CJ-9-4-03 reaguje na jednoduché písemné sdělení	Tematické okruhy, slovní zásoba Čas Denní režim Škola Volný čas Schopnosti a dovednosti Oblíbené/neoblíbené činnosti Dům a jeho části Popis pokoje Povinnosti Popis osob (vzhled, oblečení) Popis dějů, činností Nakupování Gramatické jevy Slovesa <i>be, have</i> Přítomný čas prostý Tázací výrazy Časové předložky Předložky místa Slovesa <i>love, like, hate</i> Vazba <i>There is/are</i> Osobní a přivlastňovací zájmena Předmětová zájmena Přivlastňovací 's Modální slovesa <i>can, must, have to</i> Příslovce četnosti Přítomný čas průběhový	OSV Sociální rozvoj Komunikace (cvičení aktivního naslouchání; dovednosti pro sdělování verbální i neverbální (technika řeči, výraz řeči, cvičení v neverbálním sdělování); dialog) MKV Multikulturalita (specifické rysy jazyka, význam užívání anglického jazyka jako nástroje dorozumění a vzdělávání, jedinečnost a kulturní odlišnost anglosaských zemí)	

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace			Ročník: 7.
Vyučovací předmět: Anglický jazyk			List: 5
Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata	Poznámky
Žák: POSLECH S POROZUMĚNÍM CJ-9-1-01 rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně CJ-9-1-02 rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat MLUVENÍ CJ-9-2-01 zeptá se na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích CJ-9-2-02 mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech ČTENÍ S POROZUMĚNÍM CJ-9-3-01 vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech CJ-9-3-02 rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace PSANÍ CJ-9-4-01 vyplní základní údaje o sobě ve formuláři CJ-9-4-02 napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat CJ-9-4-03 reaguje na jednoduché písemné sdělení	Tematické okruhy, slovní zásoba Škola Denní režim Volný čas Zdravý životní styl Jídlo a pití Stravovací návyky Jednoduchý recept Zvířata a jejich život Město a jeho části Časové údaje Prázdniny, cestování Filmové žánry Život slavné osoby Gramatické jevy Přítomný čas prostý a průběhový Modální slovesa <i>must, can, need, have to</i> Slovesa <i>love/like/hate</i> Počitatelná a nepočitatelná podstatná jména (some x any) Určitý a neurčitý člen (a/an, the) Vyjádření množství (How much/many, a few/a little atd.) Stupňování přídavných jmen Časové předložky Minulý čas prostý	OSV Sociální rozvoj Komunikace (cvičení aktivního naslouchání; dovednosti pro sdělování verbální i neverbální (technika řeči, výraz řeči, cvičení v neverbálním sdělování); dialog) MKV Multikulturalita (specifické rysy jazyka, význam užívání anglického jazyka jako nástroje dorozumění a vzdělávání, jedinečnost a kulturní odlišnost anglosaských zemí)	

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace			Ročník: 8. – 9.
Vyučovací předmět: Anglický jazyk			List: 6
Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata	Poznámky
Žák: POSLECH S POROZUMĚNÍM CJ-9-1-01 rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně CJ-9-1-02 rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat MLUVENÍ CJ-9-2-01 zeptá se na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích CJ-9-2-02 mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech CJ-9-2-03 vypráví jednoduchý příběh či událost; popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života ČTENÍ S POROZUMĚNÍM CJ-9-3-01 vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech CJ-9-3-02 rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace	Tematické okruhy, slovní zásoba Život mladých lidí Zábava, volný čas Schopnosti, dovednosti Vyjádření názoru Popis osob (vzhled, charakter) Zážitky, zkušenosti Životní etapy Cestování, prázdniny Činnosti probíhající v minulosti Nabídka, pozvání Rada, řešení problému Budoucí plány Život v budoucnosti Počasí Životní prostředí Geografie, navigování Zaměstnání Zdraví, zdravý životní styl Tradice, významné dny Společenské a kulturní prostředí anglicky mluvících zemí Gramatické jevy Přítomný čas prostý Přítomný čas průběhový Minulý čas prostý	OSV Sociální rozvoj Komunikace (cvičení aktivního naslouchání; dovednosti pro sdělování verbální i neverbální (technika řeči, výraz řeči, cvičení v neverbálním sdělování); dialog; komunikace v různých situacích (informování, odmítání, omluva, pozdrav, prosba, přesvědčování, řešení konfliktů, vyjednávání, vysvětlování, žádost)) MKV Multikulturalita (specifické rysy jazyka, význam užívání anglického jazyka jako nástroje dorozumění a vzdělávání, jedinečnost a kulturní odlišnost anglosaských zemí)	

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace			Ročník: 8. – 9.
Vyučovací předmět: Anglický jazyk			List: 7
Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata	Poznámky
PSANÍ CJ-9-4-01 vyplní základní údaje o sobě ve formuláři CJ-9-4-02 napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat CJ-9-4-03 reaguje na jednoduché písemné sdělení	Minulý čas průběhový Vyjádření a porovnání množství (more/less/fewer than) Modální slovesa Príslovce četnosti Řadové číslovky Budoucí čas (will, going to) Předpřítomný čas prostý		

4.1.3 Německý jazyk

Charakteristika vyučovacího předmětu

Předmět Německý jazyk je realizován v sedmém až devátém ročníku druhého stupně v rozsahu dvou hodin týdně (devadesátiminutový blok) v kmenových třídách. Požadavky na vzdělávání vycházejí ze Společného evropského referenčního rámce pro jazyky a směřují k dosažení úrovně A1.

Předmět Německý jazyk přispívá k chápání a objevování skutečností, které přesahují oblast zkušeností zprostředkovaných mateřským jazykem. Poskytuje základ pro komunikaci žáků v rámci integrované Evropy, pomáhá snižovat jazykové bariéry, umožňuje poznávat odlišnosti ve způsobu života lidí jiných zemí i jejich odlišné kulturní tradice.

Upřednostňovanou formou realizace předmětu je vyučovací hodina. Výuka probíhá většinou v kmenových třídách vždy v celém ročníku najednou, přičemž jsou žáci děleni do skupin. K výuce je rovněž využívána multimediální učebna a učebna informatiky.

V předmětu se kromě vlastního vzdělávacího obsahu realizují tematické okruhy průřezových témat: Osobnostní a sociální výchova, Multikulturní výchova a Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech.

Výchovné a vzdělávací strategie, kterými v tomto předmětu směřujeme k utváření klíčových kompetencí:

Kompetence k učení

- zadáváme úkoly, které vedou žáky k přemýšlení o gramatických pravidlech a souvislostech v textu
- předkládáme žákům dostatek informačních zdrojů, pomocí nichž žáci uplatní stávající poznatky a dovednosti a prakticky je využijí
- prověřujeme základní znalosti (kontrolní práce, diktáty, individuální četba, doplňovací cvičení)
- předkládáme žákům náměty k samostatnému nebo skupinovému řešení problémů souvisejících s rozбором popř. hodnocením či porozuměním textu

Kompetence k řešení problémů

- řešíme jednoduché problémové situace v cizojazyčném prostředí
- vedeme žáky k vyjádření myšlenky opisem, chybí-li jim slovní zásoba

Kompetence komunikativní

- vedeme žáky k tomu, že rozumí jednoduchému mluvenému i psanému sdělení v německém jazyce a zformulují jednoduché myšlenky německy

Kompetence sociální a personální

- umožňujeme žákům využívat různé informační zdroje, zadáváme žákům náměty k samostatnému nebo skupinovému zpracovávání témat a vedeme je ke kultivovanému vystoupení před ostatními žáky
- organizujeme skupinovou práci žáků a vyžadujeme, aby žáci představili výstupy práce ostatním spolužákům a zhodnotili úspěšnost práce vlastní i práce ostatních

Kompetence občanské

- vytváříme představu o zvycích v německy mluvících zemích a porovnáváme je se zvyky našimi
- prostřednictvím efektivních strategií rozvíjíme u žáků pozitivní postoje k rasové a náboženské toleranci

Kompetence pracovní

- umožňujeme žákům samostatně pracovat s dvojjazyčným slovníkem
- poskytujeme žákům využívání německého jazyka k získávání informací z různých oblastí

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace			Ročník: 7.
Vyučovací předmět: Německý jazyk			List: 1
Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata	Poznámky
Žák: POSLECH S POROZUMĚNÍM DCJ-9-1-01 rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností, a reaguje na ně DCJ-9-1-02 rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu DCJ-9-1-03 rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat MLUVENÍ DCJ-9-2-01 se zapojí do jednoduchých rozhovorů DCJ-9-2-02 sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat DCJ-9-2-03 odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a podobné otázky pokládá ČTENÍ S POROZUMĚNÍM DCJ-9-3-01 rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům DCJ-9-3-02 rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům DCJ-9-3-03 rozumí krátkému jednoduchému textu, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu, a vyhledá v něm požadovanou informaci	Základní pracovní pokyny a instrukce Pozdravy v německy mluvících zemích, dny v týdnu, měsíce Abeceda Výslovnost hlásek a hláskových skupin, intonace – vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov Členy podstatných jmen (člen určitý, neurčitý v 1. p.) Podstatná jména v čísle jednotném, výběrově i množném Přídavná jména v přísudku Vlastní jména, jejich 2. p., + vazba „von“ Osobní zájmena v 1. p. Přív. zájmena mein, dein, sein, ihr, Ihr v 1. p. Číslovky základní do 100 Časování pravidelných sloves v přítomném čase, vykání Časování sein a haben Vazba „ich mag“ Slovosled ve větě oznamovací, tázací, W – otázky, intonace v ot. zjišťovacích a doplňovacích Zápor nein, nicht	OSV Sociální rozvoj Mezilidské vztahy (dobré vztahy ve třídě) Komunikace (rozvíjet schopnost dialogu, komunikace v různých situacích (informování, omluva,...)) EGS Evropa a svět nás zajímá (naši německy mluvící sousedé, jejich zvyky, tradice, životní styl) MKV Kulturní difference (respektování zvláštností různých etnik) Multikulturalita (cizí jazyk - nástroj dorozumění)	

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace			Ročník: 7.
Vyučovací předmět: Německý jazyk			List: 2
Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata	Poznámky
Žák: PSANÍ DCJ-9-4-01 vyplní základní údaje o sobě ve formuláři DCJ-9-4-02 napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat DCJ-9-4-03 stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení	<u>Tematické okruhy</u> - domov, rodina, škola, volný čas a zájmy, záliby, přátelství, realie německy mluvících zemí (základní informace), dny v týdnu, měsíce V rámci rozšiřování slovní zásoby je procvičována práce se slovníkem.		

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace			Ročník: 8.
Vyučovací předmět: Německý jazyk			List: 3
Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata	Poznámky
Žák: POSLECH S POROZUMĚNÍM DCJ-9-1-01 rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností, a reaguje na ně DCJ-9-1-02 rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu DCJ-9-1-03 rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat MLUVENÍ DCJ-9-2-01 se zapojí do jednoduchých rozhovorů DCJ-9-2-02 sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat DCJ-9-2-03 odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a podobné otázky pokládá ČTENÍ S POROZUMĚNÍM DCJ-9-3-01 rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům DCJ-9-3-02 rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům DCJ-9-3-03 rozumí krátkému jednoduchému textu, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu, a vyhledá v něm požadovanou informaci	Tázací zájmena ve 4. p. 4. pád podstatných jmen (ein, kein) Číslovky od 100 do milionu Číslovky řadové Časování složitějších typů sloves („a“, „e“ kmeny, odlučitelné předpony) Způsobová slovesa müssen, können, „möchte“ Určování času Množné číslo vybraných podstatných jmen Předložka in ve 3. a 4. p. <u>Tematické okruhy</u> - domov, rodina, škola, volný čas a zájmy, záliby, přátelství, sport, zvířata, počítač, můj rok, měsíce, roční období, určování času, město, nákupy, prázdniny, vybrané evropské státy (názvy, hlavní města) <u>Realie</u>: nejdůležitější údaje o Německu, Švýcarsku, Rakousku a Česku V rámci rozšiřování slovní zásoby je procvičována práce se slovníkem.	OSV Sociální rozvoj Mezilidské vztahy (dobré vztahy ve třídě) Komunikace (rozvíjet schopnost dialogu, komunikace v různých situacích (informování, omluva,...)) EGS Evropa a svět nás zajímá (naši německy mluvící sousedé, jejich zvyky, tradice, životní styl) MKV Kulturní difference (respektování zvláštností různých etnik) Multikulturalita (cizí jazyk - nástroj dorozumění)	

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace			Ročník: 8.
Vyučovací předmět: Německý jazyk			List: 4
Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata	Poznámky
Žák: PSANÍ DCJ-9-4-01 vyplní základní údaje o sobě ve formuláři DCJ-9-4-02 napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat DCJ-9-4-03 stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení			

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace			Ročník: 9.
Vyučovací předmět: Německý jazyk			List: 5
Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata	Poznámky
Žák: POSLECH S POROZUMĚNÍM DCJ-9-1-01 rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností, a reaguje na ně DCJ-9-1-02 rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu DCJ-9-1-03 rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat MLUVENÍ DCJ-9-2-01 se zapojí do jednoduchých rozhovorů DCJ-9-2-02 sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat DCJ-9-2-03 odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a podobné otázky pokládá ČTENÍ S POROZUMĚNÍM DCJ-9-3-01 rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům DCJ-9-3-02 rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům DCJ-9-3-03 rozumí krátkému jednoduchému textu, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu, a vyhledá v něm požadovanou informaci	Skládání podstatných jmen, jejich rod Osobní zájmena ve 3. a 4. p. Tázací zájmena ve 3. a 4. p. Způsobová slovesa wollen, dürfen Vazba „es gibt“ Rozkazovací způsob Preteritum sein a haben Perfektum vybraných sloves Předložky se 3. a 4. pádem Časování dalších složitějších typů sloves <u>Tematické okruhy</u> - osobnost, osobní dopis, mezilidské vztahy, kultura a vzdělávání, počasí, oblékání, svátky, tradice a zvyky, lidské tělo, zdraví, životní styl, bydlení, jídlo, můj denní program, můj týden, orientace ve městě Práce s autentickými materiály ze zemí studovaného jazyka – časopisy, obrazové materiály, práce s internetem, videa V rámci rozšiřování slovní zásoby je procvičována práce se slovníkem.	OSV Sociální rozvoj Mezilidské vztahy (dobré vztahy ve třídě) Komunikace (rozvíjet schopnost dialogu, komunikace v různých situacích (informování, omluva,...)) EGS Evropa a svět nás zajímá (naši německy mluvící sousedé, jejich zvyky, tradice, životní styl) MKV Kulturní difference (respektování zvláštností různých etnik) Multikulturalita (cizí jazyk - nástroj dorozumění)	

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace			Ročník: 9.
Vyučovací předmět: Německý jazyk			List: 6
Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata	Poznámky
Žák: PSANÍ DCJ-9-4-01 vyplní základní údaje o sobě ve formuláři DCJ-9-4-02 napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat DCJ-9-4-03 stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení			

4.1.4 Ruský jazyk

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět Ruský jazyk je vyučován v 7. až 9. ročníku v časové dotaci dvě hodiny týdně, vzdělávání směřuje k dosažení úrovně A1.

Předmět je vyučován tak, aby umožnil srovnání s výukou českého i anglického jazyka a aby na uvedené jazyky logicky navazoval. Cílem osvojení ruského jazyka je snížit jazykové bariery a přispívat tak ke zvýšení mobility jednotlivce jak v osobním životě, tak v dalším studiu a v budoucím pracovním uplatnění.

Upřednostňovanou formou realizace předmětu je vyučovací hodina. Výuka probíhá většinou v kmenových třídách vždy v celém ročníku najednou, přičemž jsou žáci děleni do skupin. K výuce je rovněž využívána multimediální učebna a učebna informatiky.

V předmětu se kromě vlastního vzdělávacího obsahu realizují tematické okruhy průřezových témat: Osobnostní a sociální výchova, Multikulturní výchova a Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech.

Výchovné a vzdělávací strategie, kterými v tomto předmětu směřujeme k utváření klíčových kompetencí:

Kompetence k učení

- zadáváme úkoly, které vedou žáky k přemýšlení o gramatických pravidlech a souvislostech v textu
- předkládáme žákům dostatek informačních zdrojů, pomocí nichž žáci uplatní stávající poznatky a dovednosti a prakticky je využijí
- prověřujeme základní znalosti (kontrolní práce, diktáty, individuální četba, doplňovací cvičení)
- předkládáme žákům náměty k samostatnému nebo skupinovému řešení problémů souvisejících s rozбором popř. hodnocením či porozuměním textu

Kompetence k řešení problémů

- řešíme jednoduché problémové situace v cizojazyčném prostředí
- vedeme žáky k vyjádření myšlenky opisem, chybí-li jim slovní zásoba

Kompetence komunikativní

- vedeme žáky k tomu, že rozumí jednoduchému mluvenému i psanému sdělení v ruském jazyce a zformulují jednoduché myšlenky rusky

Kompetence sociální a personální

- umožňujeme žákům využívat různé informační zdroje, zadáváme žákům náměty k samostatnému nebo skupinovému zpracovávání témat a vedeme je ke kultivovanému vystoupení před ostatními žáky
- organizujeme skupinovou práci žáků a vyžadujeme, aby žáci představili výstupy práce ostatním spolužákům a zhodnotili úspěšnost práce vlastní i práce ostatních

Kompetence občanské

- vytváříme představu o zvycích v rusky mluvících zemích a porovnáváme je se zvyky našimi
- prostřednictvím efektivních strategií rozvíjíme u žáků pozitivní postoje k rasové a náboženské toleranci

Kompetence pracovní

- umožňujeme žákům samostatně pracovat s dvojjazyčným slovníkem
- poskytujeme žákům využívání ruského jazyka k získávání informací z různých oblastí

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace			Ročník: 7.
Vyučovací předmět: Ruský jazyk			List: 1
Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata	Poznámky
Žák: POSLECH S POROZUMĚNÍM DCJ-9-1-01 rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností, a reaguje na ně DCJ-9-1-02 rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu DCJ-9-1-03 rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat MLUVENÍ DCJ-9-2-01 se zapojí do jednoduchých rozhovorů DCJ-9-2-02 sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat DCJ-9-2-03 odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a podobné otázky pokládá ČTENÍ S POROZUMĚNÍM DCJ-9-3-01 rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům DCJ-9-3-02 rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům	Seznámení žáků se zvukovou a grafickou stránkou jazyka, azbuka. Porovnání s písmeny české abecedy. Základní poučení o přízvuku, přízvučné a nepřízvučné slabiky. Slovesné vazby: у меня есть.../ у меня нет... Vyjádření protikladů. 1.pád podstatných jmen v oslovení. Osobní zájmena. Intonace tázacích a oznamovacích vět. Číslovky 1-20, spojení два(три, четыре) часа, года...пять...часов, лет. Časování sloves: жить, знать, говорить. Psaní -HE u sloves. Záporné věty. Poučení o funkce jotovaných písmen (е, ё, ю, я). Výslovnost měkkých a tvrdých souhlásek. Přídavná jména (základní slovíčka k popisům).	MKV Multikulturalita (cizí jazyk = nástroj dorozumění) Kulturní difference (respektování zvláštností různých etnik) EGS Objevujeme Evropu a svět (životní styl v rusky mluvících zemích, tradice, zvyky) OSV Sociální rozvoj Mezilidské vztahy (utváření dobrých mezilidských vztahů) Poznávání lidí (poznávání a tolerance odlišností)	

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace			Ročník: 7.
Vyučovací předmět: Ruský jazyk			List: 2
Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata	Poznámky
Žák: DCJ-9-3-03 rozumí krátkému jednoduchému textu, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu, a vyhledá v něm požadovanou informaci PSANÍ DCJ-9-4-01 vyplní základní údaje o sobě ve formuláři DCJ-9-4-02 napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat DCJ-9-4-03 stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení	<u>Tematické okruhy</u> - domov, rodina, škola, barvy, lidské tělo, jídlo, město, dopravní prostředky, svátky, roční období, měsíce, dny v týdnu, hodiny, zvířata, státy a národnosti, realie zemí příslušných jazykových oblastí <u>Slovní zásoba</u> - používání slovní zásoby v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů, práce se slovníkem Poslech a nacvičování (kdo se naučí nazpaměť?) básniček, říkanek a jazykolamů.		

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace			Ročník: 8.
Vyučovací předmět: Ruský jazyk			List: 3
Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata	Poznámky
Žák: POSLECH S POROZUMĚNÍM DCJ-9-1-01 rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností, a reaguje na ně DCJ-9-1-02 rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu DCJ-9-1-03 rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat MLUVENÍ DCJ-9-2-01 se zapojí do jednoduchých rozhovorů DCJ-9-2-02 sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat DCJ-9-2-03 odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a podobné otázky pokládá ČTENÍ S POROZUMĚNÍM DCJ-9-3-01 rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům DCJ-9-3-02 rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům	Opakování azbuky. Nepřízvučné -O, -A. Časování sloves звонить, быть, учить, посмотреть. Pohyblivý přízvuk sloves. 1.pád číslovek 30-90 a 100-900. Psaní měkkého znaku u číslovek. Podstatná jména po číslovkách 2, 3, 4. Řadové číslovky. Podstatná jména (брат, мама) v 1.- 3. pádě j. č. Osobní zájmena v 1. a 3. pádě j. č. Přivlastňovací zájmena. Intonace oznamovacích a tázacích vět. Budoucí čas sloves. Časování sloves работать, учиться. Přídavná jména (protiklady). .	MKV Multikulturalita (cizí jazyk = nástroj dorozumění) Kulturní difference (respektování zvláštností různých etnik) EGS Objevujeme Evropu a svět (životní styl v rusky mluvících zemích, tradice, zvyky) OSV Sociální rozvoj Mezilidské vztahy (utváření dobrých mezilidských vztahů) Poznávání lidí (poznávání a tolerance odlišností)	

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace			Ročník: 8.
Vyučovací předmět: Ruský jazyk			List: 4
Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata	Poznámky
Žák: DCJ-9-3-03 rozumí krátkému jednoduchému textu, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu, a vyhledá v něm požadovanou informaci PSANÍ DCJ-9-4-01 vyplní základní údaje o sobě ve formuláři DCJ-9-4-02 napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat DCJ-9-4-03 stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení	<u>Tematické okruhy</u> - domov, rodina, škola, volný čas, povolání, lidské tělo, jídlo, oblékání, město (vesnice), dopravní prostředky, kalendářní rok (svátky, roční období, měsíce, dny v týdnu, hodiny), zvířata, státy a národnosti, počasí, reálie zemí příslušných jazykových oblastí <u>Slovní zásoba</u> - používání slovní zásoby v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů, práce se slovníkem Poslech a nacvičování textů, (kdo se naučí nazpaměť?) básniček, říkanek a jazykolamů		

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace			Ročník: 9.
Vyučovací předmět: Ruský jazyk			List: 5
Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata	Poznámky
Žák: POSLECH S POROZUMĚNÍM DCJ-9-1-01 rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností, a reaguje na ně DCJ-9-1-02 rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu DCJ-9-1-03 rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat MLUVENÍ DCJ-9-2-01 se zapojí do jednoduchých rozhovorů DCJ-9-2-02 sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat DCJ-9-2-03 odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a podobné otázky pokládá ČTENÍ S POROZUMĚNÍM DCJ-9-3-01 rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům DCJ-9-3-02 rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům	Opakování azbuky. Přízvučné a nepřízvučné slabiky. Výslovnost, intonace otázek. Věty typu: Папа работает врачом. 7. pád j. č. vybraných podstatných jmen. Názvy profesí mužů a žen. (7. pád). Vazby -стать кем / -работать кем. 4. pád osobních zájmen. I. a II. časování sloves typu читать, жить, говорить, учить. Vazby - играть на чем/- играть во что, - интересоваться чем/ - увлекаться чем. Předložky. Předložkové vazby odlišné od češtiny - по, после. Zvratná slovesa. Slovesa se skupinou - ова/ - ева. Slovesa se změnou kmenových souhlásek typu писать, ходить. Skloňování podstatných jmen. Souhrn gramatiky. .	MKV Multikulturalita (cizí jazyk = nástroj dorozumění) Kulturní difference (respektování zvláštností různých etnik) EGS Objevujeme Evropu a svět (životní styl v rusky mluvících zemích, tradice, zvyky) OSV Sociální rozvoj Mezilidské vztahy (utváření dobrých mezilidských vztahů) Poznávání lidí (poznávání a tolerance odlišností)	

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace			Ročník: 9.
Vyučovací předmět: Ruský jazyk			List: 6
Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata	Poznámky
Žák: DCJ-9-3-03 rozumí krátkému jednoduchému textu, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu, a vyhledá v něm požadovanou informaci PSANÍ DCJ-9-4-01 vyplní základní údaje o sobě ve formuláři DCJ-9-4-02 napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat DCJ-9-4-03 stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení	<u>Tematické okruhy</u> - domov, rodina, škola, volný čas, povolání, lidské tělo, zdraví, jídlo, oblékání, nákupy, obec, dopravní prostředky, cestování, kalendářní rok (svátky, roční období, měsíce, dny v týdnu, hodiny), počasí, realie zemí příslušných jazykových oblastí <u>Slovní zásoba</u> - používání slovní zásoby v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů, práce se slovníkem		

4.2 Matematika a její aplikace

4.2.1 Matematika

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět Matematika je vyučován od prvního do devátého ročníku. Časová dotace na prvním stupni je v 1. třídách 4 hodiny týdně, ve 2., 3., 4. a 5. třídách 5 hodin týdně. Na druhém stupni je to v 6. a 7. ročníku 5 hodin týdně, v 8. ročníku 4 hodiny týdně a v 9. ročníku opět 5 hodin týdně. Hodinová dotace předmětu je na prvním i druhém stupni posílena o 4 disponibilní hodiny, tedy celkem o 8 disponibilních hodin. Jeho obsahem je naplňování očekávaných výstupů vzdělávacího oboru Matematika a její aplikace a souvisejících tematických okruhů průřezových témat Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání. Výuka probíhá většinou v kmenových třídách, v učebně informatiky a multimediální učebně. Upřednostňovanou formou realizace předmětu je vyučovací hodina.

Vyučovací předmět je členěn na čísla a početní operace, na práci s číslem a proměnnou, geometrii v rovině a v prostoru, dále na závislosti, vztahy a práci s daty a na nestandardní aplikační úlohy a řešení problémových úloh. Je úzce spjat s ostatními předměty (fyzika, chemie, zeměpis).

Předmět je již svou podstatou zaměřen na rozvoj dovedností žáků, nikoliv znalostí a vědomostí. Tím jsou dány i metody práce zaměřené především na samostatnou práci žáků, na řešení problémů, na práci ve skupinách, sebekontrolu, didaktické hry, počítařské soutěže, s důrazem na činnostní charakter učení.

V předmětu se kromě vlastního vzdělávacího obsahu nerealizují žádné tematické okruhy průřezových témat.

Výchovné a vzdělávací strategie, kterými v tomto předmětu směřujeme k utváření klíčových kompetencí:

Kompetence k učení

- podporujeme u žáků rozvoj schopnosti abstraktního a logického myšlení, zejména zařazováním vhodných problémových úkolů, logických úloh, matematických hádanek, kvízů, rébusů apod.
- vytváříme u žáků zásoby matematických nástrojů (početních operací, algoritmů, metod řešení úloh), které žák efektivně využívá při řešení úkolů vycházejících z reálného života a praxe

Kompetence k řešení problémů

- nabízíme žákům dostatek úloh a příkladů, vycházejících z reálného života a vedoucích k samostatnému uvažování a řešení problémů
- podporujeme u žáků nalézání různých variant řešení zadaných úloh
- nabízíme žákům nové úkoly a problémy, u kterých mohou aplikovat známé a osvědčené postupy řešení
- vedeme žáky k provádění rozboru úkolu (problému), k tvorbě plánu jeho řešení, k odhadu výsledku, k volbě správného postupu k vyřešení problému a k vyhodnocení správnosti výsledku vzhledem k zadání
- poskytujeme žákům prostor pro vyslovování hypotézy na základě zkušenosti nebo pokusu a pro jejich ověření

Kompetence komunikativní

- vedeme žáky k vyjadřování myšlenek, postupů a názorů v logickém sledu
- nabízíme žákům příležitost využívat informační a komunikační prostředky pro řešení úkolů i pro komunikaci a spolupráci s ostatními
- vedeme žáky k přesnému a stručnému vyjadřování užíváním matematického jazyka včetně matematické symboliky
- umožňujeme žákům pracovat s grafy, tabulkami, diagramy apod.

Kompetence sociální a personální

- vytváříme příležitosti k tomu, aby žáci mohli diskutovat v malých skupinách i v rámci celé třídy
- vedeme žáky k tomu, aby se podíleli na utváření příjemné atmosféry v týmu
- vedeme žáky k věcné argumentaci, k sebekontrolě

Kompetence občanské

- nabízíme žákům dostatečné množství situací k propojení matematiky se zájmovou činností, se společností (slovní úlohy, kvízy, hádanky)
- zařazujeme úlohy s ekologickou problematikou

Kompetence pracovní

- vedeme žáky k bezpečnému používání rýsovacích a dalších potřeb, k jejich údržbě a zachování jejich funkčnosti
- nabízíme žákům aktivity (modelování a výroba různých těles), ve kterých se mimo jiné budou učit zvládat základní pracovní činnosti (práci s různými materiály)
- vyžadujeme od žáků zodpovědný přístup k zadaným úkolům, úplné dokončení práce

Vzdělávací oblast: Matematika a její aplikace			Ročník: 1.
Vyučovací předmět: Matematika			List: 1
Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata	Poznámky
Žák: M-3-1-01 používá přirozená čísla k modelování reálných situací, počítá předměty v daném souboru, vytváří soubory s daným počtem prvků M-3-1-02 čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 1 000, užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti M-3-1-03 užívá lineární uspořádání; zobrazí číslo na číselné ose M-3-1-04 provádí z paměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly M-3-1-05 řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace M-3-2-03 doplňuje tabulky, schémata, posloupnosti čísel M-3-2-02 popisuje jednoduché závislosti z praktického života M-3-3-01 rozezná, pojmenuje, vymodeluje a popíše základní rovinné útvary a jednoduchá tělesa; nachází v realitě jejich reprezentaci	ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE Číselný obor 0 – 20 Čtení a psaní čísel 0 - 20 Číselná řada a osa Porovnávání čísel Rozklad čísel Zápis příkladů, znaky +, - Sčítání a odčítání do 20 bez přechodu desítky Komutativnost sčítání Řešení a tvoření jednoduchých slovních úloh s využitím vztahů o x-více, o x-méně ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY Tabulky, schémata, posloupnosti čísel Počítání s penězi - bankovky, mince GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU Pojmy vlevo od, vpravo od, uprostřed, první, poslední, před, za, hned před, hned za, nahoře, dole, nad, pod Základní rovinné obrazce: trojúhelník, kruh, čtverec, obdélník; jejich reprezentace v realitě Porovnávání velikosti jednotlivých rovinných útvarů Čtvercová síť - dokreslování obrázků, pohyb v síti Tělesa - krychle, kvádr, koule, válec (jejich reprezentace v realitě)	Čj - počítání slabik ve slově a slov ve větě	

Vzdělávací oblast: Matematika a její aplikace			Ročník: 2.
Vyučovací předmět: Matematika			List: 2
Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata	Poznámky
Žák: M-3-1-01 používá přirozená čísla k modelování reálných situací, počítá předměty v daném souboru, vytváří soubory s daným počtem prvků M-3-1-02 čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 1 000, užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti M-3-1-03 užívá lineární uspořádání; zobrazí číslo na číselné ose M-3-1-04 provádí z paměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly M-3-1-05 řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace M-3-2-01 orientuje se v čase, provádí jednoduché převody jednotek času M-3-2-02 popisuje jednoduché závislosti z praktického života M-3-2-03 doplňuje tabulky, schémata, posloupnosti čísel M-3-3-01 rozezná, pojmenuje, vymodeluje a popíše základní rovinné útvary a jednoduchá tělesa; nachází v realitě jejich reprezentaci M-3-3-02 porovnává velikost útvarů, měří a odhaduje délku úsečky M-3-3-03 rozezná a modeluje jednoduché souměrné útvary v rovině	ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE Číselný obor 0 - 100 Čtení a zápis čísel 0 – 100 Číselná řada a osa Pamětné sčítání a odčítání s přechodem přes desítku Počítání s použitím závorek Písemné sčítání a odčítání Násobilka 2, 3, 4, 5, automatizace násobílek Komutativnost, asociativnost Slovní úlohy ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY Hodiny ručičkové i digitální Jednoduché převody jednotek času Jednotky délky (m, cm), hmotnosti (kg, g), objemu (l, hl), času (min, s, h) a teploty (°C) Počítání s penězi - bankovky, mince Tabulky, schémata, posloupnosti čísel GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU Práce s pravítkem Bod; Úsečka, krajní body úsečky Čáry - přímá, křivá, lomená Čtvercová síť - dokreslování obrázků, pohyb v síti, osová souměrnost Rovinné útvary - trojúhelník, kruh, čtverec, obdélník (jejich strany, vrcholy) Tělesa - krychle, kvádr, koule, válec Tělesa - kužel, jehlan (reprezentace v realitě) Porovnávání a přenášení úseček Měření délky úsečky na cm Rýsování úseček o určité délce (na cm)	Prv - hodiny ručičkové i digitální; jednotky délky, hmotnosti, objemu, času a teploty Pč, Vv - osová souměrnost	

Vzdělávací oblast: Matematika a její aplikace			Ročník: 3
Vyučovací předmět: Matematika			List: 3
Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata	Poznámky
Žák:	ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE		
M-3-1-01	Číselný obor 0 - 100 Čtení a zápis čísel 0-100, porovnávání čísel Číselná řada a osa Pamětné sčítání a odčítání desítek s desítkami Pamětné sčítání a odčítání desítek s jednotkami		
M-3-1-02	Násobení a dělení čísla 1, 2, 3, 4, 5 Násobení a dělení čísla 6, 7, 8, 9, 10 Pamětné sčítání a odčítání dvojciferných čísel Písemné sčítání a odčítání		
M-3-1-03	užívá lineární uspořádání; zobrazí číslo na číselné ose Zaokrouhlování čísel na desítky Sudá a lichá čísla Slovní úlohy; Komutativnost, asociativnost		
M-3-1-04	Číselný obor 1 - 1 000 Čtení a zápis čísel 0-1000, porovnávání čísel Číselná řada a osa		
M-3-1-05	Počítání po stovkách, desítkách a jednotkách Pamětné sčítání a odčítání čísel bez přechodu přes desítku Pamětné sčítání i odčítání čísel s přechodem přes 10 a 100 Písemné sčítání a odčítání Užití závorek Zaokrouhlování na desítky a stovky Dělení se zbytkem Násobení a dělení číslem 10 Násobení a dělení číslem 100 Násobení násobků deseti jednociferným číslem Slovní úlohy Komutativnost, asociativnost		

Vzdělávací oblast: Matematika a její aplikace			Ročník: 3.
Vyučovací předmět: Matematika			List: 4
Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata	Poznámky
Žák:	ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY Hodiny ručičkové i digitální Jednotky délky (mm, cm, dm, m, km), hmotnosti (g, kg, t), objemu (l, hl), času (min, s, h), teploty (°C) a jejich jednoduché převody Počítání s penězi - bankovky, mince Tabulky, schémata, posloupnosti čísel	Prv - jednotky délky, hmotnosti, objemu, času a teploty	
M-3-2-01 orientuje se v čase, provádí jednoduché převody jednotek času M-3-2-02 popisuje jednoduché závislosti z praktického života M-3-2-03 doplňuje tabulky, schémata, posloupnosti čísel			
M-3-3-01 rozezná, pojmenuje, vymodeluje a popíše základní rovinné útvary a jednoduchá tělesa; nachází v realitě jejich reprezentaci M-3-3-02 porovnává velikost útvarů, měří a odhaduje délku úsečky M-3-3-03 rozezná a modeluje jednoduché souměrné útvary v rovině	GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU Rovinné útvary - trojúhelník, obdélník, čtverec, kruh; čtyřúhelník, mnohoúhelník Tělesa - kvádr, krychle, koule, válec, jehlan, kužel Bod, čáry Přímka, vzájemná poloha dvou přímek v rovině Úsečka, délka úsečky Polopřímka, opačná polopřímka Čtvercová síť - obvod čtverce a obdélníku Kruh a kružnice Přenášení úseček - pomocí proužku papíru a kružítka Porovnávání úseček - pomocí proužku papíru a kružítka Osová souměrnost		

Vzdělávací oblast: Matematika a její aplikace			Ročník: 4.
Vyučovací předmět: Matematika			List: 5
Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata	Poznámky
Žák: M-5-1-01 využívá při pamětném i písemném počítání komutativnost a asociativnost sčítání a násobení M-5-1-02 provádí písemné početní operace v oboru přirozených čísel M-5-1-03 zaokrouhluje přirozená čísla, provádí odhady a kontroluje výsledky početních operací v oboru přirozených čísel M-5-1-04 řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje osvojené početní operace v celém oboru přirozených čísel	ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE Číselný obor 1 - 1000 Čtení a zápis čísel, číselná řada a osa, porovnávání čísel Sčítání a odčítání do 1000 (písemně i v paměti) Násobení, dělení Pamětné dělení se zbytkem v oboru násobilky Násobení dvojciferného čísla jednociferným činitelem Zaokrouhlování na desítky, stovky; Odhady výsledků Slovní úlohy; Komutativnost, asociativnost Číselný obor 1 - 10 000 Zápis a čtení čísel, číselná řada a osa, porovnávání čísel Zaokrouhlování čísel; Odhady výsledků Sčítání a odčítání Písemné násobení Písemné dělení jednociferným dělitelem Písemné dělení jednociferným dělitelem se zbytkem Slovní úlohy; Komutativnost, asociativnost Čísla větší než 10 000 Zápis a čtení čísel, číselná řada a osa, porovnávání čísel Zaokrouhlování čísel; Odhady výsledků Pamětné i písemné sčítání a odčítání Pamětné násobení a dělení Písemné násobení dvojciferným činitelem Slovní úlohy; Komutativnost, asociativnost Číslo milion Zápis a čtení čísel, porovnávání a zaokrouhlování čísel Numerika		

Vzdělávací oblast: Matematika a její aplikace			Ročník: 4.
Vyučovací předmět: Matematika			List: 6
Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata	Poznámky
Žák:	ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY Řešení slovních úloh Jednotky délky, hmotnosti, objemu, času a jednoduché převody Jednotky obsahu Diagramy, grafy, tabulky, jízdní řády		
M-5-2-01 vyhledává, sbírá a třídí data M-5-2-02 čte a sestavuje jednoduché tabulky a diagramy			
M-5-3-01 narýsuje a znázorní základní rovinné útvary (čtverec, obdélník, trojúhelník a kružnici); užívá jednoduché konstrukce M-5-3-02 sčítá a odčítá graficky úsečky; určí délku lomené čáry, obvod mnohoúhelníku sečtením délek jeho stran M-5-3-03 sestrojí rovnoběžky a kolmice M-5-3-04 určí obsah obrazce pomocí čtvercové sítě a užívá základní jednotky obsahu M-5-3-05 rozpozná a znázorní ve čtvercové síti jednoduché osově souměrné útvary a určí osu souměrnosti útvaru překládáním papíru	GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU Opakování: bod, přímka, vzájemná poloha dvou přímek v rovině, polopřímka, úsečka, měření délky úsečky, rovina, rovinné útvary, tělesa, rýsování pomocí kružítka Rýsování kolmic a rovnoběžek Pravý úhel, pravoúhlý trojúhelník Konstrukce trojúhelníku, trojúhelníková nerovnost Konstrukce čtverce a obdélníku Kruh, kružnice Obvod trojúhelníku, čtverce, obdélníku, mnohoúhelníku Střed úsečky a osa úsečky - konstrukce Obsah čtverce a obdélníku - pomocí čtvercové sítě Grafický součet, rozdíl a násobek úseček Osová souměrnost ve čtvercové síti		
M-5-4-01 řeší jednoduché praktické slovní úlohy a problémy, jejichž řešení je do značné míry nezávislé na obvyklých postupech a algoritmech školské matematiky	NESTANDARDNÍ APLIKAČNÍ ÚLOHY A PROBLÉMY Slovní úlohy; Číselné a obrázkové řady; Prostorová představivost		

Vzdělávací oblast: Matematika a její aplikace			Ročník: 5.
Vyučovací předmět: Matematika			List: 7
Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata	Poznámky
Žák: M-5-1-01 využívá při pamětném i písemném počítání komutativnost a asociativnost sčítání a násobení M-5-1-02 provádí písemné početní operace v oboru přirozených čísel M-5-1-03 zaokrouhluje přirozená čísla, provádí odhady a kontroluje výsledky početních operací v oboru přirozených čísel M-5-1-04 řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje osvojené početní operace v celém oboru přirozených čísel M-5-1-05 modeluje a určí část celku, používá zápis ve formě zlomku M-5-1-06 porovná, sčítá a odčítá zlomky se stejným jmenovatelem v oboru kladných čísel M-5-1-07 přečte zápis desetinného čísla a vyznačí na číselné ose desetinné číslo dané hodnoty M-5-1-08 porozumí významu znaku „-“ pro zápis celého záporného čísla a toto číslo vyznačí na číselné ose	ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE Číselný obor 0 - 1 000 000 Číselná řada, porovnávání čísel Sčítání, odčítání, násobení, dělení Zaokrouhlování; Odhady výsledků Písemné násobení dvojciferným činitelem Písemné dělení jednociferným dělitelem Písemné dělení dvojciferným dělitelem Asociativnost, komutativnost, distributivnost Slovní úlohy Čísla větší než milion Číselná řada, porovnávání čísel Zaokrouhlování; Odhady výsledků Pamětné sčítání a odčítání Písemné sčítání a odčítání Písemné násobení jednociferným, dvojciferným i trojciferným činitelem Písemné dělení jednociferným a dvojciferným dělitelem Slovní úlohy; Komutativnost, asociativnost Celek, část, zlomek (polovina, čtvrtina, třetina, pětina, desetina) Porovnávání, sčítání a odčítání zlomků se stejným jmenovatelem Desetinná čísla Celá čísla		Rozšiřující učivo: Římské číslice

Vzdělávací oblast: Matematika a její aplikace			Ročník: 5.
Vyučovací předmět: Matematika			List: 8
Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata	Poznámky
Žák: M-5-2-01 vyhledává, sbírá a třídí data M-5-2-02 čte a sestavuje jednoduché tabulky a diagramy M-5-3-01 narýsuje a znázorní základní rovinné útvary (čtverec, obdélník, trojúhelník a kružnici); užívá jednoduché konstrukce M-5-3-02 sčítá a odčítá graficky úsečky; určí délku lomené čáry, obvod mnohoúhelníku sečtením délek jeho stran M-5-3-03 sestrojí rovnoběžky a kolmice M-5-3-04 určí obsah obrazce pomocí čtvercové sítě a užívá základní jednotky obsahu M-5-3-05 rozpozná a znázorní ve čtvercové síti jednoduché osově souměrné útvary a určí osu souměrnosti útvaru překládáním papíru M-5-4-01 řeší jednoduché praktické slovní úlohy a problémy, jejichž řešení je do značné míry nezávislé na obvyklých postupech a algoritmech školské matematiky	ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY Řešení slovních úloh Praktické využití jízdních řádů, ceníků a tabulek Převody jednotek délky, času, hmotnosti, objemu GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU Opakování - bod, úsečka, přímka, rovina, vzájemná poloha přímek, rovinné geometrické útvary, kružnice, kruh Konstrukce trojúhelníku Trojúhelník pravoúhlý, rovnostranný, rovnoramenný Konstrukce čtverce a obdélníku Osově souměrné útvary Obvod čtverce, obdélníku a mnohoúhelníku Jednotky obsahu Obsah čtverce a obdélníku Tělesa Soustava souřadnic NESTANDARDNÍ APLIKAČNÍ ÚLOHY A PROBLÉMY Slovní úlohy; Číselné a obrázkové řady; Prostorová představivost Používání kalkulátoru		

Vzdělávací oblast: Matematika a její aplikace			Ročník: 6.
Vyučovací předmět: Matematika			List: 9
Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata	Poznámky
Žák: M-9-3-01 zdůvodňuje a využívá polohové a metrické vlastnosti základních rovinných útvarů při řešení úloh a jednoduchých praktických problémů; využívá potřebnou matematickou symboliku M-9-3-02 charakterizuje a třídí základní rovinné útvary M-9-3-04 odhaduje a vypočítá obsah a obvod základních rovinných útvarů M-9-3-09 určuje a charakterizuje základní prostorové útvary (tělesa), analyzuje jejich vlastnosti M-9-1-01 provádí operace v oboru celých a racionálních čísel; užívá ve výpočtech druhou mocninu M-9-1-02 zaokrouhluje a provádí odhady s danou přesností, účelně využívá kalkulátor M-9-1-04 užívá různé způsoby kvantitativního vyjádření vztahu celek – část (přirozeným číslem, poměrem, zlomkem, desetinným číslem, procentem) M-9-1-03 modeluje a řeší situace s využitím dělitelnosti v oboru přirozených čísel	Opakování učiva z 5. ročníku Přirozená čísla a početní operace s nimi Rozeznávání rovinných obrazců Obvod, obsah obrazce ve čtvercové síti Rozeznávání prostorových útvarů Jednoduché konstrukční úlohy Řešení jednoduchých slovních úloh Zlomek, desetinná čísla Zlomky, sčítání a odčítání zlomků se stejným jmenovatelem Desetinná čísla, desetinný zlomek a jeho vyjádření desetinným číslem Porovnávání desetinných čísel Zaokrouhlování desetinných čísel Sčítání a odčítání desetinných čísel Násobení a dělení des. čísel mocninami 10 Převody jednotek délky a hmotnosti Násobení desetinných čísel Dělení přirozeného čísla přirozeným číslem Dělení desetinného čísla přirozeným číslem Dělení desetinného čísla desetinným číslem Aritmetický průměr a slovní úlohy Dělitelnost přirozených čísel Násobek a dělitel, soudělná a nesoudělná čísla Znaky dělitelnosti přirozených čísel Prvočísla a čísla složená Nejmenší společný násobek Největší společný dělitel		

Vzdělávací oblast: Matematika a její aplikace			Ročník: 6.
Vyučovací předmět: Matematika			List: 10
Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata	Poznámky
Žák: M-9-3-03 určuje velikost úhlu měřením a výpočtem M-9-3-08 načrtne a sestrojí obraz rovinného útvaru ve středové a osově souměrnosti, určí osově a středově souměrný útvar M-9-3-09 určuje a charakterizuje základní prostorové útvary (tělesa), analyzuje jejich vlastnosti M-9-3-10 odhaduje a vypočítá objem a povrch těles M-9-3-11 načrtne a sestrojí síť základních těles M-9-3-12 načrtne a sestrojí obraz jednoduchých těles v rovině M-9-3-06 načrtne a sestrojí rovinné útvary	Úhel a jeho velikost Přenášení úhlu a osa úhlu Měření velikosti, jednotka úhlu, rýsování úhlů dané velikosti Úhly podle velikosti Grafické sčítání a odčítání úhlů Grafické násobení a dělení úhlu dvěma Vedlejší, vrcholové, střídavé a souhlasné úhly Velikost úhlu ve stupních a minutách Osová a středová souměrnost Shodnost geometrických útvarů Zobrazení v osově a středové souměrnosti, osově a středově souměrné útvary Věty o shodnosti trojúhelníků Objem a povrch krychle a kváдру Krychle a kvádr – síťové modely, stavba, rovnoběžné promítání Objem krychle a kváдру, jednotky obsahu a objemu a jejich převody Povrch krychle a kváдру, síť krychle a kváдру Výpočet objemu a povrchu krychle a kváдру v jednoduchých slovních úlohách Trojúhelník Vnější a vnitřní úhly trojúhelníku, součet vnitřních úhlů trojúhelníku Rovnoramenný a rovnostranný trojúhelník Střední příčky, těžnice a výšky trojúhelníku Konstrukce trojúhelníku užitím vět sss, sus, usu Kružnice opsaná a vepsaná trojúhelníku Mnohoúhelníky – pravidelný šestiúhelník, osmiúhelník		

Vzdělávací oblast: Matematika a její aplikace			Ročník: 7.
Vyučovací předmět: Matematika			List: 11
Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata	Poznámky
Žák: M-9-1-02 zaokrouhluje a provádí odhady s danou přesností, účelně využívá kalkulátor M-9-1-03 modeluje a řeší situace s využitím dělitelnosti v oboru přirozených čísel M-9-3-03 určuje velikost úhlu měřením a výpočtem M-9-3-08 načrtne a sestrojí obraz rovinného útvaru ve středové a osově souměrnosti, určí osově a středově souměrný útvar M-9-3-09 určuje a charakterizuje základní prostorové útvary (tělesa), analyzuje jejich vlastnosti M-9-3-10 odhaduje a vypočítá objem a povrch těles M-9-3-06 načrtne a sestrojí rovinné útvary M-9-1-01 provádí početní operace v oboru celých čísel a racionálních čísel; užívá ve výpočtech druhou mocninu a odmocninu M-9-1-04 užívá různé způsoby kvantitativního vyjádření vztahu celek-část (přirozeným číslem, poměrem, zlomkem, desetinným číslem, procentem) M-9-1-01 provádí početní operace v oboru celých čísel a racionálních čísel; užívá ve výpočtech druhou mocninu a odmocninu	Opakování učiva z 6. ročníku Početní operace s desetinnými čísly, zlomky Dělitelnost přirozených čísel Velikost úhlu, sčítání a odčítání úhlů, násobení, osa úhlu Osová a středová souměrnost Objem a povrch kvádru a krychle, jednotky délky, obsahu, objemu a hmotnosti Vlastnosti trojúhelníku, pravidelný mnohoúhelník Nezáporná racionální čísla Opakování zlomku Rovnost zlomků, rozšiřování a krácení Zápis zlomku desetinným číslem Uspořádání zlomků Sčítání a odčítání zlomků Vlastnosti racionálních čísel, počítání se smíšenými čísly, slovní úlohy Násobení a dělení racionálních čísel Složený zlomek Celá čísla Čísla kladná a záporná, navzájem opačná, číselná osa, uspořádání celých čísel		

Vzdělávací oblast: Matematika a její aplikace			Ročník: 7.
Vyučovací předmět: Matematika			List: 12
Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata	Poznámky
Žák: M-9-1-09 analyzuje a řeší jednoduché problémy, modeluje konkrétní situace, v nichž využívá matematický aparát v oboru celých a racionálních čísel M-9-2-01 vyhledává, vyhodnocuje a zpracovává data M-9-2-02 porovnává soubory dat M-9-2-03 určuje vztah přímé anebo nepřímé úměrnosti M-9-2-04 vyjádří funkční vztah tabulkou, rovnicí, grafem M-9-2-05 matematizuje jednoduché reálné situace s využitím funkčních vztahů M-9-1-05 řeší modelováním a výpočtem situace vyjádřené poměrem; pracuje s měřítky map a plánů M-9-3-01 zdůvodňuje a využívá polohové a metrické vlastnosti základních rovinných útvarů při řešení úloh a jednoduchých praktických problémů; využívá potřebnou matematickou symboliku M-9-3-02 charakterizuje a třídí základní rovinné útvary M-9-3-04 odhaduje a vypočítá obsah a obvod základních rovinných útvarů M-9-3-06 načrtne a sestrojí rovinné útvary M-9-3-09 určuje a charakterizuje základní prostorové útvary (tělesa), analyzuje jejich vlastnosti M-9-3-10 odhaduje a vypočítá objem a povrch těles M-9-3-11 načrtne a sestrojí síť základních těles M-9-3-12 načrtne a sestrojí obraz jednoduchých těles v rovině M-9-1-06 řeší aplikační úlohy na procenta (i pro případ, že procentová část je větší než celek)	Počítání s celými čísly Slovní úlohy s celými čísly Násobení a dělení celých čísel Záporná desetinná čísla Početní operace se zápornými racionálními čísly Poměr, přímá a nepřímá úměrnost Poměr, převrácený a postupný poměr Soustava souřadnic, přímá úměrnost, graf přímé úměrnosti Nepřímá úměrnost, graf Trojčlenka, slovní úlohy Měřítko plánu a mapy Rovnoběžníky a hranoly Rovnoběžník a jeho vlastnosti Obsah rovnoběžníku Obsah trojúhelníku Lichoběžník, obvod, obsah, konstrukce lichoběžníku Hranoly, povrch a objem hranolu Procenta Procento, procentová část Určení počtu procent Výpočet základu Slovní úlohy Užití diagramů Sloupcové a kruhové diagramy		

Vzdělávací oblast: Matematika a její aplikace			Ročník: 8.
Vyučovací předmět: Matematika			List: 13
Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata	Poznámky
Žák: M-9-1-04 užívá různé způsoby kvantitativního vyjádření vztahu celek – část (přírozeným číslem, poměrem, zlomkem, desetinným číslem, procentem) M-9-1-05 řeší modelováním a výpočtem situace vyjádřené poměrem; pracuje s měřítky map a plánů M-9-1-06 řeší aplikační úlohy na procenta (i pro případ, že procentová část je větší než celek) M-9-1-09 analyzuje a řeší jednoduché problémy, modeluje konkrétní situace, v nichž využívá matematický aparát v oboru celých a racionálních čísel M-9-2-04 vyjádří funkční vztah tabulkou, rovnicí, grafem M-9-3-04 odhaduje a vypočítá obsah a obvod základních rovinných útvarů M-9-3-06 načrtne a sestrojí rovinné útvary M-9-3-10 odhaduje a vypočítá objem a povrch těles M-9-1-01 provádí početní operace v oboru celých čísel a racionálních čísel; užívá ve výpočtech druhou mocninu a odmocninu M-9-1-02 zaokrouhluje a provádí odhady s danou přesností, účelně využívá kalkulátor M-9-1-07 matematizuje jednoduché reálné situace s využitím proměnných; určí hodnotu výrazu, sčítá a násobí mnohočleny, provádí rozklad mnohočlenu na součin pomocí vzorců a vytýkáním	Opakování učiva ze 7. ročníku Celá čísla Racionální čísla a početní operace s nimi Obvod a obsah čtverce, obdélníku, trojúhelníku, rovnoběžníku a lichoběžníku Objemy a povrchy těles Shodnost geometrických útvarů, shodná zobrazení Přímá a nepřímá úměrnost Poměr, měřítko mapy Trojčlenka Procenta, promile Druhá mocnina a odmocnina, třetí mocnina, Pythagorova věta Druhá mocnina Druhá odmocnina Třetí mocnina Zápis čísla ve tvaru $a \cdot 10^n$ Pythagorova věta, slovní úlohy Celistvé algebraické výrazy a jednoduché početní operace s nimi Číselné výrazy Výrazy s proměnnou, celistvý výraz		

Vzdělávací oblast: Matematika a její aplikace			Ročník: 8.
Vyučovací předmět: Matematika			List: 14
Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata	Poznámky
Žák: M-9-1-09 analyzuje a řeší jednoduché problémy, modeluje konkrétní situace, v nichž využívá matematický aparát v oboru celých a racionálních čísel M-9-1-08 formuluje a řeší reálnou situaci pomocí rovnic a jejich soustav M-9-3-01 zdůvodňuje a využívá polohové a metrické vlastnosti základních rovinných útvarů při řešení úloh a jednoduchých praktických problémů; využívá potřebnou matematickou symboliku M-9-3-02 charakterizuje a třídí základní rovinné útvary M-9-3-04 odhaduje a vypočítá obsah a obvod základních rovinných útvarů M-9-3-06 načrtne a sestrojí rovinné útvary M-9-3-09 určuje a charakterizuje základní prostorové útvary (tělesa), analyzuje jejich vlastnosti M-9-3-10 odhaduje a vypočítá objem a povrch těles M-9-3-11 načrtne a sestrojí síť základních těles M-9-3-12 načrtne a sestrojí obraz jednoduchých těles v rovině M-9-3-13 analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu M-9-4-01 užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh a problémů a nalézá různá řešení předkládaných nebo zkoumaných situací M-9-4-02 řeší úlohy na prostorovou představivost, aplikuje a kombinuje poznatky a dovednosti z různých tematických a vzdělávacích oblastí M-9-3-05 využívá pojem množina všech bodů dané vlastnosti k charakteristice útvaru a k řešení polohových a nepolohových konstrukčních úloh	Sčítání a odčítání celistvých výrazů Násobení a dělení celistvých výrazů Úprava výrazů vytýkáním a pomocí vzorců Lineární rovnice Řešení jednoduchých rovnic Řešení rovnic se zlomkem Slovní úlohy řešené rovnicí Vyjádření neznámé ze vzorce Kruh, kružnice, válec Kruh, kružnice Vzájemná poloha kružnice a přímky Thaletova věta Vzájemná poloha dvou kružnic Délka kružnice, obvod kruhu Obsah kruhu Válec, povrch válce, objem válce a slovní úlohy Kulová plocha, koule Konstrukční úlohy Jednoduché konstrukce Množiny všech bodů dané vlastnosti Konstrukční úlohy, užití Thaletovy kružnice		

Vzdělávací oblast: Matematika a její aplikace			Ročník: 9.
Vyučovací předmět: Matematika			List: 15
Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata	Poznámky
Žák: M-9-1-01 provádí početní operace v oboru celých a racionálních čísel; užívá ve výpočtech druhou mocninu a odmocninu M-9-1-02 zaokrouhluje a provádí odhady s danou přesností, účelně využívá kalkulátor M-9-1-04 užívá různé způsoby kvantitativního vyjádření vztahu celek – část (přírozeným číslem, poměrem, zlomkem, desetinným číslem, procentem) M-9-1-07 matematizuje jednoduché reálné situace s využitím proměnných; určí hodnotu výrazu, sčítá a násobí mnohočleny, provádí rozklad mnohočlenu na součin pomocí vzorců a vytýkáním M-9-1-09 analyzuje a řeší jednoduché problémy, modeluje konkrétní situace, v nichž využívá matematický aparát v oboru celých a racionálních čísel M-9-4-02 řeší úlohy na prostorovou představivost, aplikuje a kombinuje poznatky a dovednosti z různých tematických a vzdělávacích oblastí M-9-3-05 využívá pojem množina všech bodů dané vlastnosti k charakteristice útvaru a k řešení polohových a nepolohových konstrukčních úloh M-9-3-07 užívá k argumentaci a při výpočtech věty o shodnosti a podobnosti trojúhelníků M-9-1-08 formuluje a řeší reálnou situaci pomocí rovnic a jejich soustav	Opakování a prohlubování učiva z 8. ročníku Počítání s racionálními čísly Procenta, promile Podobnost a užití v praxi Lineární rovnice a jednou neznámou Zaokrouhlování, druhá mocnina a odmocnina, třetí mocnina Užití Pythagorovy věty Počítání s druhou mocninou a odmocninou Zápis čísla ve tvaru $a \cdot 10^n$ Jednoduché operace s algebraickými výrazy Jednoduché konstrukce Množiny všech bodů dané vlastnosti Konstrukční úlohy, užití Thaletovy kružnice Operace s algebraickými výrazy Seznámení s lomeným výrazem, podmínky Úprava lomeného výrazu krácením Řešení lineární rovnice s neznámou ve jmenovateli Vyjádření neznámé ze vzorce užitím ekvivalentních úprav		

Vzdělávací oblast: Matematika a její aplikace			Ročník: 9.
Vyučovací předmět: Matematika			List: 16
Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata	Poznámky
Žák: M-9-1-08 formuluje a řeší reálnou situaci pomocí rovnic a jejich soustav M-9-4-01 užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh a problémů a nalézá různá řešení předkládaných nebo zkoumaných situací M-9-2-01 vyhledává, vyhodnocuje a zpracovává data M-9-2-02 porovnává soubory dat M-9-2-03 určuje vztah přímé anebo nepřímé úměrnosti M-9-2-04 vyjádří funkční vztah tabulkou, rovnicí, grafem M-9-2-05 matematizuje jednoduché reálné situace s využitím funkčních vztahů M-9-4-01 užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh a problémů a nalézá různá řešení předkládaných nebo zkoumaných situací M-9-3-04 odhaduje a vypočítá obsah a obvod základních rovinných útvarů M-9-3-06 načrtne a sestrojí rovinné útvary M-9-3-09 určuje a charakterizuje základní prostorové útvary (tělesa), analyzuje jejich vlastnosti M-9-3-10 odhaduje a vypočítá objem a povrch těles M-9-3-11 načrtne a sestrojí síť základních těles M-9-3-12 načrtne a sestrojí obraz jednoduchých těles v rovině M-9-3-13 analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu	Řešení soustavy lineárních rovnic se dvěma neznámými Řešení soustavy dvou lineárních rovnic, slovní úlohy Slovní úlohy o pohybu Slovní úlohy na práci Slovní úlohy na směsi Funkce a její užití Lineární funkce a její vlastnosti Grafické řešení soustavy dvou lineárních rovnic se dvěma neznámými Lomená funkce a její vlastnosti Objemy a povrchy těles Opakování obvodu a obsahu rovinných obrazců Opakování objemu a povrchu hranolu a válce Jehlan Kůžele Kulová plocha, koule Úlohy z praxe		

4.3 Informatika

4.3.1 Informatika

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět Informatika je vyučován na prvním stupni ve 4. a 5. ročníku v časové dotaci 1 hodina týdně. Na druhém stupni mají žáci v 6. ročníku 2 hodiny týdně, v 7. až 9. ročníku 1 hodinu týdně. Hodinová dotace předmětu byla posílena jednou disponibilní hodinou na druhém stupni.

Obsahem Informatiky je naplňování očekávaných výstupů vzdělávacího oboru Informatika a souvisejících tematických okruhů průřezových témat Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání.

Informatika se vyučuje v odborné učebně, třída je zpravidla rozdělena do dvou skupin. Každý žák samostatně pracuje na počítačové stanici odpovídající standardu ICT.

Předmět informatika dává prostor všem žákům porozumět tomu, jak funguje počítač a informační systémy. Zabývá se automatizací, programováním, optimalizací činností, reprezentací dat v počítači, kódováním a modely popisujícími reálnou situaci nebo problém. Dává prostor pro praktické aktivní činnosti a tvořivé učení se objevováním, spoluprací, řešením problémů, projektovou činností. Pomáhá porozumět světu kolem nich, jehož nedílnou součástí digitální technologie jsou.

Hlavní důraz je kladen na rozvíjení žákova informatického myšlení s jeho složkami abstrakce, algoritmizace a dalšími. Praktickou činnost s tvorbou jednotlivých typů dat a s aplikacemi vnímáme jako prostředek k získání zkušeností k tomu, aby žák mohl poznávat, jak počítač funguje, jak reprezentuje data různého typu, jak pracují informační systémy a jaké problémy informatika řeší.

Škola je zaměřena na informatiku a technické směřování rozvoje žáků, proto jsou do výuky zařazeny základy robotiky jako aplikovaná oblast propojující informatiku a programování s technikou. Tyto základy umožňují řešit praktické komplexní problémy, podporovat tvořivost a projektovou činnost a rozvíjet tak informatické myšlení.

Pro potřeby výuky robotiky jsou k dispozici 3 mobilní učebny s robotickými stavebnicemi pro 1. stupeň a 2 mobilní učebny s robotickými stavebnicemi pro 2. stupeň.

V předmětu se kromě vlastního vzdělávacího obsahu realizují tematické okruhy průřezového tématu: Mediální výchova.

Výchovné a vzdělávací strategie, kterými v tomto předmětu směřujeme k utváření klíčových kompetencí:

Kompetence k učení

- zadávanými úkoly vedeme žáky k samostatnému objevování možností využití informačních a komunikačních technologií v praktickém životě; využíváme jejich zkušeností s jiným SW, nápovědu (help) u jednotlivých programů, literaturu apod.; podporujeme vzájemnou spolupráci s ostatními žáky
- předkládáme žákům možnost tvořit si poznámky, které jim pomohou při praktické práci s technikou

Kompetence k řešení problémů

- zadáváním problémových úloh dáváme prostor k tvořivému přístupu při jejich řešení a k pochopení, že v životě se při práci s informačními a komunikačními technologiemi budou často žáci setkávat s problémy, které nemají jen jedno správné řešení, ale že způsobů řešení je více
- podporujeme u žáků nejen nalézání řešení, ale také jeho praktické provedení a dotažení do konce

Kompetence komunikativní

- pro komunikaci na dálku využíváme vhodné technologie - některé práce žáci odevzdávají prostřednictvím elektronické pošty
- při komunikaci dodržujeme vžitá konvence a pravidla (forma vhodná pro danou technologii, náležitosti apod.)

Kompetence sociální a personální

- vedeme žáky k poskytování kolegiální rady či pomoci, ke společné práci v týmu, k rozdělení a naplánování si práce, k dodržování časového harmonogramu apod.
- přizveme žáky k hodnocení práce své i práce ostatních, při vzájemné komunikaci je vedeme k ohleduplnosti a taktnosti

Kompetence občanské

- dodržujeme legislativu a obecné morální zákony (SW pirátství, autorský zákon, ochrana osobních údajů, bezpečnost, hesla...)
- při zpracovávání informací spolu s žáky kriticky přemýšlíme nad obsahy sdělení, ke kterým se dostávají prostřednictvím Internetu či jinými cestami

Kompetence pracovní

- zajišťujeme dodržování bezpečnostních a hygienických pravidel pro práci s výpočetní technikou
- podporujeme u žáků využívání ICT pro hledání informací důležitých pro jejich další profesní růst

Kompetence digitální

- ovládáme běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby; využíváme je při učení i při zapojení do života školy a do společnosti; žák se samostatně rozhoduje, které technologie pro jakou činnost či řešený problém použít
- získáváme, vyhledáváme, kriticky posuzujeme, spravujeme a sdílíme data, informace a digitální obsah, k tomu volíme postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu
- vytváříme a upravujeme digitální obsah, kombinujeme různé formáty, vyjadřujeme se za pomoci digitálních prostředků
- využíváme digitální technologie, abychom si usnadnili práci, zautomatizovali rutinní činnosti, zefektivnili či zjednodušili své pracovní postupy a zkvalitnili výsledky své práce
- chápeme význam digitálních technologií pro lidskou společnost, seznamujeme se s novými technologiemi, kriticky hodnotíme jejich přínosy a reflektujeme rizika jejich využívání
- předcházíme situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na žákovo tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních; při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jednáme eticky

Vzdělávací oblast: Informatika			Ročník: 5.
Vyučovací předmět: Informatika			List: 2
Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata	Poznámky
Žák: INFORMAČNÍ SYSTÉMY I-5-3-01 v systémech, které ho obklopují, rozezná jednotlivé prvky a vztahy mezi nimi I-5-3-02 pro vymezený problém zaznamenává do existující tabulky nebo seznamu číselná i nečíselná data DATA, INFORMACE A MODELOVÁNÍ I-5-1-01 uvede příklady dat, která ho obklopují a která mu mohou pomoci lépe se rozhodnout; vyslovuje odpovědi na základě dat I-5-1-02 popíše konkrétní situaci, určí, co k ní již ví, a znázorní ji I-5-1-03 vyčte informace z daného modelu DIGITÁLNÍ TECHNOLOGIE I-5-4-03 dodržuje bezpečnostní a jiná pravidla pro práci s digitálními technologiemi	Data, druhy dat Doplňování tabulky a datových řad Kritéria kontroly dat Řazení dat v tabulce Vizualizace dat v grafu Systém, struktura, prvky, vztahy Graf, hledání cesty Schémata, obrázkové modely Model Rizika a hrozby počítačových sítí Pravidla bezpečného pohybu na internetu Zásady bezpečného užívání sociálních sítí	MV Stavba mediálních sdělení (rozlišování důležitých informací od méně podstatných) Tvorba mediálního sdělení (zpracovávání vlastních dokumentů, využívání dostupných technologických zařízení PC a zacházení s nimi, teoretické seznamování se s dalšími technologiemi v rámci ICT) Práce v realizačním týmu (přebírání odpovědnosti za práci svou i za práci kolektivu, odhadování a rozdělování si času do jednotlivých etap)	

Vzdělávací oblast: Informatika			Ročník: 5.
Vyučovací předmět: Informatika			List: 3
Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata	Poznámky
Žák: ALGORITMIZACE A PROGRAMOVÁNÍ I-5-2-01 sestavuje a testuje symbolické zápisy postupů I-5-2-02 popíše jednoduchý problém, navrhne a popíše jednotlivé kroky jeho řešení I-5-2-03 v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program; rozpozná opakující se vzory, používá opakování a připravené podprogramy I-5-2-04 ověří správnost jím navrženého postupu či programu, najde a opraví v něm případnou chybu	Příkazy a jejich spojování Opakování příkazů Pohyb a razítkování Ke stejnému cíli vedou různé algoritmy Vlastní bloky a jejich vytváření Kombinace procedur Kreslení čar Pevný počet opakování Ladění, hledání chyb Vlastní bloky a jejich vytváření Změna vlastností postavy pomocí příkazu Náhodné hodnoty Čtení programů Programovací projekt Ovládání pohybu postav Násobné postavy a souběžné reakce Modifikace programu Animace střídáním obrázků Spouštění pomocí událostí Vysílání zpráv mezi postavami Učivo z oblasti algoritmizace a programování je realizováno rovněž s využitím robotických stavebnic v rozsahu stanoveném vyučujícím.		

Vzdělávací oblast: Informatika			Ročník: 6.
Vyučovací předmět: Informatika			List: 4
Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata	Poznámky
Žák: DATA, INFORMACE A MODELOVÁNÍ I-9-1-02 navrhuje a porovnává různé způsoby kódování dat s cílem jejich uložení a přenosu I-9-1-01 získá z dat informace, interpretuje data, odhaluje chyby v cizích interpretacích dat INFORMAČNÍ SYSTÉMY I-9-3-01 vysvětlí účel informačních systémů, které používá, identifikuje jejich jednotlivé prvky a vztahy mezi nimi; zvažuje možná rizika při navrhování i užívání informačních systémů I-9-3-04 sám evidenci vyzkouší a následně zhodnotí její funkčnost, případně navrhne její úpravu	Přenos informací, standardizované kódy Znakové sady Přenos dat, symetrická šifra Identifikace barev, barevný model Vektorová grafika Zjednodušení zápisu, kontrolní součet Binární kód, logické A a NEBO Data v grafu a tabulce Evidence dat, názvy a hodnoty v tabulce Kontrola hodnot v tabulce Filtrování, řazení a třídění dat Porovnání dat v tabulce a grafu Řešení problémů s daty Školní informační systém, uživatelé, činnosti, práva, databázové relace	MV Stavba mediálních sdělení (rozlišování důležitých informací od méně podstatných) Tvorba mediálního sdělení (při mluveném i psaném projevu volba vhodných výrazových prostředků, vzbuzení zájmu u čtenářů a posluchačů projevem žáka, zpracovávání vlastních dokumentů, které jsou následně kvalitním zdrojem pro osobní www stránky či školní časopis, využívání dostupných technologických zařízení PC a zacházení s nimi, teoretické seznamování se s dalšími technologiemi v rámci ICT) Práce v realizačním týmu (přebírání odpovědnosti za práci svou i za práci kolektivu, odhadování a rozdělování si času)	

Vzdělávací oblast: Informatika			Ročník: 6.
Vyučovací předmět: Informatika			List: 5
Výstupy	Učivo	Výstupy	Učivo
Žák: DIGITÁLNÍ TECHNOLOGIE I-9-4-02 ukládá a spravuje svá data ve vhodném formátu s ohledem na jejich další zpracování či přenos I-9-4-03 vybírá nejvhodnější způsob připojení digitálních zařízení do počítačové sítě; uvede příklady sítě a popíše jejich charakteristické znaky I-9-4-04 poradí si s typickými závadami a chybovými stavy počítače I-9-4-05 dokáže usměrnit svoji činnost tak, aby minimalizoval riziko ztráty či zneužití dat; popíše fungování a diskutuje omezení zabezpečovacích řešení	Datové a programové soubory a jejich asociace v operačním systému Správa souborů, struktura složek Instalace aplikací Domácí a školní počítačová síť Fungování a služby internetu Princip e-mailu Přístup k datům: metody zabezpečení přístupu, role a přístupová práva (vidět obsah, číst obsah, měnit obsah, měnit práva) Rizika a hrozby počítačových sítí Pravidla bezpečného pohybu na internetu Zásady bezpečného užívání sociálních sítí Postup při řešení problému s digitálním zařízením (např. nepropojení, program bez odezvy, špatné nastavení, hlášení / dialogová okna) Počítačová grafika Textový editor Tabulkový kalkulátor Prezentace informací Ochrana práv k duševnímu vlastnictví, copyright, informační etika		

Vzdělávací oblast: Informatika			Ročník: 7.
Vyučovací předmět: Informatika			List: 6
Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata	Poznámky
Žák: ALGORITMIZACE A PROGRAMOVÁNÍ I-9-2-01 po přečtení jednotlivých kroků algoritmu nebo programu vysvětlí celý postup; určí problém, který je daným algoritmem řešen I-9-2-03 vybere z více možností vhodný algoritmus pro řešený problém a svůj výběr zdůvodní; upraví daný algoritmus pro jiné problémy, navrhne různé algoritmy pro řešení problému I-9-2-05 v blokově orientovaném programovacím jazyce vytvoří přehledný program s ohledem na jeho možné důsledky a svou odpovědnost za něj; program vyzkouší a opraví v něm případné chyby; používá opakování, větvení programu, proměnné I-9-2-06 ověří správnost postupu, najde a opraví v něm případnou chybu DATA, INFORMACE A MODELOVÁNÍ I-9-1-03 vymezení problém a určí, jaké informace bude potřebovat k jeho řešení; situaci modeluje pomocí grafů, případně obdobných schémat; porovná svůj navržený model s jinými modely k řešení stejného problému a vybere vhodnější, svou volbu zdůvodní I-9-1-04 zhodnotí, zda jsou v modelu všechna data potřebná k řešení problému; vyhledá chybu v modelu a opraví ji DIGITÁLNÍ TECHNOLOGIE I-9-4-05 dokáže usměrnit svoji činnost tak, aby minimalizoval riziko ztráty či zneužití dat; popíše fungování a diskutuje omezení zabezpečovacích řešení	Vytvoření programu Opakování Podprogramy Opakování s podmínkou Události, vstupy Objekty a komunikace mezi nimi Učivo z oblasti algoritmizace a programování je realizováno rovněž s využitím robotických stavebnic v rozsahu stanoveném vyučujícím. Standardizovaná schémata a modely Ohodnocené grafy, minimální cesta grafu, kostra grafu Orientované grafy, automaty Modely, paralelní činnost Rizika a hrozby počítačových sítí Pravidla bezpečného pohybu na internetu Zásady bezpečného užívání sociálních sítí		

Vzdělávací oblast: Informatika			Ročník: 8.
Vyučovací předmět: Informatika			List: 7
Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata	Poznámky
Žák: ALGORITMIZACE A PROGRAMOVÁNÍ I-9-2-01 po přečtení jednotlivých kroků algoritmu nebo programu vysvětlí celý postup; určí problém, který je daným algoritmem řešen I-9-2-03 vybere z více možností vhodný algoritmus pro řešený problém a svůj výběr zdůvodní; upraví daný algoritmus pro jiné problémy, navrhne různé algoritmy pro řešení problému I-9-2-05 v blokově orientovaném programovacím jazyce vytvoří přehledný program s ohledem na jeho možné důsledky a svou odpovědnost za něj; program vyzkouší a opraví v něm případné chyby; používá opakování, větvení programu, proměnné I-9-2-06 ověří správnost postupu, najde a opraví v něm případnou chybu INFORMAČNÍ SYSTÉMY I-9-3-02 nastavuje zobrazení, řazení a filtrování dat v tabulce, aby mohl odpovědět na položenou otázku; využívá funkce pro automatizaci zpracování dat I-9-3-03 vymezí problém a určí, jak při jeho řešení využije evidenci dat; na základě doporučeného i vlastního návrhu sestaví tabulku pro evidenci dat a nastaví pravidla a postupy pro práci se záznamy v evidenci dat DIGITÁLNÍ TECHNOLOGIE I-9-4-05 dokáže usměrnit svoji činnost tak, aby minimalizoval riziko ztráty či zneužití dat; popíše fungování a diskutuje omezení zabezpečovacích řešení	Větvení programu, rozhodování Grafický výstup, souřadnice Podprogramy s parametry Proměnné Učivo z oblasti algoritmizace a programování je realizováno rovněž s využitím robotických stavebnic v rozsahu stanoveném vyučujícím. Relativní a absolutní adresy buněk Použití vzorců u různých typů dat Funkce s číselnými vstupy Funkce s textovými vstupy Vkládání záznamu do databázové tabulky Řazení dat v tabulce Filtrování dat v tabulce Zpracování výstupů z velkých souborů dat Rizika a hrozby počítačových sítí Pravidla bezpečného pohybu na internetu Zásady bezpečného užívání sociálních sítí		

Vzdělávací oblast: Informatika			Ročník: 9.
Vyučovací předmět: Informatika			List: 8
Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata	Poznámky
Žák: ALGORITMIZACE A PROGRAMOVÁNÍ I-9-2-02 rozdělí problém na jednotlivě řešitelné části a navrhne a popíše kroky k jejich řešení I-9-2-03 vybere z více možností vhodný algoritmus pro řešený problém a svůj výběr zdůvodní; upraví daný algoritmus pro jiné problémy, navrhne různé algoritmy pro řešení problému I-9-2-05 v blokově orientovaném programovacím jazyce vytvoří přehledný program s ohledem na jeho možné důsledky a svou odpovědnost za ně; program vyzkouší a opraví v něm případné chyby; používá opakování, větvení programu, proměnné I-9-2-06 ověří správnost postupu, najde a opraví v něm případnou chybu	Programovací projekt a plán jeho realizace Popsání problému Testování, odladění, odstranění chyb Pohyb v souřadnicích Ovládání myši, posílání zpráv Vytváření proměnné, seznamu, hodnoty prvků seznamu Nástroje zvuku, úpravy seznamu Import a editace kostýmů, podmínky Návrh postupu, klonování. Animace kostýmů postav, události Analýza a návrh hry, střídání pozadí, proměnné Výrazy s proměnnou Tvorba hry s ovládáním, více seznamů Tvorba hry, příkazy hudby, proměnné a seznamy Učivo z oblasti algoritmizace a programování je realizováno rovněž s využitím robotických stavebnic v rozsahu stanoveném vyučujícím.		

Vzdělávací oblast: Informatika			Ročník: 9.
Vyučovací předmět: Informatika			List: 9
Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata	Poznámky
Žák: DIGITÁLNÍ TECHNOLOGIE I-9-4-01 popíše, jak funguje počítač po stránce hardwaru i operačního systému; diskutuje o fungování digitálních technologií určujících trendy ve světě I-9-4-02 ukládá a spravuje svá data ve vhodném formátu s ohledem na jejich další zpracování či přenos I-9-4-03 vybírá nejvhodnější způsob připojení digitálních zařízení do počítačové sítě; uvede příklady sítí a popíše jejich charakteristické znaky I-9-4-04 poradí si s typickými závadami a chybovými stavy počítače I-9-4-05 dokáže usměrnit svoji činnost tak, aby minimalizoval riziko ztráty či zneužití dat; popíše fungování a diskutuje omezení zabezpečovacích řešení	Hardware a software Složení současného počítače a principy fungování jeho součástí Operační systémy: funkce, typy, typické využití Komprese a formáty souborů Fungování nových technologií kolem mě Sítě Typy, služby a význam počítačových sítí Fungování sítě: klient, server, switch, paketový přenos dat, IP adresa Struktura a principy Internetu, datacentra, cloud Web: fungování webu, webová stránka, webový server, prohlížeč, odkaz/URL Princip cloudové aplikace Bezpečnost Bezpečnostní rizika: útoky (cíle a metody útočníků), nebezpečné aplikace a systémy Zabezpečení počítače a dat: aktualizace, antivir, firewall, zálohování a archivace dat Digitální identita Digitální stopa: sledování polohy zařízení, záznamy o přihlašování a pohybu po internetu, sledování komunikace, informace o uživateli v souboru (metadata); sdílení a trvalost (nesmazatelnost) dat Fungování a algoritmy sociálních sítí, vyhledávání a cookies Rizika a hrozby počítačových sítí Pravidla bezpečného pohybu na internetu Zásady bezpečného užívání sociálních sítí		

4.4 Člověk a jeho svět

4.4.1 Prvouka

4.4.2 Přírodověda

4.4.3 Vlastivěda

Charakteristika vzdělávací oblasti

Vzdělávací oblast Člověk a jeho svět je jedinou vzdělávací oblastí RVP ZV, která je koncipována pouze pro 1. stupeň základního vzdělávání. Tato komplexní oblast vymezuje vzdělávací obsah týkající se člověka, rodiny, společnosti, vlasti, přírody, kultury, techniky, zdraví a dalších témat. Uplatňuje pohled do historie i současnosti a směřuje k dovednostem pro praktický život. Svým široce pojatým syntetickým (integrovaným) obsahem spoluutváří povinné základní vzdělávání na 1. stupni.

Vzdělávání v oblasti Člověk a jeho svět rozvíjí poznatky, dovednosti a prvotní zkušenosti žáků získané ve výchově v rodině a v předškolním vzdělávání. Žáci se učí pozorovat a pojmenovávat věci jevy a děje, jejich vzájemné vztahy a souvislosti a utváří se tak jejich prvotní ucelený obraz světa. Poznávají sebe i své nejbližší okolí a postupně se seznamují s místně i časově vzdálenějšími osobami i jevy a se složitějšími ději. Učí se vnímat lidi a vztahy mezi nimi, všimnout si podstatných věcných stránek i krásy lidských výtvarů a přírodních jevů, soustředěně je pozorovat a přemýšlet o nich. Na základě poznání sebe a svých potřeb a porozumění světu kolem sebe se žáci učí vnímat základní vztahy ve společnosti, porozumět soudobému způsobu života, jeho přednostem i problémům, vnímat současnost jako výsledek minulosti a východisko do budoucnosti. Při osvojování poznatků a dovedností ve vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět se žáci učí vyjadřovat své myšlenky, poznatky a dojmy, reagovat na myšlenky, názory a podněty jiných.

Vzdělávací oblast připravuje základy pro specializovanější výuku ve vzdělávacích oblastech Člověk a společnost, Člověk a příroda a ve vzdělávacím oboru Výchova ke zdraví.

Vzdělávací obsah vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět je členěn do pěti tematických okruhů, které se vzájemně prolínají ve vyučovacím předmětu **Prvouka** v 1. - 3. ročníku a dělí do dvou předmětů **Přírodověda** a **Vlastivěda** ve 4. - 5. ročníku.

Předmět Prvouka je vyučován v 1. a 2. třídách v časové dotaci 2 hodiny týdně, ve 3. třídách 3 hodiny týdně. Přírodověda je vyučována ve 4. a 5. třídách v časové dotaci 2 hodiny týdně. Vlastivěda je vyučována ve 4. ročníku 1 hodinu týdně, v 5. ročníku 2 hodiny týdně. Všechny předměty (Prvouka, Vlastivěda, Přírodověda) byly posíleny jednou disponibilní hodinou (celkem 3).

V tematickém okruhu **Místo, kde žijeme** se žáci učí na základě poznávání nejbližšího okolí, vztahů a souvislostí v něm chápat organizaci života v rodině, ve škole, v obci, ve společnosti. Učí se do tohoto každodenního života vstupovat s vlastní aktivitou a představami, hledat nové i zajímavé věci a bezpečně se v tomto světě pohybovat. Důraz je kladen na dopravní výchovu, praktické poznávání místních a regionálních

ZŠ, ZUŠ a MŠ, Frýdlant, okres Liberec, příspěvková organizace - Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání
skutečností a na utváření přímých zkušeností žáků. Různé činnosti a úkoly by měly přirozeným způsobem probudit v žácích kladný vztah k místu jejich bydliště, postupně rozvíjet jejich národní cítění a vztah k naší zemi.

V tematickém okruhu **Lidé kolem nás** si žáci postupně osvojují a upevňují základy vhodného chování a jednání mezi lidmi, uvědomují si význam a podstatu tolerance, pomoci a solidarity mezi lidmi, vzájemné úcty, snášenlivosti a rovného postavení mužů a žen. Poznávají, jak se lidé sdružují, baví, jakou vytvářejí kulturu. Seznamují se se základními právy a povinnostmi, se světem financí, ale i s problémy, které provázejí soužití lidí, celou společnost nebo i svět (globální problémy). Celý tematický okruh tak směřuje k prvotním poznatkům a dovednostem budoucího občana demokratického státu.

V tematickém okruhu **Lidé a čas** se žáci učí orientovat v dějích a v čase. Poznávají, jak a proč se čas měří, jak události postupují v čase a utvářejí historii věcí a dějů. Učí se poznávat, jak se život a věci vyvíjejí a jakým změnám podléhají v čase. V tematickém okruhu se vychází od nejznámějších událostí v rodině, obci a regionu a postupuje se k nejdůležitějším okamžikům v historii naší země. Podstatou tematického okruhu je vyvolat u žáků zájem o minulost, o kulturní bohatství regionu i celé země. Je kladen důraz na aktivní činnost žáků, jejich samostatné vyhledávání, získávání a zkoumání informace z dostupných zdrojů, především pak od členů své rodiny i od lidí v nejbližším okolí. V rámci výuky žáci společně navštěvují památky v blízkém okolí, sbírky muzeí, Městskou i Krajskou vědeckou knihovnu atd.

V tematickém okruhu **Rozmanitost přírody** žáci poznávají Zemi jako planetu sluneční soustavy, kde vznikl a rozvíjí se život. Poznávají velkou rozmanitost i proměnlivost živé i neživé přírody naší vlasti. Jsou vedeni k tomu, aby si uvědomili, že Země a život na ní tvoří jeden nedílný celek, ve kterém jsou všechny hlavní děje ve vzájemném souladu a rovnováze, kterou může člověk snadno narušit a velmi obtížně obnovovat. Na základě praktického poznávání okolní krajiny a dalších informací se žáci učí hledat důkazy o proměnách přírody, učí se využívat a hodnotit svá pozorování a záznamy, sledovat vliv lidské činnosti na přírodu, hledat možnosti, jak ve svém věku přispět k ochraně přírody, zlepšení životního prostředí a k trvale udržitelnému rozvoji.

V tematickém okruhu **Člověk a jeho zdraví** žáci poznávají především sebe na základě poznávání člověka jako živé bytosti, která má své biologické a fyziologické funkce a potřeby. Poznávají, jak se člověk vyvíjí a mění od narození do dospělosti, co je pro člověka vhodné a nevhodné z hlediska denního režimu, hygieny, výživy, mezilidských vztahů atd. Získávají základní poučení o zdraví a nemocích, o zdravotní prevenci i první pomoci a o bezpečném chování v různých životních situacích, včetně mimořádných událostí, které ohrožují zdraví jedinců i celých skupin obyvatel. Žáci si postupně uvědomují, jakou odpovědnost má každý člověk za své zdraví a bezpečnost i za zdraví jiných lidí. Žáci docházejí k poznání, že zdraví je nejcennější hodnota v životě člověka. Potřebné vědomosti a dovednosti získávají tím, že pozorují názorné pomůcky, sledují konkrétní situace, hrají určené role a řeší modelové situace.

Takto pojaté předměty vyžadují i velkou škálu forem realizace. Do výuky jsou začleňovány krátkodobé projekty. Při pobytech v přírodě využíváme možností, které nabízí okolní terén. Jednotlivé části vyučovacího předmětu se snažíme vhodně propojovat se vzdělávacím obsahem dalších vzdělávacích oblastí (Jazyk a jazyková komunikace, Umění a kultura, Člověk a svět práce, Člověk a zdraví).

V předmětu se kromě vlastního vzdělávacího obsahu realizují tematické okruhy průřezových témat: Osobnostní a sociální výchova, Výchova demokratického občana, Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, Multikulturní výchova a Environmentální výchova.

Výchovné a vzdělávací strategie, kterými v tomto předmětu směřujeme k utváření klíčových kompetencí:

Kompetence k učení

- nabízíme žákům různé způsoby, metody a strategie učení, které jim umožní samostatně organizovat a řídit vlastní učení
- vedeme žáky k aktivnímu vyhledávání a třídění informací, jejich propojování a systematizaci
- vedeme žáky k samostatnému pozorování a porovnávání získaných výsledků
- umožňujeme žákům poznávat smysl a cíl učení a posuzovat jejich vlastní pokrok

Kompetence k řešení problémů

- podporujeme u žáků vnímání problémových situací ve škole i mimo ni, rozpoznávání a chápání problémů a nesrovnalostí
- ukazujeme žákům různé zdroje informací, které mohou vést k řešení problému, k jejich ověřování a srovnávání
- vedeme žáky k ověřování si správnosti řešení problému

Kompetence komunikativní

- rozvíjíme u žáků dovednost správně, výstižně a logicky formulovat své myšlenky a názory na lidskou společnost, přírodní jevy a historické události
- seznamujeme žáky s různými typy textů a obrazových materiálů o probíraných tématech (kroniky, encyklopedie, internet, učebnice)
- využíváme širokých možností informačních a komunikačních prostředků

Kompetence sociální a personální

- vedeme žáky ke schopnosti pracovat ve dvojici či v menší pracovní skupině při vyhledávání informací i při zpracovávání výstupů vlastivědného a přírodovědného charakteru
- předkládáme žákům možnosti stanovování pravidel pro činnost skupiny a vedeme je k jejich dodržování
- individuálním přístupem budujeme sebedůvěru žáka a jeho samostatný rozvoj

Kompetence občanské

- na základě příkladů z historie vedeme žáky k respektování přesvědčení a názorů druhých lidí
- vedeme žáky k chápání základních vztahů v různých ekosystémech a souvisejících environmentálních problémech
- ukazujeme žákům význam jednotlivých složek životního prostředí i prostředí jako celku

Kompetence pracovní

- seznamujeme žáky s vlastnostmi některých materiálů
- poukazujeme na možná zdravotní a hygienická rizika při manipulaci s různými látkami a vedeme žáky k jejich eliminaci
- učíme žáky pracovat podle návodu, předem stanoveného postupu a umožňujeme jim hledat vlastní postup

Vzdělávací oblast: Člověk a jeho svět			Ročník: 1. – 3.
Vyučovací předmět: Prvouka			List: 1
Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata	Poznámky
Žák: ČJS-3-1-01 vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy, cestu na určené místo a rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí ČJS-3-1-02 začlení svou obec (město) do příslušného kraje a obslužného centra ČR, pozoruje a popíše změny v nejbližším okolí, obci (městě) ČJS-3-2-01 rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi, projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků i jiných lidí, jejich přednostem i nedostatkům ČJS-3-2-02 odvodí význam a potřebu různých povolání a pracovních činností	MÍSTO, KDE ŽIJEME Škola Prostředí školy a jejího nejbližšího okolí Bezpečné chování ve škole a v jejím okolí, a v okolí svého bydliště Bezpečná cesta z domova do školy a zpět Obec a okolní krajina Orientace v místě bydliště Adresa bydliště Práce s plánkem obce a s mapou ČR Naše vlast Hlavní město Státní symboly LIDÉ KOLEM NÁS Rodina, Soužití lidí, Právo a spravedlnost Rodinné vztahy - rodinní příslušníci nejbližší i širší rodiny (rodokmen) Pravidla slušného chování v rodině a ve společnosti Práce s třídními pravidly Povolání, řemesla Přirozené odlišnosti jiných lidí	Tv - vycházky v okolí školy Č - psaní adresy VDO Občanská společnost a škola (výchova demokratického občana v rámci třídního kolektivu; výchova k samostatnosti, ke smyslu pro spravedlnost, zodpovědnost a ohleduplnost) MKV Kulturní difference (poznávání etnických skupin, národnostních menšin (v rámci kolektivu spolužáků), výchova ke snášenlivosti)	

Vzdělávací oblast: Člověk a jeho svět			Ročník: 1. – 3.
Vyučovací předmět: Prvouka			List: 2
Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata	Poznámky
Žák: ČJS-3-3-01 využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě, rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti ČJS-3-3-02 pojmenuje některé rodáky, kulturní či historické památky, významné události regionu ČJS-3-3-03 uplatňuje elementární poznatky o sobě, o rodině a činnostech člověka, o lidské společnosti, soužití, zvycích a o práci lidí; na příkladech porovnává minulost a současnost ČJS-3-4-01 pozoruje, popisuje a porovná viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích ČJS-3-4-02 roztrídí některé přírodniny podle nápadných určujících znaků, uvede příklady výskytu organismů ve známé lokalitě ČJS-3-4-03 provádí jednoduché pokusy u skupiny známých látek, určuje jejich společné a rozdílné vlastnosti a změří základní veličiny pomocí jednoduchých nástrojů a přístrojů	LIDÉ A ČAS Orientace v čase Pojmy rok, měsíc, týden, den, hodina, dny v týdnu, roční období Orientace na ručičkových i digitálních hodinách a v kalendáři Současnost a minulost v našem životě Významné památky a významné osobnosti regionu Regionální pověsti Lidové zvyky a tradice ROZMANITOST PŘÍRODY Děje v přírodě Změny v přírodě v rámci ročních období Rostliny a živočichové Přírodní společenstva: les, louka, zahrada, pole, rybník, řeka, statek Vybrané druhy přírodnin, jejich určující znaky, jednoduchý popis částí jejich těl Neživá příroda Přírodniny, suroviny a lidské výtvořiny Vlastnosti látek z běžného života, elementární zkoumání jejich vlastností Voda, vzduch, vybrané nerosty a horniny Vážení a měření Ohleduplné chování k přírodě, ochrana přírody	Čj - lidové zvyky v dětské literatuře Hv - lidové písně a koledy Vv, Pč - výroba tradičních předmětů (vánoční ozdoby, kraslice, masopustní masky...) EV Vztah člověka k prostředí (výchova k ochraně životního prostředí - ekologické sběry)	

Vzdělávací oblast: Člověk a jeho svět			Ročník: 1. – 3.
Vyučovací předmět: Prvouka			List: 3
Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata	Poznámky
Žák: ČJS-3-5-01 uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle; projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví ČJS-3-5-02 rozezná nebezpečí různého charakteru, využívá bezpečná místa pro hru a trávení volného času; uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu, jedná tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných ČJS-3-5-03 chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci, odmítne komunikaci, která je mu nepříjemná; v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné; ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek ČJS-3-5-04 reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech	ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ Stavba lidského těla Lidské smysly a smyslové orgány Péče o zdraví, zdravá výživa a správná životospráva Zásady bezpečného chování v obci a v přírodě, prevence úrazů Základní pravidla účastníků silničního provozu (chodec) Zásady správného chování při mimořádných událostech Důležitá telefonní čísla a zásady jejich použití, komunikace s operátory tísňových linek		

Vzdělávací oblast: Člověk a jeho svět			Ročník: 4. – 5.
Vyučovací předmět: Přírodověda			List: 1
Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata	Poznámky
Žák: ČJS-5-4-01 objevuje a zjišťuje propojenost prvků živé a neživé přírody, princip rovnováhy přírody a nachází souvislosti mezi konečným vzhledem přírody a činností člověka ČJS-5-4-02 vysvětlí na základě elementárních poznatků o Zemi jako součásti vesmíru souvislost s rozdělením času a střídáním ročních období ČJS-5-4-03 zkoumá základní společenstva ve vybraných lokalitách regionů, zdůvodní podstatné vzájemné vztahy mezi organismy ČJS-5-4-04 porovnává na základě pozorování základní projevy života na konkrétních organismech, prakticky třídí organismy do známých skupin, využívá k tomu i jednoduché klíče a atlasy ČJS-5-4-05 zhodnotí některé konkrétní činnosti člověka v přírodě a rozlišuje aktivity, které mohou prostředí i zdraví člověka podporovat nebo poškozovat ČJS-5-4-06 založí jednoduchý pokus, naplánuje a zdůvodní postup, vyhodnotí a vysvětlí výsledky pokusu	ROZMANITOST PŘÍRODY Voda a vzduch, nerosty, horniny a půda Vesmír a Země Rovnováha v přírodě Životní podmínky – rozmanitost podmínek života na Zemi Houby, rostliny, živočichové Ohleduplné chování k přírodě a ochrana přírody (pojmy CHKO, NP) Ekologická výchova Látky a jejich vlastnosti-porovnávání látek a měření veličin	EV Základní podmínky života (učivo o přírodě) Ekosystémy (les, pole, louka, vodní zdroje) Vztah člověka k prostředí (vztah ke svému bydlišti a jeho okolí, ochrana přírody) Lidské aktivity a problémy životního prostředí (ekologie – sběr recyklovaných odpadů ve škole) Tv - vycházky do okolí se zaměřením na pozorování živých i neživých přírodnin v jejich přirozeném prostředí Pě - stavby z přírodnin	

Vzdělávací oblast: Člověk a jeho svět			Ročník: 4. – 5.
Vyučovací předmět: Přírodověda			List: 2
Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata	Poznámky
Žák: ČJS-5-5-01 využívá poznatků o lidském těle k podpoře vlastního zdravého způsobu života ČJS-5-5-02 rozlišuje jednotlivé etapy lidského života a orientuje se ve vývoji dítěte před a po jeho narození ČJS-5-5-03 účelně plánuje svůj čas pro učení, práci, zábavu a odpočinek podle vlastních potřeb s ohledem na oprávněné nároky jiných osob ČJS-5-5-04 uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví a v modelových situacích simulujících mimořádné události; vnímá dopravní situaci, správně ji vyhodnotí a vyvodí odpovídající závěry pro své chování jako chodec a cyklista ČJS-5-5-05 předvede v modelových situacích osvojené jednoduché způsoby odmítání návykových látek ČJS-5-5-06 uplatňuje základní dovednosti a návyky související s podporou zdraví a jeho preventivní ochranou ČJS-5-5-07 rozpozná život ohrožující zranění; ošetří drobná poranění a zajistí lékařskou pomoc	ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ Lidské tělo – stavba těla, základní funkce a projevy, pohlavní rozdíly, vývoj jedince, základy lidské reprodukce Péče o zdraví – zdravý životní styl, denní režim, správná výživa Osobní bezpečí – krizové situace Situace hromadného ohrožení Dopravní výchova Návykové látky a zdraví První pomoc	OSV Osobnostní rozvoj Psychohygiena (dobrá organizace času; pozitivní naladění mysli a dobrý vztah k sobě samému; hledání pomoci při obtížích) Morální rozvoj Hodnoty, postoje, praktická etika (analýza vlastních i cizích hodnot a postojů a jejich projevů v chování lidí) Řešení problémů a rozhodovací dovednosti (předcházet a řešit konflikty mezi spolužáky ve třídě, umět pomoci, předvídat nebezpečí)	

Vzdělávací oblast: Člověk a jeho svět			Ročník: 4. – 5.
Vyučovací předmět: Vlastivěda			List: 1
Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata	Poznámky
Žák: ČJS-5-1-01 určí a vysvětlí polohu svého bydliště nebo pobytu vzhledem ke krajině a státu ČJS-5-1-02 určí světové strany v přírodě i podle mapy, orientuje se podle nich a řídí se podle zásad bezpečného pohybu a pobytu v přírodě ČJS-5-1-03 rozlišuje mezi náčrty, plány a základními typy map; vyhledává jednoduché údaje o přírodních podmínkách a sídlištích lidí na mapách naší republiky, Evropy ČJS-5-1-04 vyhledá typické regionální zvláštnosti přírody, osídlení, hospodářství a kultury, jednoduchým způsobem posoudí jejich význam ČJS-5-1-05 porovná způsob života a přírodu v naší vlasti i v jiných zemích ČJS-5-1-06 rozlišuje hlavní orgány státní moci a některé jejich zástupce, symboly našeho státu a jejich význam	MÍSTO, KDE ŽIJEME Naše vlast – země v srdci Evropy Obec (město), místní krajina Naše nejbližší okolí – oblast, region, okres, kraj Kraje ČR, Praha a vybrané oblasti ČR – demokratický stát, základní státoprávní pojmy, symboly, prezident republiky, premiér Práce s různými typy map ČR – určování světových stran, základní orientace, vyhledávání Přírodní prvky osídlení Hlavní přírodní a kulturní atraktivity Bezpečný pohyb a pobyt v přírodě Evropa – světadíl, kde leží naše vlast Práce s různými typy map Evropy – základní orientace, vyhledávání	Tv – vycházka do přírody VDO Formy participace občanů v politickém životě (obec jako základní jednotka samosprávy státu) Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování (spravedlnost, řád, norma, zákon, právo, morálka) EGS Evropa a svět nás zajímá (sousední státy) Objevujeme Evropu a svět (naše vlast a Evropa; evropské krajiny) Čj – vypravování o cestování, vyhledávání informací z literatury, encyklopedií, médií	Exkurze (muzeum, hrad a zámek, ...)

Vzdělávací oblast: Člověk a jeho svět			Ročník: 4. – 5.
Vyučovací předmět: Vlastivěda			List: 2
Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata	Poznámky
Žák: ČJS-5-2-01 vyjádří na základě vlastních zkušeností základní vztahy mezi lidmi, vyvodí a dodržuje pravidla pro soužití ve škole, mezi chlapci a dívkami, v rodině, v obci (městě) ČJS-5-2-02 rozpozná ve svém okolí jednání a chování, která se už nemohou tolerovat ČJS-5-2-03 orientuje se v základních formách vlastnictví; používá peníze v běžných situacích, odhadne a zkontroluje cenu nákupu a vrácené peníze, na příkladu ukáže nemožnost realizace všech chtěných výdajů, vysvětlí, proč spořit, kdy si půjčovat a jak vracet dluhy	LIDÉ KOLEM NÁS Práva a povinnosti žáků školy Soužití lidí – mezilidské vztahy, pravidla pro soužití ve škole, mezi chlapci a dívkami, v obci (ve městě), vhodné a nevhodné chování Vlastnictví veřejné, soukromé, osobní, společné; odhad a kontrola ceny nákupu a vrácených peněz, spoření, půjčky, dluhy	MKV Kulturní difference (poznávání etnických skupin, národnostních menšin) Etnický původ (různé způsoby života; odlišnost lidí, ale i jejich vzájemná rovnost) Princip solidárního smíru a solidarity (základní lidská práva; odstranění předsudků vůči etnickým skupinám) VDO Občan, občanská společnost a stát (občan jako odpovědný člen společnosti, jeho práva a povinnosti) Občanská společnost a škola (výchova ke smyslu pro spravedlnost, zodpovědnost, toleranci)	

Vzdělávací oblast: Člověk a jeho svět			Ročník: 4. – 5.
Vyučovací předmět: Vlastivěda			List: 3
Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata	Poznámky
Žák: ČJS-5-3-01 pracuje s časovými údaji a využívá zjištěných údajů k pochopení vztahů mezi ději a mezi jevy ČJS-5-3-02 využívá knihovny, sbírky muzeí a galerie jako informační zdroje pro pochopení minulosti -ČJS-5-3-03 srovnává a hodnotí na vybraných ukázkách způsob života a práce předků na našem území v minulosti a současnosti s využitím regionálních specifik	LIDÉ A ČAS Orientace v čase – rozdíl mezi pověstí a skutečností, vztahy mezi ději a jevy Základní údaje z historie naší vlasti Časová osa (rok nula – narození Ježíše Krista; pojem <u>př. n. l.</u> a <u>n. l.</u>) Pravěk (bez rozdělení na doby) První Slované (5. st. n. l.; začátek středověku; pověsti) Cyril, Metoděj (9. st.; křesťanství) Přemyslovci (první knížata a králové; sv. Václav) Lucemburkové (Jan Lucemburský, Karel IV.) Husité (Jan Hus; 15. st.) Habsburkové (Albrecht z Valdštejna; téměř 400 let vlády; novověk) Jan Amos Komenský Marie Terezie (povinná školní docházka) Manufaktury, první stroje Národní obrození (Národní divadlo) Vznik Československa (T. G. Masaryk; 1. sv. v.) 2. sv. v. Období po 2. sv. v. do současnosti Současnost a minulost v našem životě – proměny způsobu života, průběh lidského života Využívání knihovny, muzea nebo galerie jako informačního zdroje pro pochopení minulosti	Čj - seznamování se s dějinnými událostmi na základě čtení ukázek z literárních děl – pověsti, příběhy EGS Jsme Evropané (klíčové mezníky evropské historie; EU) M - práce s časovou osou, zápis a čtení letopočtů	Exkurze (muzeum, galerie, knihovna, ...)

4.5 Člověk a společnost

4.5.1 Dějepis

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět Dějepis je vyučován ve všech ročnících druhého stupně v rozsahu dvou hodin týdně. Jeho obsahem je naplňování očekávaných výstupů vzdělávacího oboru Dějepis a souvisejících tematických okruhů průřezových témat Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání.

Výuka dějepisu otevírá žákům pohled na hlavní období dějinného vývoje lidstva a vlastního národa, seznamuje je s významnými historickými událostmi, které ovlivnily život předcházejících generací a mají význam i pro orientaci v současném společenském životě. Důraz je položen především na hlubší poznání dějin vlastního národa (a frýdlantského regionu) v kontextu s evropským vývojem, dějin kultury (vědy, techniky, každodenního života, náboženství, umění) a přínosu jednotlivých států, oblastí a civilizací pro rozvoj vzdělanosti. Učivo by mělo být určeno k trvalému osvojení, nemělo by žáky zatěžovat podrobnostmi a tím by mělo přispívat ke komplexnějšímu pohledu na historii, k hlubšímu poznání jednotlivých období, k pochopení vzájemných vztahů mezi dějinami regionu, národa, okolních zemí a světa, k intenzivnějšímu citovému vztahu žáků k poznávanému a k rozvoji jejich samostatného a kritického myšlení.

Výuka dějepisu by především měla vést u žáků k podchycení a rozvíjení zájmu o současnost a minulost vlastního národa i jiných společenství a uvědomování si sounáležitosti s evropskou kulturou.

Výuka probíhá většinou v kmenových třídách. Upřednostňovanou formou realizace předmětu je vyučovací hodina. Některá témata jsou realizována formou projektů.

Žák by si měl osvojit dovednosti práce s jednoduššími i složitějšími dokumenty různého charakteru a využívat je jako zdroj informací. Měl by se naučit orientovat se v historických, etických, politických a dalších faktech a přitom si utvářet svůj vlastní hodnotový systém, který by měl umět i přiměřeně obhajovat.

Těmto cílům odpovídají i formy práce, vyučovací metody a pracovní postupy. K neefektivnějším patří práce s učebnicí, historickými mapami, přístupnějšími historickými dokumenty, odbornou literaturou a řešení přiměřených úkolů s využíváním poznatků, které žáci získali v jiných učebních předmětech, z četby historické beletrie, z divadelních her, rozhlasových a televizních pořadů, návštěv historických expozic, výstav, muzeí, kulturních památek apod. Žáci využívají i prostředky výpočetní techniky, kde se učí prostřednictvím internetu hledat různé varianty a postupy řešení problémů a tím i logické vyvozování závěrů.

Při práci je uplatňován diferencovaný přístup k dětem s SPU, je kladen důraz na slovní projev. V psaném projevu jsou zohledňovány specifické chyby. Individuálně se přistupuje i k závěrečnému hodnocení těchto žáků. Nadaní žáci jsou úkolováni z nadstavbového (rozšiřujícího) učiva, ať už formou referátů nebo seminárních prací navíc, zapojují se do soutěží.

V předmětu se kromě vlastního vzdělávacího obsahu realizuje tematický okruh průřezového tématu Mediální výchova.

Výchovné a vzdělávací strategie, kterými v tomto předmětu směřujeme k utváření klíčových kompetencí:

Kompetence k učení

- vedeme k rozpoznávání základních zdrojů dějepisných informací a rozlišování účelu archivu, muzea, galerie
- dáváme prostor k čtení různých textů s porozuměním a k používání základních pojmů historické terminologie
- zařazujeme aktivity na vyhledávání informací z časové osy i historických map k vytváření časových a prostorových představ
- zadáváme úkoly, při kterých využívá informace z různých zdrojů a poznatků z jiných předmětů k lepšímu chápání souvislostí
- rozvíjíme zájem o současnost a minulost vlastního národa i jiných kulturních společenství
- klademe důraz na rozlišování podstatného od nepodstatného při zpracovávání a třídění historických informací

Kompetence k řešení problémů

- podporujeme rozpoznávání problému v historické situaci vnímaného lidmi v tehdejší době
- dáváme prostor k vyhledávání vhodných informací k řešení problému v různých textech, mediálních pořadech, na internetu, návštěvou výstav
- vedeme k vytváření si vlastního názoru při zkoumání historických jevů, událostí a osobností
- u žáků rozvíjíme dovednost samostatně řešit problémy a nevzdávat se při prvním nezdaru
- různými aktivitami rozvíjíme logické myšlení, kritické uvažování, srozumitelné a věcné argumentování

Kompetence komunikativní

- dáváme prostor k vyjadřování získaných dějepisných znalostí, vlastních myšlenek a názorů na historické skutečnosti, které ústně i písemně logicky formuluje
- poskytujeme příležitost k naslouchání druhým a kultivované reakci na sdělení, k obhajování svého názoru vhodnými argumenty nebo vyvracení názoru, s nímž nesouhlasí, k hledání poučení i od ostatních
- k získávání poznatků předkládáme různé typy textů (historické prameny, mapy, grafy) a dokumentů (audiozáznamy, videozáznamy, obrazy, fotografie) i moderní komunikační prostředky a technologie

Kompetence sociální a personální

- podporujeme práci v týmu, přijímání různých rolí a plnění dílčích úkolů tak, aby výsledek práce týmu byl co nejkvalitnější
- rozvíjíme skupinové stanovování a přijímání pravidel práce v týmu, respektování pravidel slušného jednání a korigování jednání s ohledem na druhé

Kompetence občanské

- vedeme k respektování, ochraně a ocenění našich tradic a kulturního i historického dědictví při návštěvách muzeí, divadel, historických památek
- podporujeme pozitivní postoj k uměleckým dílům
- podporujeme úctu k vlastnímu národu i k jiným národům a národnostem
- rozvíjíme respekt k odlišnosti lidí, skupin i různých společenství
- rozvíjíme kladný vztah k opačnému pohlaví a odmítání předsudků v pohledu na roli žen ve společnosti

Kompetence pracovní

- vytváříme příležitosti pro samostatné zajištění materiálů k dějepisnému vyučování i prostředků k jeho zpracování
- při plnění pracovních úkolů podporujeme reálné a odpovědné posouzení vlastních možností i možností jiných
- v dějepisném vyučování vytváříme příležitost pro uplatňování pracovních postupů, metod a návyků vytvořených v jiných vyučovacích předmětech; analogicky vedeme k uplatňování pracovních postupů, metod a návyků vytvořených v dějepisném vyučování v ostatních předmětech i mimo vyučování

Vzdělávací oblast: Člověk a společnost			Ročník: 6.
Vyučovací předmět: Dějepis			List: 1
Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata	Poznámky
Žák: ČLOVĚK V DĚJINÁCH D-9-1-01 uvede konkrétní příklady důležitosti a potřeby dějepisných poznatků D-9-1-02 uvede příklady zdrojů informací o minulosti; pojmenuje instituce, kde jsou tyto zdroje shromažďovány D-9-1-03 orientuje se na časové ose a v historické mapě, řadí hlavní historické epochy v chronologickém sledu POČÁTKY LIDSKÉ SPOLEČNOSTI D-9-2-01 charakterizuje život pravěkých sběračů a lovců, jejich materiální a duchovní kulturu D-9-2-02 objasní význam zemědělství, dobytkařství a zpracování kovů pro lidskou společnost NEJSTARŠÍ CIVILIZACE. KOŘENY EVROPSKÉ KULTURY D-9-3-01 rozpozná souvislost mezi přírodními podmínkami a vznikem prvních velkých zemědělských civilizací D-9-3-02 uvede nejvýznamnější typy památek, které se staly součástí světového kulturního dědictví D-9-3-03 demonstrovuje na konkrétních příkladech přínos antické kultury a zrod křesťanství D-9-3-04 porovná formy vlády a postavení společenských skupin v jednotlivých státech a vysvětlí podstatu antické demokracie	Člověk v dějinách Historický čas a prostor Historické prameny Počátky lidské společnosti O vzniku Země a života Vývojové typy pravěkého člověka Počátky zemědělství a řemesel Doba kovů Naše země v období pravěku Nejstarší civilizace. Kořeny evropské kultury Staroorientální státy Starověké Řecko Starověký Řím Počátky křesťanství	Z – orientace na mapě (pracuje s dějepisnými mapami)	

Vzdělávací oblast: Člověk a společnost			Ročník: 7.
Vyučovací předmět: Dějepis			List: 2
Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata	Poznámky
Žák: KŘESŤANSTVÍ A STŘEDOVĚKÁ EVROPA D-9-4-01 popíše podstatnou změnu evropské situace, která nastala v důsledku příchodu nových etnik, christianizace a vzniku států D-9-4-02 objasní situaci Velkomoravské říše a vnitřní vývoj českého státu a postavení těchto státních útvarů v evropských souvislostech D-9-4-03 vymezí úlohu křesťanství a víry v životě středověkého člověka, konflikty mezi světskou a církevní mocí D-9-4-04 ilustruje postavení jednotlivých vrstev středověké společnosti, uvede příklady románské a gotické kultury	Křesťanství a středověká Evropa Stěhování národů První středověké státy Šíření křesťanství v Evropě Příchod Slovanů, Sámova říše Velkomoravská říše Český stát České knížectví za prvních Přemyslovců České knížectví v 11. a 12. století České království za posledních Přemyslovců Čeští králové z rodu Lucemburků Vznik Svaté říše římské Křížové výpravy do Palestiny Způsob života v raném středověku, románská kultura Život ve vrcholném středověku, gotická kultura		

Vzdělávací oblast: Člověk a společnost			Ročník: 7.
Vyučovací předmět: Dějepis			List: 3
Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata	Poznámky
Žák: OBJEVY A DOBÝVÁNÍ. POČÁTKY NOVÉ DOBY D-9-5-02 vymezí význam husitské tradice pro český politický a kulturní život D-9-5-01 vysvětlí znovuoobjevení antického ideálu člověka, nové myšlenky žádající reformu církve D-9-5-03 popíše průběh zámořských objevů, jejich příčiny a důsledky D-9-5-04 objasní postavení českého státu v podmínkách Evropy a jeho postavení uvnitř habsburské Monarchie D-9-5-05 objasní příčiny a důsledky vzniku třicetileté války a posoudí její důsledky	Objevy a dobývání. Počátky nové doby Husitství Český stát za Jagellonců Humanismus, renesance, náboženská reformace Objevné plavby Habsburkové na českém trůně Stavovské povstání Třicetiletá válka		

Vzdělávací oblast: Člověk a společnost			Ročník: 8.
Vyučovací předmět: Dějepis			List: 4
Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata	Poznámky
Žák: OBJEVY A DOBÝVÁNÍ. POČÁTKY NOVÉ DOBY D-9-5-06 rozpozná základní znaky jednotlivých kulturních stylů a uvede příklady významných kulturních památek MODERNIZACE SPOLEČNOSTI D-9-6-01 vysvětlí podstatné ekonomické, sociální, politické a kulturní změny ve vybraných zemích a u nás, které charakterizují modernizaci společnosti D-9-6-02 objasní souvislost mezi událostmi francouzské revoluce a napoleonských válek a rozbití starých společenských struktur v Evropě D-9-6-03 porovná jednotlivé fáze utváření novodobého českého národa v souvislosti s národními hnutími vybraných evropských národů D-9-6-04 vysvětlí rozdílné tempo modernizace a prohloubení nerovnoměrnosti vývoje jednotlivých částí Evropy a světa včetně důsledků, ke kterým tato nerovnoměrnost vedla; charakterizuje soupeření mezi velmocemi a vymezí význam kolonií MODERNÍ DOBA D-9-7-01 na příkladech demonstruje zneužití techniky ve světových válkách a jeho důsledky	Barokní kultura a osvícenství Modernizace společnosti Evropa a habsburská monarchie po třicetileté válce České země za Marie Terezie a Josefa II. Vznik USA Velká francouzská revoluce Napoleonské války Klasicismus a romantismus Utváření novodobého českého národa Rok 1848 v Evropě a v Čechách Vývoj habsburské monarchie ve 2. pol. 19. st. Průmyslová revoluce Svět ve 2. pol. 19. st. Moderní doba Cesta ke světové válce První světová válka Vznik Československa		

Vzdělávací oblast: Člověk a společnost			Ročník: 9.
Vyučovací předmět: Dějepis			List: 5
Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata	Poznámky
Žák: MODERNÍ DOBA D-9-7-02 rozpozná klady a nedostatky demokratických systémů D-9-7-03 charakterizuje jednotlivé totalitní systémy, příčiny jejich nastolení v širších ekonomických a politických souvislostech a důsledky jejich existence pro svět; rozpozná destruktivní sílu totalitarismu a vypjatého nacionalismu D-9-7-04 na příkladech vyloží antisemitismus, rasismus a jejich nepřijatelnost z hlediska lidských práv D-9-7-01 na příkladech demonstruje zneužití techniky ve světových válkách a jeho důsledky D-9-7-05 zhodnotí postavení Československa v evropských souvislostech a jeho vnitřní sociální, politické, hospodářské a kulturní prostředí ROZDĚLENÝ A INTEGRUJÍCÍ SE SVĚT D-9-8-01 vysvětlí příčiny a důsledky vzniku bipolárního světa; uvede příklady střetávání obou bloků D-9-8-02 vysvětlí a na příkladech doloží mocenské a politické důvody euroatlantické hospodářské a vojenské spolupráce D-9-8-03 posoudí postavení rozvojových zemí D-9-8-04 prokáže základní orientaci v problémech současného světa	Moderní doba Období První republiky Mezinárodně politická a hospodářská situace ve 20. a 30. letech SSSR v meziválečném období Počátky fašistického hnutí Mnichovská dohoda a její důsledky Druhá republika Druhá světová válka Rozdělený a integrující se svět Poválečné Československo 1945-1948 Československo v 50. - 80. letech 20. století Studená válka Charakteristika západních zemí a SSSR Rozpad koloniálního systému Vnitřní situace v zemích východního bloku Problémy současného světa Sametová revoluce 1989	MV Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality (rozdíl mezi “faktickým” a “fiktivním” obsahem - zneužití médií ve 20. století)	

4.5.2 Člověk ve společnosti

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět Člověk ve společnosti, jenž je vyučován na druhém stupni, navazuje na výuku Prvouky, Vlastivědy a Přírodovědy na stupni prvním. Vznikl integrací očekávaných výstupů vzdělávacích oborů Výchova k občanství a Výchova ke zdraví. Pouze očekávané výstupy tematického okruhu Člověk, stát a hospodářství (vzdělávací obor Výchova k občanství) jsou integrovány do předmětu Pracovní činnosti pod názvem Finanční gramotnost.

Předmět je vyučován v časové dotaci 1 hodina týdně v 6., 7., 8. a 9. ročnících. Hodinová dotace předmětu byla posílena dvěma hodinami z časové dotace pro vzdělávací oblast Člověk a zdraví. V rámci výuky navštěvujeme tematicky laděné vzdělávací a kulturní akce (přednášky, besedy, představení, výstavy a exkurze), jež napomáhají hlubšímu chápání souvislostí a umožňují lepší orientaci v problematice dnešního světa.

Při výuce volíme takové formy a metody výuky, které žákům umožňují optimální zvládnutí učiva. Preferujeme při tom aktivizující metody výuky a formy práce podporující rozvoj sociálních dovedností žáků (skupinová práce, projektové vyučování, diskuze...).

Vyučovací předmět Člověk ve společnosti v sobě zahrnuje po obsahové stránce témata komplexně rozvíjející osobnost žáka, jako jsou sebepoznání a pochopení jeho postavení v různých typech kolektivu, setkání s druhými a respektování jejich odlišností, hodnota domova, vlasti a kulturního dědictví. Dále napomáhá porozumět základním lidským právům a jejich uplatňování v občanském životě. Společně se snaží hledat východiska ze současných globálních problémů lidstva a vychovávat v duchu tolerance vůči odlišným národům a rasám. Každý je veden k aktivnímu rozvoji, osvojení zásad zdravého životního stylu a ochraně zdraví, s čímž souvisí i znalost rizik a nebezpečí, která nás obklopují. Přispívá k osvojení pravidel chování při běžných rizikových situacích a při mimořádných událostech. Snaží se o rozvoj samostatně uvažujícího jedince, který se dokáže orientovat ve svém životě a poradit si i ve složitých situacích, do kterých se může v budoucnu dostat, včetně kolektivní obrany a činností armády. Též rozšiřuje a prohlubuje poznatky žáků o sobě i vztazích mezi lidmi, partnerských vztazích, rodině a společenství vrstevníků. Vede k navazování a udržování uspokojivých vztahů a k formulaci svých názorů a postojů na základě svého úsudku s využitím poznatků z diskuze s druhými. Snaží se systematicky rozvíjet mravní stránku osobnosti žáků.

V předmětu se kromě vlastního vzdělávacího obsahu realizují tematické okruhy průřezových témat: Osobnostní a sociální výchova, Výchova demokratického občana a Mediální výchova.

Výchovné a vzdělávací strategie, kterými v tomto předmětu směřujeme k utváření klíčových kompetencí:

Kompetence k učení

- vedeme k efektivním způsobům, metodám a strategiím učení se, díky kterým samostatně organizuje a řídí vlastní učení
- klademe důraz na vyhledávání, třídění, porovnávání a kritické posuzování informací, které je schopen využít k realizaci zamýšleného cíle
- dáváme prostor pro vyjadřování se pomocí základních termínů, znaků a symbolů vztahujících se k problematice společenských věd
- vytváříme příležitosti pro hodnocení vlastních pokroků v pozorování, popisu a reflexi společenských jevů a pro vyjádření vlastního úsudku
- vedeme ke kritickému myšlení

Kompetence k řešení problémů

- podporujeme rozpoznávání problémových situací na vybraných příkladech v rodině a dalších společenstvích a rozvíjíme schopnost přemýšlet o příčinách a navrhnout řešení
- vedeme k samostatnosti při hledání vhodných způsobů řešení problémů
- vytváříme příležitosti k vyhledávání informací, které mu pomohou nahlížet na různé varianty řešení; prověřujeme, že využívá nabyté poznatky o způsobech řešení problémů
- podporujeme schopnost pracovat s neúspěchem při řešení problémů a hledání nových možností řešení
- vedeme ke kritickému posouzení svého jednání v modelových i jemu blízkých životních situacích

Kompetence komunikativní

- klademe důraz na správný způsob komunikace
- vytváříme příležitosti pro formulování a vyjadřování názorů na dané téma a pro zlepšování formulací názorů
- klademe důraz na naslouchání druhým, rozvíjení dovednosti v diskuzi a nacházení vhodných argumentů pro zvolený problém
- rozvíjíme schopnost pochopení textu a obrazového materiálu, zadáváme úkoly, při kterých využívá dostupných informačních a komunikačních prostředků
- podporujeme efektivní komunikační dovednosti k vytváření vztahů potřebných k plnohodnotnému soužití a kvalitní spolupráci s ostatními lidmi

Kompetence sociální a personální

- podporujeme práci ve skupině a dáváme prostor pro vytváření společných pravidel
- vedeme k ohleduplnosti při týmové práci a při jednání s ostatními a k upevňování dobrých mezilidských vztahů
- rozvíjíme zájem o pomoc ostatním lidem a citlivé vnímání situací, kdy jsou porušována dětská a lidská práva
- zařazujeme aktivity k rozvoji schopnosti vcítit se do situací ostatních lidí
- vedeme k respektu k hodnotám, názorům a přesvědčení jiných lidí

Kompetence občanské

- podporujeme schopnost respektovat druhé, vážit si jejich hodnot a přesvědčení
- vedeme k odmítání útlaku, hrubého zacházení a porušování lidských a dětských práv
- rozvíjíme chápání základních principů chování, na kterých funguje rodina, místní společenství, obec, stát a společnost
- vedeme k respektu a ochraně našeho kulturního a historického dědictví
- připravujeme na zapojování se do kulturního dění
- rozvíjíme zájem o kvalitní životní prostředí a o možnosti jeho uchování a obnovy
- vedeme k aktivnímu přístupu k ochraně zdraví, života a majetku při běžných, rizikových i mimořádných událostech i poznávání otázek obrany státu
- zařazujeme aktivity k osvojování postupů spojených s řešením mimořádných situací
- rozvíjíme zájem o aktuální dění v obci, kraji, ČR, EU, NATO a ve světě

Kompetence pracovní

- vedeme k plnění povinností a závazků, které přijímá při řešení společných i individuálních úkolů
- podporujeme pochopení, že znalosti a dovednosti, které získává během učení, jsou důležitou součástí přípravy na budoucí profesi

Vzdělávací oblast: Člověk a společnost			Ročník: 6.
Vyučovací předmět: Člověk ve společnosti			List: 1
Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata	Poznámky
Žák:	Život v čase Čas, kalendář Svátky a tradice naší kultury		
VZ-9-1-01 respektuje přijatá pravidla soužití mezi spolužáky i jinými vrstevníky a přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů v komunitě	Život v rodině Rodina Podoby a zvyklosti rodiny Rodinné vztahy, rodokmen Svatba, manželství, registrované partnerství Náhradní rodinná péče Neshody v rodině Konflikt a jeho řešení		
VZ-9-1-02 vysvětlí role členů komunity (rodiny, třídy, spolku) a uvede příklady pozitivního a negativního vlivu na kvalitu sociálního klimatu (vrstevnická komunita, rodinné prostředí) z hlediska prospěšnosti zdraví			
VO-9-1-04 uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích			
VO-9-1-05 objasní potřebu tolerance ve společnosti, respektuje kulturní zvláštnosti i odlišné názory, zájmy, způsoby chování a myšlení lidí, zaujímá tolerantní postoje k menšinám	Život mezi lidmi Zásady lidského soužití Lidská práva a jejich porušování Porušování dětských práv Dětské škádlení x šikana Sebepoznávání, sebehodnocení Kultura a její projevy Národnostní menšiny, kulturní zvláštnosti Tolerance Projevy lidské nesnášenlivosti Poznávání lidí Přátelství, chování k opačnému pohlaví Empatie	OSV Sociální rozvoj Poznávání lidí (vzájemné poznávání se ve třídě/skupině; chyby při poznávání lidí)	
VO-9-2-01 objasní, jak může realističtější poznání a hodnocení vlastní osobnosti a potenciálu pozitivně ovlivnit jeho rozhodování, vztahy s druhými lidmi i kvalitu života			
VO-9-2-02 posoudí vliv osobních vlastností na dosahování individuálních i společných cílů, objasní význam vůle při dosahování cílů a překonávání překážek			
VZ-9-1-11 respektuje změny v období dospívání, vhodně na ně reaguje; kultivovaně se chová k opačnému pohlaví			

Vzdělávací oblast: Člověk a společnost			Ročník: 7.
Vyučovací předmět: Člověk ve společnosti			List: 3
Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata	Poznámky
Žák: VZ-9-1-09 projevuje odpovědný vztah k sobě samému, k vlastnímu dospívání a pravidlům zdravého životního stylu; dobrovolně se podílí na programech podpory zdraví v rámci školy a obce VZ-9-1-11 respektuje změny v období dospívání, vhodně na ně reaguje; kultivovaně se chová k opačnému pohlaví VZ-9-1-06 vyjádří vlastní názor k problematice zdraví a diskutuje o něm v kruhu vrstevníků, rodiny i v nejbližším okolí VZ-9-1-07 dává do souvislostí složení stravy a způsob stravování s rozvojem civilizačních nemocí a v rámci svých možností uplatňuje zdravé stravovací návyky VO-9-2-01 objasní, jak může realističtější poznání a hodnocení vlastní osobnosti a potenciálu pozitivně ovlivnit jeho rozhodování, vztahy s druhými lidmi i kvalitu života VO-9-2-02 posoudí vliv osobních vlastností na dosahování individuálních i společných cílů, objasní význam vůle při dosahování cílů a překonávání překážek VO-9-1-04 uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích	Kam patřím Období lidského života Dospívání – tělesné a duševní změny Poruchy příjmu potravy Člověk jako osobnost – vlastnosti, schopnosti, charakter Komunikace Agresivní a asertivní chování Pravidla chování	OSV Sociální rozvoj Komunikace (asertivní komunikace, dovednosti komunikační obrany proti agresi a manipulaci)	

Vzdělávací oblast: Člověk a společnost			Ročník: 8.
Vyučovací předmět: Člověk ve společnosti			List: 5
Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata	Poznámky
Žák: VO-9-4-01 rozlišuje nejčastější typy a formy států a na příkladech porovná jejich znaky VO-9-4-03 objasní výhody demokratického způsobu řízení státu pro každodenní život občanů VO-9-4-04 vyloží smysl voleb do zastupitelstev v demokratických státech a uvede příklady, jak mohou výsledky voleb ovlivňovat každodenní život občanů VO-9-4-05 přiměřeně uplatňuje svá práva včetně práv spotřebitele a respektuje práva a oprávněné zájmy druhých lidí, posoudí význam ochrany lidských práv a svobod VO-9-4-06 objasní význam právní úpravy důležitých vztahů – vlastnictví, pracovní poměr, manželství VO-9-4-07 uvede příklady některých smluv upravujících občanskoprávní vztahy – osobní přeprava, koupě, oprava či pronájem věci VO-9-4-08 dodržuje právní ustanovení, která se na něj vztahují, a uvědomuje si rizika jejich porušování VO-9-4-09 rozlišuje a porovnává úkoly orgánů právní ochrany občanů, uvede příklady jejich činnosti a spolupráce při postihování trestných činů VO-9-4-10 rozpozná protiprávní jednání, rozliší přestupek a trestný čin, uvede jejich příklady VO-9-4-11 diskutuje o příčinách a důsledcích korupčního jednání	Člověk ve státě Funkce státu, typy a formy států Demokracie, anarchie, diktatura Principy demokracie Základní práva a povinnosti občana v demokratickém státě Volby Ústava, právní řád ČR Právo a morálka Etické aspekty Právní vztahy Porušování právních ustanovení Orgány právní ochrany Druhy provinění Korupce	D - na příkladech evropských dějin ilustrovat různé typy států VDO Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování (základní kategorie fungování demokracie - řád, norma, zákon, morálka; demokracie jako protiváha diktatury; význam Ústavy jako základního zákona země) Formy participace občanů v politickém životě (volební systémy a demokratické volby) Občan, občanská společnost a stát (občan jako odpovědný člen společnosti; práva a povinnosti občana; Listina základních práv a svobod)	

Vzdělávací oblast: Člověk a společnost			Ročník: 8.
Vyučovací předmět: Člověk ve společnosti			List: 6
Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata	Poznámky
Žák: VZ-9-1-14 vyhodnotí na základě svých znalostí a zkušeností možný manipulativní vliv vrstevníků, médií, sekt; uplatňuje osvojené dovednosti komunikační obrany proti manipulaci a agresi VO-9-2-03 kriticky hodnotí a vhodně koriguje své chování a jednání VO-9-2-04 popíše, jak lze usměrňovat a kultivovat charakterové a volní vlastnosti, rozvíjet osobní přednosti, překonávat osobní nedostatky a pěstovat zdravou sebedůvěru VZ-9-1-01 respektuje přijatá pravidla soužití mezi spolužáky i jinými vrstevníky a přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů v komunitě VZ-9-1-02 vysvětlí role členů komunity (rodiny, třídy, spolku) a uvede příklady pozitivního a negativního vlivu na kvalitu sociálního klimatu (vrstevnická komunita, rodinné prostředí) z hlediska prospěšnosti zdraví VZ-9-1-03 vysvětlí na příkladech přímé souvislosti mezi tělesným, duševním a sociálním zdravím; vysvětlí vztah mezi uspokojováním základních lidských potřeb a hodnotou zdraví VZ-9-1-04 posoudí různé způsoby chování lidí z hlediska odpovědnosti za vlastní zdraví i zdraví druhých a vyvozuje z nich osobní odpovědnost ve prospěch aktivní podpory zdraví	Vandalismus Kriminalita dětí a mládeže Člověk jako osobnost Sebepoznávání (duševní vlastnosti, kladné a záporné vlastnosti, temperament, potřeby, zájmy, hodnoty, smysly, paměť, pocity, emoce) Životní styl, životní cíl, motivace Rozvoj volního jednání (sebehodnocení, sebeovládání, sebekázeň, sebekritika) Zpětná vazba, reflexe chování Mezilidské vztahy Konflikt, jednání v konfliktních situacích Odpovědnost za vlastní rozhodnutí Osobní problémy	Pč - volba profesní orientace; sebepoznávání	

Vzdělávací oblast: Člověk a společnost			Ročník: 8.
Vyučovací předmět: Člověk ve společnosti			List: 7
Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata	Poznámky
Žák: VZ-9-1-05 usiluje v rámci svých možností a zkušeností o aktivní podporu zdraví VZ-9-1-06 vyjádří vlastní názor k problematice zdraví a diskutuje o něm v kruhu vrstevníků, rodiny i v nejbližším okolí VZ-9-1-13 uvádí do souvislosti zdravotní a psychosociální rizika spojená se zneužíváním návykových látek a životní perspektivu mladého člověka; uplatňuje osvojené sociální dovednosti a modely chování při kontaktu se sociálně patologickými jevy ve škole i mimo ni; v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc sobě nebo druhým VZ-9-1-11 respektuje změny v období dospívání, vhodně na ně reaguje; kultivovaně se chová k opačnému pohlaví VZ-9-1-12 respektuje význam sexuality v souvislosti se zdravím, etikou, morálkou a pozitivními životními cíli; chápe význam zdrženlivosti v dospívání a odpovědného sexuálního chování	Závislost (alkohol, nikotin, drogy aj.) Druhy drog, drogové nebezpečí Člověk, láska a manželství Zamilovanost a láska Sexualita, sexuální orientace Dospívání, fyziologické změny Lidská reprodukce Manželství, neshody v manželství, rozvod Náhradní rodinná péče Antikoncepce Nebezpečí sexuálního života		

Vzdělávací oblast: Člověk a společnost			Ročník: 9.
Vyučovací předmět: Člověk ve společnosti			List: 8
Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata	Poznámky
Žák: VO-9-5-01 popíše vliv začlenění ČR do EU na každodenní život občanů, uvede příklady práv občanů ČR v rámci EU i možných způsobů jejich uplatňování VO-9-5-02 uvede některé globální problémy současnosti, vyjádří na ně svůj osobní názor a popíše jejich hlavní příčiny i možné důsledky VO-9-5-03 objasní souvislosti globálních a lokálních problémů VO-9-1-04 uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích VO-9-1-05 objasní potřebu tolerance ve společnosti, respektuje kulturní zvláštnosti i odlišné názory, zájmy, způsoby chování a myšlení lidí, zaujímá tolerantní postoje k menšinám VO-9-1-06 rozpoznává netolerantní, rasistické, xenofobní a extremistické projevy v chování lidí a zaujímá aktivní postoj proti všem projevům lidské nesnášenlivosti VZ-9-1-03 vysvětlí na příkladech přímé souvislosti mezi tělesným, duševním a sociálním zdravím; vysvětlí vztah mezi uspokojováním základních lidských potřeb a hodnotou zdraví VZ-9-1-04 posoudí různé způsoby chování lidí z hlediska odpovědnosti za vlastní zdraví i zdraví druhých a vyvozuje z nich osobní odpovědnost ve prospěch aktivní podpory zdraví	Mezinárodní spolupráce Mezinárodní organizace (EU, NATO, OSN) Evropská integrace Armáda ČR Globalizace Významné globální a lokální problémy Člověk mezi lidmi Tolerance, stereotyp Mezilidské vztahy Konflikt a jeho řešení Komunikační obrana Člověk a náboženství Náboženství (judaismus, křesťanství, islám, hinduismus, buddhismus) Extremismus, fanatismus Sekty Člověk a zdraví Tělesné a duševní zdraví Správná životospráva a zdravý životní styl Alternativní způsoby výživy Nežádoucí způsoby výživy (anorexie, bulimie) Choroby	OSV Morální rozvoj Řešení problémů a rozhodovací dovednosti (dovednosti pro řešení problémů a rozhodování z hlediska různých typů problémů a sociálních rolí) Hodnoty, postoje, praktická etika (pomáhající a prosociální chování - člověk neočekává protislužbu)	

Vzdělávací oblast: Člověk a společnost			Ročník: 9.
Vyučovací předmět: Člověk ve společnosti			List: 9
Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata	Poznámky
Žák: VZ-9-1-07 dává do souvislostí složení stravy a způsob stravování s rozvojem civilizačních nemocí a v rámci svých možností uplatňuje zdravé stravovací návyky VZ-9-1-08 uplatňuje osvojené preventivní způsoby rozhodování, chování a jednání v souvislosti s běžnými, přenosnými, civilizačními a jinými chorobami; svěří se se zdravotním problémem a v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc VZ-9-1-09 projevuje odpovědný vztah k sobě samému, k vlastnímu dospívání a pravidlům zdravého životního stylu; dobrovolně se podílí na programech podpory zdraví v rámci školy a obce VZ-9-1-10 samostatně využívá osvojené kompenzační a relaxační techniky a sociální dovednosti k regeneraci organismu, překonávání únavy a předcházení stresovým situacím VZ-9-1-13 uvádí do souvislostí zdravotní a psychosociální rizika spojená se zneužíváním návykových látek a životní perspektivu mladého člověka; uplatňuje osvojené sociální dovednosti a modely chování při kontaktu se sociálně patologickými jevy ve škole i mimo ni; v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc sobě nebo druhým	Možnosti odborné pomoci Osobní a intimní hygiena Prevence Hodnota zdraví a uspokojování lidských potřeb Osobní zodpovědnost za své zdraví Relaxační techniky, aktivní odpočinek Stres, techniky zvládání stresových situací Trávení volného času Drogy a jejich účinky na lidský organismus Pomoc pro drogově závislé	OSV Osobnostní rozvoj Psychohygiena (sociální dovednosti pro předcházení stresům v mezilidských vztazích; dovednosti zvládání stresových situací)	

4.6 Člověk a příroda

4.6.1 Fyzika

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět Fyzika je vyučován ve všech ročnících druhého stupně. Časová dotace je v 6. ročníku v rozsahu jedné vyučovací hodiny a od 7. ročníku do 9. ročníku v rozsahu dvou hodin týdně. Hodinová dotace předmětu je posílena o jednu disponibilní hodinu. Jeho obsahem je naplňování očekávaných výstupů vzdělávacího oboru Fyzika a souvisejících tematických okruhů průřezových témat Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání. Vyučování probíhá v kmenových učebnách, v přírodovědné učebně, v učebně informatiky a v multimediální učebně.

Obsahově se fyzika člení do několika oblastí, které pokrývají široké spektrum přírodních jevů. Vyučování fyziky žákům poskytuje prostředky a metody pro hlubší porozumění přírodním faktům a jejich zákonitostem, nabízí dobrodružství poznávání a chápání okolního světa. Dává jim potřebný základ pro lepší porozumění a využívání současných technologií a pomáhá jim tak lépe se orientovat v běžném životě. Hlavní důraz je kladen na praktické činnosti realizující se formou pokusů, experimentů či měření a co nejuzší propojení s podmínkami v reálném životě. Fyzika se snaží podporovat samostatné a otevřené myšlení žáků, umožňuje jim kriticky se zamýšlet nad zadanými problémy souvisejícími s přírodními jevy a vyjadřovat k nim vlastní názory. V neposlední řadě vede žáky k pochopení složitosti a komplexnosti vztahů člověka a přírodního prostředí a rozvíjení environmentálního povědomí.

Ve fyzice se snažíme o rozvoj většiny životních kompetencí. K jejich dosahování volíme takové formy a metody výuky, které žákům umožňují optimální zvládnutí učiva. Jedná se o aktivizující činnosti podporující samostatnost a tvořivost realizující se formou problémového vyučování, skupinové a laboratorní práce. Výchovně - vzdělávacích cílů se snažíme dosahovat i s ohledem na individuální osobnosti žáků, děti s SPU pracují s ohledem na jejich IVP. Žákům se zájmem a nadáním umožníme individuální rozvoj například zadáváním složitějších problémových úkolů, přípravou pokusů a podobně.

V předmětu se kromě vlastního vzdělávacího obsahu realizují tematické okruhy průřezových témat: Osobnostní a sociální výchova a Environmentální výchova.

Výchovné a vzdělávací strategie, kterými v tomto předmětu směřujeme k utváření klíčových kompetencí:

Kompetence k učení

- zadáváme úkoly, které vedou žáky k přemýšlení o vzájemných fyzikálních jevech a souvislostech
- předkládáme žákům dostatek informačních zdrojů s fyzikální tematikou a vedeme je k jejich využívání v praktickém životě
- prověříme znalosti základních fyzikálních pojmů a jevů

- pokusy demonstrujeme fyzikální zákony, žáky vedeme od problému k experimentu

Kompetence k řešení problémů

- zadáváme úkoly směřované k vyhledávání hodnot fyzikálních veličin v MFCH tabulkách a vedeme žáky k vyvozování závěrů z těchto zjištění, prověřujeme tyto dovednosti
- ukládáme žákům různé typy fyzikálních úloh, které jsou orientovány na aplikaci základních fyzikálních a jiných znalostí a dovedností

Kompetence komunikativní

- vedeme žáky ke kritickému posuzování textů a mediálních sdělení a k obhajobě vlastních nebo týmových názorů

Kompetence sociální a personální

- zadáváme žákům náměty k samostatnému nebo skupinovému zpracování prezentací a vedeme je ke kultivovanému vystoupení před ostatními žáky

Kompetence občanské

- umožňujeme žákům odhalovat příčiny environmentálních problémů a vedeme je k zodpovědnému vztahu k životnímu prostředí a jeho ochraně

Kompetence pracovní

- umožňujeme žákům demonstrovat jednoduché pokusy, vedeme je k jejich slovnímu vyhodnocení ve skupině i před ostatními

Vzdělávací oblast: Člověk a příroda			Ročník: 6.
Vyučovací předmět: Fyzika			List: 1
Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata	Poznámky
Žák: LÁTKY A TĚLESA F-9-1-01 změří vhodně zvolenými měřidly některé důležité fyzikální veličiny charakterizující látky a tělesa F-9-1-02 uvede konkrétní příklady jevů dokazujících, že se částice látek neustále pohybují a vzájemně na sebe působí F-9-1-03 předpoví, jak se změní délka či objem tělesa při dané změně jeho teploty F-9-1-04 využívá s porozuměním vztah mezi hustotou, hmotností a objemem při řešení praktických problémů	Měření fyzikálních veličin – délka, objem, hmotnost, teplota, čas Stavba látek Elektrické vlastnosti látek Magnetické vlastnosti látek Měření teploty Hustota látky	OSV Osobnostní rozvoj Rozvoj schopností poznávání (cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění, cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů, dovednosti pro učení) Kreativita (cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity (pružnost nápadů, schopnost vidět věci jinak))	Možnost praktických cvičení nebo laboratorních prací.

Vzdělávací oblast: Člověk a příroda			Ročník: 7.
Vyučovací předmět: Fyzika			List: 2
Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata	Poznámky
Žák: POHYB TĚLES; SÍLY F-9-2-01 rozhodne, jaký druh pohybu těleso koná vzhledem k jinému tělesu F-9-2-02 využívá s porozuměním při řešení problémů a úloh vztah mezi rychlostí, dráhou a časem u rovnoměrného pohybu těles F-9-2-03 určí v konkrétní jednoduché situaci druhy sil působících na těleso, jejich velikosti, směry a výslednici MECHANICKÉ VLASTNOSTI TEKUTIN F-9-3-01 využívá poznatky o zákonitostech tlaku v klidných tekutinách pro řešení konkrétních praktických problémů	Pohyb tělesa – pohyb rovnoměrný a nerovnoměrný; pohyb přímočarý a křivočarý Rychlost rovnoměrného pohybu Dráha při rovnoměrném pohybu tělesa Síla Gravitační pole a gravitační síla - přímá úměrnost mezi gravitační silou a hmotností tělesa Tlaková síla a tlak - vztah mezi tlakovou silou, tlakem a obsahem plochy, na niž síla působí Třecí síla – smykové tření, ovlivňování velikosti třecí síly v praxi Pascalův zákon – hydraulická zařízení Hydrostatický a atmosférický tlak – souvislost mezi hydrostatickým tlakem, hloubkou a hustotou kapaliny; souvislost atmosférického tlaku s některými procesy v atmosféře Archimédův zákon – vztlaková síla; potápění, vznášení se a plavání těles v klidných tekutinách	M - převody jednotek OSV Osobnostní rozvoj Rozvoj schopností poznávání (cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění, cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů, dovednosti pro učení) Kreativita (cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity (pružnost nápadů, schopnost vidět věci jinak))	Možnost praktických cvičení nebo laboratorních prací.

Vzdělávací oblast: Člověk a příroda			Ročník: 7.
Vyučovací předmět: Fyzika			List: 3
Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata	Poznámky
Žák: SVĚTELNÉ DĚJE F-9-6-05 využívá zákon o přímočarém šíření světla ve stejnorodém optickém prostředí a zákon odrazu světla při řešení problémů a úloh F-9-6-06 rozhodne ze znalosti rychlostí světla ve dvou různých prostředích, zda se světlo bude lámat ke kolmici, či od kolmice, a využívá této skutečnosti při analýze průchodu světla čočkami	Vlastnosti světla – zdroje světla; rychlost světla ve vakuu a v různých prostředích; stín, zatmění Slunce a Měsíce; zobrazení odrazem na rovinném, dutém a vypuklém zrcadle (kvalitativně); zobrazení lomem tenkou spojkou a rozptylkou (kvalitativně); rozklad bílého světla hranolem		

Vzdělávací oblast: Člověk a příroda			Ročník: 8.
Vyučovací předmět: Fyzika			List: 4
Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata	Poznámky
Žák: ENERGIE F-9-4-01 využívá s porozuměním vztah mezi výkonem, vykonanou prací a časem ZVUKOVÉ DĚJE F-9-5-01 rozpozná ve svém okolí zdroje zvuku a kvalitativně analyzuje příhodnost daného prostředí pro šíření zvuku F-9-5-02 posoudí možnosti zmenšování vlivu nadměrného hluku na životní prostředí ELEKTROMAGNETICKÉ DĚJE F-9-6-01 sestaví správně podle schématu elektrický obvod a analyzuje správně schéma reálného obvodu	Práce Výkon Pohybová a polohová energie Vnitřní energie Přeměny skupenství – tání a tuhnutí, vypařování a kapalnění; hlavní faktory ovlivňující vypařování a teplot varu kapaliny Vlastnosti zvuku – látkové prostředí jako podmínka vzniku šíření zvuku, rychlost šíření zvuku v různých prostředích; odraz zvuku na překážce, ozvěna; pohlcování zvuku Elektrický obvod – zdroj napětí, spotřebič, spínač Elektrické pole – elektrická síla, elektrický náboj; tepelné účinky elektrického proudu; elektrický odpor; bezpečné chování při práci s elektrickými přístroji a zařízeními	OSV Osobnostní rozvoj Rozvoj schopností poznávání (cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění, cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů, dovednosti pro učení) Kreativita (cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity (pružnost nápadů, schopnost vidět věci jinak)	Možnost praktických cvičení nebo laboratorních prací.

Vzdělávací oblast: Člověk a příroda			Ročník: 9.
Vyučovací předmět: Fyzika			List: 5
Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata	Poznámky
Žák: ELEKTROMAGNETICKÉ DĚJE F-9-6-02 rozliší stejnosměrný proud od střídavého a změří elektrický proud a napětí F-9-6-03 rozliší vodič, izolant a polovodič na základně analýzy jejich vlastností F-9-6-04 využívá prakticky poznatky o působení magnetického pole na magnet a cívku s proudem a o vlivu změny magnetického pole v okolí cívky na vznik indukovaného napětí v ní ENERGIE F-9-4-02 zhodnotí výhody a nevýhody využívání různých energetických zdrojů z hlediska vlivu na životní prostředí VESMÍR F-9-7-01 objasní (kvalitativně) pomocí poznatků o gravitačních silách pohyb planet kolem Slunce a měsíců planet kolem planet	Elektromagnetické jevy – elektrická energie a výkon, stejnosměrný elektromotor Střídavý proud – transformátor, výroba a přenos elektrické energie Vedení elektrického proudu v polovodičích Jaderná energie – štěpná reakce, jaderný reaktor, jaderná elektrárna; ochrana lidí před radioaktivním zářením Sluneční soustava – její hlavní složky; měsíční fáze	OSV Osobnostní rozvoj Rozvoj schopností poznávání (cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění, cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů, dovednosti pro učení) Kreativita (cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity (pružnost nápadů, schopnost vidět věci jinak)) EV Lidské aktivity a problémy životního prostředí (doprava a životní prostředí (význam a vývoj, energetické zdroje dopravy, ekologická zátěž a globalizace), průmysl a životní prostředí) Vztah člověka a prostředí (zajišťování životního prostředí, náš životní styl (spotřeba věcí, energie, způsoby jednání a vlivy na prostředí), ekologický problém)	Možnost praktických cvičení nebo laboratorních prací.

4.6.2 Chemie

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět Chemie je vyučován v 8. a 9. ročníku druhého stupně v časové dotaci 2 hodiny týdně v kmenových třídách. Hodinová dotace předmětu byla posílena o jednu disponibilní hodinu. Jeho obsahem je naplňování očekávaných výstupů vzdělávacího oboru Chemie a souvisejících tematických okruhů průřezových témat Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání.

Výuka je cílevědomě řízena tak, aby žáci postupně získávali základní poznatky z různých oborů chemie; osvojovali si dovednosti spojené s pozorováním vlastností látek a chemických reakcí, s prováděním jednoduchých chemických pokusů a učili se nacházet vysvětlení chemických jevů, zdůvodňovat vyvozené závěry a uvádět je do širších souvislostí s praktickým využitím. Žáci jsou vedeni k tomu, aby poznávali zásady bezpečné práce s chemikáliemi. Jsou seznamováni s mnohostranným využitím chemie v nejrozličnějších oblastech lidské činnosti (v průmyslu, zemědělství, energetice, zdravotnictví, potravinářství a ve výživě člověka). Výuka chemie, tak jako ostatní přírodovědné předměty, významně přispívá k rozvoji poznávacích schopností žáků. Učí je hledat příčinné souvislosti a řešit problémy související s poznáváním přírody a s praktickým životem.

Nejčastějšími metodami a formami výuky je výuka založená na experimentální činnosti. Žáci pracují samostatně či v malých skupinách. Žáci se SPU mají větší časový prostor k práci, nadaní žáci plní větší rozsah zadané práce. Do výuky začleňujeme laboratorní práce, z důvodu bezpečnosti převažují demonstrační pokusy. Žáci zpracovávají referáty.

Vyučování chemie vede žáky k poznávání vybraných chemických látek a reakcí, které jsou součástí přírody a jejich každodenního života. Žáci získávají informace o bezpečném a účelném zacházení s chemickými látkami a jsou vedeni k ochraně přírody a vlastního zdraví.

V předmětu se kromě vlastního vzdělávacího obsahu realizují tematické okruhy průřezového tématu: Environmentální výchova.

Výchovné a vzdělávací strategie, kterými v tomto předmětu směřujeme k utváření klíčových kompetencí:

Kompetence k učení

- žáky vedeme ke čtení s porozuměním, k samostatné práci s textem
- trváme na věcně správném užívání termínů, znaků a symbolů
- vedeme žáky k vyhledávání a třídění informací, k porovnávání a aplikování získaných výsledků

Kompetence k řešení problémů

- využíváme různé způsoby třídění a zpracování informací (graf, tabulka,...)
- podporujeme hledání vlastního postupu při řešení problémů

Kompetence komunikativní

- vedeme žáky k logickému a věcně správnému formulování myšlenek, názorů a závěrů
- podporujeme zapojení žáků do diskuse při vyučování

Kompetence sociální a personální

- využíváme práci ve dvojicích
- podporujeme spolupráci žáků mimo vyučovací hodiny

Kompetence občanské

- vedeme žáky k poskytnutí účinné pomoci při ohrožení
- vedeme žáky k rozhodnosti a odpovědnosti při krizových situacích

Kompetence pracovní

- seznámíme žáky s vlastnostmi některých materiálů
- informujeme žáky o možných zdravotních a hygienických rizicích při manipulaci s různými látkami
- učíme žáky pracovat podle návodu, hledat vlastní postup a využívat znalosti a zkušenosti z jiných oblastí
- zdůrazňujeme dodržování pravidel hygieny a bezpečnosti práce

Vzdělávací oblast: Člověk a příroda			Ročník: 8.
Vyučovací předmět: Chemie			List: 1
Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata	Poznámky
Žák: POZOROVÁNÍ, POKUS A BEZPEČNOST PRÁCE CH-9-1-01 určí společné a rozdílné vlastnosti látek CH-9-1-02 pracuje bezpečně s vybranými dostupnými a běžně používanými látkami a hodnotí jejich rizikovost; posoudí nebezpečnost vybraných dostupných látek, se kterými zatím pracovat nesmí SMĚSI CH-9-2-01 rozlišuje směsi a chemické látky CH-9-2-02 vypočítá složení roztoků, připraví prakticky roztok daného složení	Úvod do chemie Vymezení předmětu chemie Látky a tělesa Chemické děje Vlastnosti látek Vlastnosti: barva, skupenství, rozpustnost, kujnost, tepelná a elektrická vodivost, hustota Změny skupenství látek: tání, tuhnutí, vypařování, zkapalnění a sublimace Bezpečnost práce při experimentální činnosti Zásady bezpečné práce v laboratoři i v běžném životě Nebezpečné látky a přípravky H-věty, P-věty, piktogramy a jejich význam Směsi Různorodé a stejnorodé směsi (roztoky) Složky směsi Složení roztoků, koncentrace roztoku Koncentrovanější, zředěnější, nasycený a nenasycený roztok Hmotnostní zlomek	EV Lidské aktivity a problémy životního prostředí (vztah člověka a prostředí) F - změny skupenství látek EV Lidské aktivity a problémy životního prostředí (odpady a hospodaření s odpady) Vztah člověka k prostředí (naš životní styl, prostředí a zdraví)	

Vzdělávací oblast: Člověk a příroda			Ročník: 8
Vyučovací předmět: Chemie			List: 2
Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata	Poznámky
Žák: CH-9-2-03 navrhne postupy a prakticky provede oddělování složek směsí o známém složení; uvede příklady oddělování složek v praxi CH-9-2-04 rozliší různé druhy vody a uvede příklady jejich výskytu a použití, uvede příklady znečišťování vody a vzduchu ČÁSTICOVÉ SLOŽENÍ LÁTEK A CHEMICKÉ PRVKY CH-9-3-01 používá pojmy atom a molekula, prvek a sloučenina ve správných souvislostech CH-9-3-02 orientuje se v periodické soustavě chemických prvků, rozpozná vybrané kovy a nekovy a usuzuje na jejich možné vlastnosti	Oddělování složek směsí Usazování, filtrace, destilace Krystalizace, sublimace Voda a vzduch Voda destilovaná, odpadní, pitná Čistota vody Výroba pitné vody Vzduch - složení Čistota ovzduší Ozonová vrstva Částicové složení látek Molekuly a atomy Atomové jádro - protony, neutrony Elektrony, elektronový obal, valenční elektrony, ionty Chemické prvky a PSP Skupiny a periody v periodické soustavě prvků Vlastnosti a použití vybraných prvků - kovy, nekovy	EV Základní podmínky života (voda) Ekosystémy (vodní zdroje) EV Vztah člověka k prostředí (prostředí a zdraví) Lidské aktivity a problémy životního prostředí (doprava a životní prostředí, odpady a hospodaření s nimi) EV Lidské aktivity a problémy životního prostředí (průmysl a životní prostředí)	

Vzdělávací oblast: Člověk a příroda			Ročník: 8.
Vyučovací předmět: Chemie			List: 3
Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata	Poznámky
Žák: CHEMICKÉ REAKCE CH-9-4-01 rozliší a zapíše rovnici výchozí látky a produkty chemických reakcí, uvede příklady prakticky důležitých chemických reakcí a zhodnotí jejich využívání CH-9-4-02 aplikuje poznatky o faktorech ovlivňujících průběh chemických reakcí v praxi a při předcházení jejich nebezpečnému průběhu ANORGANICKÉ SLOUČENINY CH-9-5-01 porovná vlastnosti a použití vybraných prakticky významných oxidů, kyselin, hydroxidů a solí a posoudí vliv významných zástupců těchto látek na životní prostředí CH-9-5-02 orientuje se na stupnici pH, změří reakci roztoku univerzálním indikátorovým papírkem a uvede příklady uplatňování neutralizace v praxi	Chemické reakce Výchozí látky a produkty Klasifikace chemických reakcí - slučování, rozklad Chemické rovnice Zákon zachování hmotnosti Látkové množství Molární hmotnost Faktory ovlivňující rychlost chemických reakcí Oxidy Názvosloví oxidů, oxidační číslo Skleníkový efekt, kyselý déšť Vlastnosti a použití vybraných prakticky významných oxidů Halogenidy Názvosloví halogenidů, oxidační číslo Vlastnosti a použití vybraných prakticky významných halogenidů Kyseliny, hydroxidy, pH Obecné vlastnosti kyselin a hydroxidů Názvosloví bezkyslíkatých a kyslíkatých kyselin a hydroxidů Vlastnosti a použití vybraných prakticky významných kyselin a hydroxidů pH, indikátory pH Neutralizace		

Vzdělávací oblast: Člověk a příroda			Ročník: 9.
Vyučovací předmět: Chemie			List: 4
Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata	Poznámky
Žák: ANORGANICKÉ SLOUČENINY CH-9-5-01 porovná vlastnosti a použití vybraných prakticky významných oxidů, kyselin, hydroxidů a solí a posoudí vliv významných zástupců těchto látek na životní prostředí ORGANICKÉ SLOUČENINY CH-9-6-01 rozliší nejjednodušší uhlovodíky, uvede jejich zdroje, vlastnosti a použití CH-9-6-02 zhodnotí užívání fosilních paliv a vyráběných paliv jako zdrojů energie a uvede příklady produktů průmyslového zpracování ropy CH-9-6-03 rozliší vybrané deriváty uhlovodíků, uvede jejich zdroje, vlastnosti a použití CH-9-6-04 uvede příklady zdrojů bílkovin, tuků, sacharidů a vitaminů	Soli, neutralizace Podstata neutralizace Soli kyslíkatých a bezkyslíkatých kyselin Názvosloví solí Prakticky významné soli Uhlovodíky Alkany, alkeny, alkyny, aromatické uhlovodíky Vlastnosti a použití vybraných prakticky významných uhlovodíků Energie a chemické reakce Fosilní paliva (uhlí, ropa, zemní plyn) Průmyslově vyráběná paliva Deriváty uhlovodíků Halogenové deriváty Kyslíkaté deriváty Alkoholy a fenoly Aldehydy a ketony Karboxylové kyseliny Přírodní látky Sacharidy, tuky, bílkoviny, vitamíny	EV Lidské aktivity a problémy životního prostředí (zemědělství a životní prostředí, doprava a životní prostředí) Vztah člověka k prostředí (prostředí a zdraví) EV Základní podmínky života (energie) Lidské aktivity a problémy životního prostředí (doprava a životní prostředí) EV Ekosystémy (cyklus oxidu uhličitého)	

Vzdělávací oblast: Člověk a příroda			Ročník: 9.
Vyučovací předmět: Chemie			List: 5
Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata	Poznámky
Žák: CHEMIE A SPOLEČNOST CH-9-7-01 zhodnotí využívání prvotních a druhotných surovin z hlediska trvale udržitelného rozvoje na Zemi CH-9-7-02 aplikuje znalosti o principech hašení požárů na řešení modelových situací z praxe CH-9-7-03 orientuje se v přípravě a využívání různých látek v praxi a jejich vlivech na životní prostředí a zdraví člověka	Chemie a společnost Chemické výroby Průmyslová hnojiva Stavební pojiva Keramika Plasty a syntetická vlákna (vlastnosti použití, likvidace) Detergenty, Pesticidy, Insekticidy Hořlaviny Léčiva a návykové látky	EV Vztah člověka k prostředí (prostředí a zdraví) Lidské aktivity a problémy životního prostředí (doprava a životní prostředí, odpady a hospodaření s nimi)	

4.6.3 Přírodopis

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět Přírodopis je vyučován jako ekologicky zaměřený s důrazem na integrující hledisko, v 6. - 8. ročníku v rozsahu dvou hodin týdně, v 9. ročníku pouze jednu hodinu týdně. Hodinová dotace předmětu byla posílena jednou disponibilní hodinou. Hodiny se nedělí, praktická cvičení se provádí s celou třídou. Výuka probíhá většinou v kmenových třídách. Podle možností je část výuky realizována i v přírodě a formou různých exkurzí a terénních cvičení. Obsahem předmětu je naplňování očekávaných výstupů vzdělávacího oboru Přírodopis a souvisejících tematických okruhů průřezových témat Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání.

Cílem předmětu je poznávání přírodních zákonů pomocí vlastních prožitků a rozumového poznání, poznání přírody jako systému, jehož součástí jsou vzájemně propojeny, působí na sebe a ovlivňují se. Důraz je kladen na udržování rovnováhy existence živých soustav, včetně člověka. Důraz není kladen na popis jednotlivostí, ale na vysvětlení účelu dějů a jejich význam pro život. Jde o postupné poznávání a chápání souvislostí v rámci přírodních celků. Pojmy se rozvíjejí spirálovitě, sleduje se nejen dílčí výsledek, ale především konečné výstupy a pochopení.

Ve svém vzdělávacím obsahu navazuje přímo na oblast Člověk a jeho svět. Dále je zpracován do oblastí Člověk a společnost, Člověk a příroda a Člověk a zdraví.

Nejčastěji používanými metodami a formami výuky jsou pozorování, pokus, kooperativní techniky, práce s informacemi. Děti se SPU mají výuku dle svého individuálního plánu, výuka je často vedena prakticky.

V předmětu se kromě vlastního vzdělávacího obsahu realizují tematické okruhy průřezového tématu: Environmentální výchova.

Výchovné a vzdělávací strategie, kterými v tomto předmětu směřujeme k utváření klíčových kompetencí:

Kompetence k učení

- umožňujeme žákům vyzkoušet různé metody při studiu
- vyhledáváme informace z různých zdrojů, třídíme je a propojujeme
- používáme přesnou a odbornou terminologii
- vedeme žáky k hledání a nalézání vztahů mezi organismy a vyvozování závěrů

Kompetence k řešení problémů

- vedeme žáky k aktivnímu hledání řešení problémů v oblasti přírody
- využíváme příkladů problémových situací z praktického života
- při řešení problémů vedeme žáky k vyhledávání informací z různých zdrojů

Kompetence komunikativní

- důsledně trváme na používání přesné terminologie
- při řešení problému využíváme komunikaci mezi žáky ve třídě
- vedeme žáky ke sdělování logicky a odborně správně formulovaných závěrů

Kompetence sociální a personální

- využíváme práce ve dvojicích a skupinách při vyhledávání informací
- vedeme žáky k dodržování pravidel práce v učebně

Kompetence občanské

- vedeme žáky k pochopení vztahu člověka k přírodě jako celku i k jednotlivým organismům, k chápání základních ekologických souvislostí a environmentálních problémů
- vedeme žáky k zaujímání postojů ke vztahu k životnímu prostředí a chápání nutnosti jeho ochrany

Kompetence pracovní

- využíváme praktická cvičení k seznámení s technikou a s přípravou experimentu
- vyžadujeme po skončení činnosti výstup a zhodnocení práce
- vedeme žáky k pochopení významu a smyslu práce odborníků v biologii i ochraně přírody

Vzdělávací oblast: Člověk a příroda			Ročník: 6.
Vyučovací předmět: Přírodopis			List: 1
Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata	Poznámky
Žák: OBECNÁ BIOLOGIE A GENETIKA P-9-1-01 rozliší základní projevy a podmínky života, orientuje se v daném přehledu vývoje organismů P-9-1-02 vysvětlí podstatu pohlavního a nepohlavního rozmnožování a jeho význam z hlediska dědičnosti BIOLOGIE HUB P-9-2-01 rozpozná naše nejznámější jedlé a jedovaté houby s plodnicemi a porovná je podle charakteristických znaků BIOLOGIE ŽIVOČICHŮ P-9-4-01 porovná základní vnější a vnitřní stavbu vybraných živočichů a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů P-9-4-02 rozlišuje a porovná jednotlivé skupiny živočichů, určuje vybrané živočichy, zařazuje je do hlavních taxonomických skupin P-9-4-03 odvodí na základě pozorování základní projevy chování živočichů v přírodě, na příkladech objasní jejich způsob života a přizpůsobení danému prostředí P-9-4-04 zhodnotí význam živočichů v přírodě i pro člověka; uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku se živočichy PRAKTICKÉ POZNÁVÁNÍ PŘÍRODY P-9-8-01 aplikuje praktické metody poznávání přírody	Lesní společenstva Obecný úvod Řasy Lišejníky Houby Rostliny a živočichové Vztahy v ekosystému Voda a její okolí Obecný úvod Řasy Prvoci Rostliny a živočichové Vztahy v ekosystému Společenstva luk, pastvin a polí Obecný úvod Houby Rostliny a živočichové Vztahy v ekosystému Praktické činnosti	EV Ekosystémy (les, pole, vodní zdroje, lidské sídlo) Lidské aktivity a problémy životního prostředí (intenzivní a ekologické hospodaření, znalost a ochrana vzácných a ohrožených organismů v místních ekosystémech, ovlivňování a ochrana krajiny, vliv dopravy a těžby jako ekologická zátěž) Vztah člověka k prostředí (možnosti a hrozby, aktuální problémy, příčiny, důsledky, souvislosti a možná řešení)	V průběhu ročníku mohou být zařazeny praktické činnosti.

Vzdělávací oblast: Člověk a příroda			Ročník: 7.
Vyučovací předmět: Přírodopis			List: 2
Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata	Poznámky
Žák: OBEČNÁ BIOLOGIE A GENETIKA P-9-1-01 rozliší základní projevy a podmínky života, orientuje se v daném přehledu vývoje organismů P-9-1-02 vysvětlí podstatu pohlavního a nepohlavního rozmnožování a jeho význam z hlediska dědičnosti P-9-1-03 uvede příklady dědičnosti v praktickém životě P-9-1-04 uvede na příkladech z běžného života význam virů a bakterií v přírodě i pro člověka BIOLOGIE ROSTLIN P-9-3-01 odvodí na základě pozorování uspořádání rostlinného těla od buňky přes pletiva až k jednotlivým orgánům P-9-3-02 vysvětlí princip základních rostlinných fyziologických procesů a jejich využití při pěstování rostlin P-9-3-03 rozlišuje základní systematické skupiny rostlin a určuje jejich význačné zástupce pomocí klíčů a atlasů BIOLOGIE ŽIVOČICHŮ P-9-4-01 porovná základní vnější a vnitřní stavbu vybraných živočichů a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů P-9-4-02 rozlišuje a porovná jednotlivé skupiny živočichů, určuje vybrané živočichy, zařazuje je do hlavních taxonomických skupin	Ekosystémy v blízkosti člověka a cizokrajné ekosystémy Podmínky a projevy života Hospodářsky významné organismy Buňka Jednobuněčné a mnohobuněčné organismy Viry, bakterie, houby, rostliny, živočichové Mnohobuněčné organismy - vyšší rostliny – základní orgány těl semenných rostlin, život rostliny Bezobratlí - stavba, funkce Mnohobuněčné organismy - živočichové		V průběhu ročníku mohou být zařazeny praktické činnosti.

Vzdělávací oblast: Člověk a příroda			Ročník: 7.
Vyučovací předmět: Přírodopis			List: 3
Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata	Poznámky
Žák: BIOLOGIE ŽIVOČICHŮ P-9-4-03 odvodí na základě pozorování základní projevy chování živočichů v přírodě, na příkladech objasní jejich způsob života a přizpůsobení danému prostředí P-9-4-04 zhodnotí význam živočichů v přírodě i pro člověka; uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku se živočichy PRAKTICKÉ POZNÁVÁNÍ PŘÍRODY P-9-8-01 aplikuje praktické metody poznávání přírody	Cizokrajné ekosystémy Ochrana a rozmanitost přírody Praktické činnosti		

Vzdělávací oblast: Člověk a příroda			Ročník: 8.
Vyučovací předmět: Přírodopis			List: 4
Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata	Poznámky
Žák: BIOLOGIE ŽIVOČICHŮ P-9-4-01 porovná základní vnější a vnitřní stavbu vybraných živočichů a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů P-9-4-02 rozlišuje a porovná jednotlivé skupiny živočichů, určuje vybrané živočichy, zařazuje je do hlavních taxonomických skupin P-9-4-03 odvodí na základě pozorování základní projevy chování živočichů v přírodě, na příkladech objasní jejich způsob života a přizpůsobení danému prostředí P-9-4-04 zhodnotí význam živočichů v přírodě i pro člověka; uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku se živočichy BIOLOGIE ČLOVĚKA P-9-5-01 určí polohu a objasní stavbu a funkci orgánů a orgánových soustav lidského těla, vysvětlí jejich vztahy P-9-5-02 orientuje se v základních vývojových stupních fylogeneze člověka P-9-5-03 objasní vznik a vývin nového jedince od početí až do stáří P-9-5-04 rozlišuje příčiny, případně příznaky běžných nemocí a uplatňuje zásady jejich prevence a léčby	Obratlovci Vnitřní stavba obratlovců Obratlovci - povrch, tvar a pohyb těla, základní činnosti těla, celistvost organismu, rozmnožování a chování Obratlovci - člověk Anatomie, fyziologie		V průběhu ročníku mohou být zařazeny praktické činnosti.

Vzdělávací oblast: Člověk a příroda			Ročník: 9.
Vyučovací předmět: Přírodopis			List: 5
Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata	Poznámky
Žák: NEŽIVÁ PŘÍRODA P-9-6-01 rozpozná podle charakteristických vlastností vybrané nerosty a horniny s použitím určovacích pomůcek P-9-6-02 rozlišuje důsledky vnitřních a vnějších geologických dějů, včetně geologického oběhu hornin i oběhu vody P-9-6-03 uvede význam vlivu podnebí a počasí na rozvoj různých ekosystémů a charakterizuje mimořádné události způsobené výkyvy počasí a dalšími přírodními jevy, jejich doprovodné jevy a možné dopady i ochranu před nimi ZÁKLADY EKOLOGIE P-9-7-01 uvede příklady výskytu organismů v určitém prostředí a vztahy mezi nimi P-9-7-02 na příkladu objasní základní princip existence živých a neživých složek ekosystému P-9-7-03 vysvětlí podstatu jednoduchých potravních řetězců v různých ekosystémech a zhodnotí jejich význam P-9-7-04 uvede příklady kladných i záporných vlivů člověka na životní prostředí PRAKTICKÉ POZNÁVÁNÍ PŘÍRODY P-9-8-01 aplikuje praktické metody poznávání přírody	Geologické vědy Nerosty – vlastnosti, systém Horniny – vlastnosti, horninový cyklus Geologické děje Vesmír - Země - podmínky života Stavba Země Vývoj Země, života Současná biosféra Základ a trvání života Praktické činnosti Regionální geologie	EV Vztah člověka k prostředí (možnosti a hrozby, aktuální problémy, příčiny, důsledky, souvislosti a možná řešení)	V průběhu ročníku mohou být zařazeny praktické činnosti.

4.6.4 Zeměpis

Charakteristika vyučovacího předmětu

Výuka Zeměpisu navazuje na předměty prvního stupně - Prvouku a Vlastivědu. Vyučovací předmět Zeměpis je vyučován v 6. ročníku v časové dotaci 1 hodinu týdně, v ostatních ročnících druhého stupně v časové dotaci 2 hodiny týdně. Hodinová dotace předmětu byla posílena dvěma disponibilními hodinami. Výuka celé třídy jako jedné skupiny probíhá v kmenových učebnách. Obsahem tohoto předmětu je naplňování očekávaných výstupů vzdělávacího oboru Zeměpis a souvisejících tematických okruhů průřezových témat Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání.

Činnosti ve výuce mají umožnit žákům hlouběji porozumět zákonitostem přírodních procesů a zároveň si uvědomovat i užitečnost přírodovědných poznatků a jejich aplikaci v praktickém životě. Při studiu mají velký význam také získané dovednosti soustavného a objektivního pozorování, měření a výpočty, vytváření a ověřování hypotéz o podstatě pozorovaných jevů, analýza výsledků a vyvozování závěrů. Žáci se učí porozumět příčinám přírodních procesů, souvislostem a vztahům mezi nimi, poznávají jejich zákonitosti, hledají a řeší problémy v teorii i praxi, využívají těchto poznatků pro předvídání nebo ovlivňování sledovaných zákonitostí.

Neméně důležitou roli při výuce v zeměpise hraje pochopení souvislosti mezi stavem přírody a lidskou činností, především pak závislost člověka na přírodních zdrojích a vlivy lidské činnosti na stav životního prostředí a na lidské zdraví. Žáci se učí poznávat změny probíhající v přírodě, odhalovat příčiny a následky ovlivňování důležitých místních i globálních ekosystémů a uvědoměle využívat svoje geografické poznání ve prospěch ochrany životního prostředí.

Vzdělávání v zeměpise směřuje k osvojování hlavních geografických objektů, jevů, pojmů, procesů a rozvoji orientace v geografickém prostředí. Žáci se tedy postupně seznamují se souvislostmi přírodních podmínek a života lidí v blízkém okolí, v regionech, na celém území ČR, v Evropě i ve světě.

Žáci získávají a zároveň rozvíjejí dovednosti pracovat se zdroji geografických informací, podporuje se u nich trvalý zájem o planetu Zemi i výzkum vesmíru.

Při osvojování geografických poznatků si žáci uvědomí nezbytnost vzájemného propojení s ostatními vyučovacími předměty, jako je např. matematika, přírodopis, fyzika, dějepis, člověk ve společnosti, informatika nebo pracovní činnosti.

Zeměpisné vzdělávání vede žáky k tomu, aby si uvědomili úlohu lidské společnosti, jejího vlivu na krajinu, ať už záporného či kladného, způsobu života lidí jako nedílné součásti života moderního člověka.

V předmětu se kromě vlastního vzdělávacího obsahu realizují tematické okruhy průřezových témat: Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech a Multikulturní výchova.

Výchovné a vzdělávací strategie, kterými v tomto předmětu směřujeme k utváření klíčových kompetencí:

Kompetence k učení

- podporujeme samostatné vyhledávání, shromažďování, třídění a porovnávání informací
- klademe důraz na odbornou terminologii
- rozvíjíme souvislosti mezi získanými poznatky a využitím v praxi
- využíváme vlastních zkušeností a poznatků z jiných předmětů

Kompetence k řešení problémů

- vedeme k vyhledávání a kombinování informací z různých informačních zdrojů
- využíváme metod, při kterých dochází k objevům, řešením a závěrům, k argumentaci, k diskusi na dané téma, k obhajování svých výroků, k odpovědím na otevřené otázky, k práci s chybou

Kompetence komunikativní

- komunikujeme s ostatními žáky, dodržujeme předem stanovená pravidla vzájemné komunikace k naslouchání a respektování názorů druhých
- vedeme k rozvíjení formulací, myšlenek a názorů v logickém sledu, k souvislému a kultivovanému vyjadřování v písemném i ústním projevu
- klademe důraz na interpretaci různých textů, obrazových materiálů, grafů a jiných forem záznamů v písemné i mluvené podobě
- různými aktivitami rozvíjíme spolupráci při řešení složitějších zadání ve dvojici, menší skupině

Kompetence sociální a personální

- podporujeme spolupráci ve skupinách na základě vytvořených pravidel, upevňování dobrých mezilidských vztahů
- vedeme k zodpovědnosti za své jednání
- podporujeme vzájemnou pomoc mezi žáky (požádání o pomoc či poskytnutí pomoci)
- klademe důraz na spolupráci při vytváření kritérií hodnocení a na hodnocení svých výsledků
- rozvíjíme chápání občanské odpovědnosti za vytváření podmínek pro udržitelný rozvoj v lokálním a globálním měřítku

Kompetence občanské

- při plnění zeměpisných úkolů vedeme k samostatnému a zodpovědnému rozhodování podle dané situace, k respektování názorů druhých, k uvědomění si svých práv a povinností ve škole i mimo ni
- klademe důraz na základní environmentální problémy, respektování požadavků na kvalitní životní prostředí, jednání v zájmu trvale udržitelného rozvoje
- vedeme k vytváření si osobní představy o geografickém a životním prostředí

Kompetence pracovní

- podporujeme vyhledávání a využívání různých zdrojů informací
- vedeme ke kritickému přístupu k výsledkům, kterých dosáhl, ke stanovování si kritérií hodnocení vlastní práce
- dodržujeme pravidla hygieny a bezpečnosti práce

Vzdělávací oblast: Člověk a příroda			Ročník: 6.
Vyučovací předmět: Zeměpis			List: 1
Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata	Poznámky
Žák: PŘÍRODNÍ OBRAZ ZEMĚ Z-9-2-01 prokáže na konkrétních příkladech tvar planety Země, zhodnotí důsledky pohybů Země na život lidí a organismů GEOGRAFICKÉ INFORMACE, ZDROJE DAT, KARTOGRAFIE A TOPOGRAFIE Z-9-1-02 používá s porozuměním základní geografickou, topografickou a kartografickou terminologii Z-9-1-01 organizuje a přiměřeně hodnotí geografické informace a zdroje dat z dostupných kartografických produktů a elaborátů, z grafů, diagramů, statistických a dalších informačních zdrojů PŘÍRODNÍ OBRAZ ZEMĚ Z-9-2-02 rozlišuje a porovnává složky a prvky přírodní sféry, jejich vzájemnou souvislost a podmíněnost, rozeznává, pojmenuje a klasifikuje tvary zemského povrchu Z-9-2-03 porovná působení vnitřních a vnějších procesů v přírodní sféře a jejich vliv na přírodu a na lidskou společnost ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ Z-9-5-01 porovnává různé krajiny jako součást pevninské části krajinné sféry, rozlišuje na konkrétních příkladech specifické znaky a funkce krajiny	Opakování z vlastivědy a přírodovědy Země jako vesmírné těleso - tvar, velikost a pohyby Země, střídání dne a noci, střídání ročních období, časová pásma, datová hranice Geografická kartografie a topografie - glóbus, měřítko glóbusu, zeměpisná síť, poledníky a rovnoběžky, zeměpisné souřadnice, určování zeměpisné polohy v zeměpisné síti; měřítko a obsah plánů a map; praktická cvičení a aplikace s dostupnými kartografickými produkty v tištěné i elektronické podobě Sféry Země Atmosféra Litosféra Hydrosféra Pedosféra Biosféra		

Vzdělávací oblast: Člověk a příroda			Ročník: 7.
Vyučovací předmět: Zeměpis			List: 2
Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata	Poznámky
Žák: REGIONY SVĚTA Z-9-3-01 lokalizuje na mapách světadíly, oceány a makroregiony světa podle zvolených kritérií, srovnává jejich postavení, rozvojová jádra a periferní zóny Z-9-3-02 porovnává a přiměřeně hodnotí polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry, zvláštnosti a podobnosti, potenciál a bariéry jednotlivých světadílů, oceánů, vybraných makroregionů světa a vybraných (modelových) států Z-9-3-03 zvažuje, jaké změny ve vybraných regionech světa nastaly, nastávají, mohou nastat a co je příčinou zásadních změn v nich	Světadíly (Afrika, Amerika, Austrálie, Antarktida a Asie) Oceány (Atlantský, Tichý, Indický, Severní ledový, Jižní) Makroregiony světa - určující a porovnávací kritéria; jejich přiměřená charakteristika z hlediska přírodních a socioekonomických poměrů s důrazem na vazby a souvislosti (přírodní oblasti, podnebné oblasti, sídelní oblasti, jazykové oblasti, náboženské oblasti, kulturní oblasti) Modelové regiony světa - vybrané modelové přírodní, společenské, politické, hospodářské a environmentální problémy, možnosti jejich řešení	MKV Kulturní difference (jedinečnost každého člověka, člověk jako součást určitého etnika, respektování zvláštností různých etnik) Etnický původ (rovnocennost všech etnických skupin a kultur, odlišnost lidí ale i jejich vzájemná rovnost, postavení menšin, odlišné myšlení a vnímání světa, projevy rasové nesnášenlivosti) Princip sociálního smíru a solidarity (odpovědnost a přispění každého jedince za odstranění diskriminace a předsudků, lidská práva...)	

Vzdělávací oblast: Člověk a příroda			Ročník: 8.
Vyučovací předmět: Zeměpis			List: 3
Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata	Poznámky
Žák: REGIONY SVĚTA Z-9-3-01 lokalizuje na mapách světadíly, oceány a makroregiony světa podle zvolených kritérií, srovnává jejich postavení, rozvojová jádra a periferní zóny Z-9-3-02 porovnává a přiměřeně hodnotí polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry, zvláštnosti a podobnosti, potenciál a bariéry jednotlivých světadílů, oceánů, vybraných makroregionů světa a vybraných (modelových) států Z-9-3-03 zvažuje, jaké změny ve vybraných regionech světa nastaly, nastávají, mohou nastat a co je příčinou zásadních změn v nich ČESKÁ REPUBLIKA Z-9-6-01 vymezí a lokalizuje místní oblast (region) podle bydliště nebo školy Z-9-6-02 hodnotí na přiměřené úrovni přírodní, hospodářské a kulturní poměry místního regionu Z-9-6-03 hodnotí a porovnává na přiměřené úrovni polohu, přírodní poměry, přírodní zdroje, lidský a hospodářský potenciál České republiky v evropském a světovém kontextu Z-9-6-04 lokalizuje na mapách jednotlivé kraje České republiky a hlavní jádrové a periferní oblasti z hlediska osídlení a hospodářských aktivit Z-9-6-05 uvádí příklady účasti a působnosti České republiky ve světových mezinárodních a nadnárodních institucích, organizacích a integracích států	Světadíl Evropa Makroregiony Evropy - určující a porovnávací kritéria; jejich přiměřená charakteristika z hlediska přírodních a socioekonomických poměrů s důrazem na vazby a souvislosti (přírodní oblasti, podnebné oblasti, sídelní oblasti, jazykové oblasti, náboženské oblasti, kulturní oblasti) Modelové regiony - vybrané modelové přírodní, společenské, politické, hospodářské a environmentální problémy, možnosti jejich řešení Česká republika - zeměpisná poloha, rozloha, členitost, přírodní poměry a zdroje; obyvatelstvo: základní geografické, demografické a hospodářské charakteristiky, sídelní poměry Regiony České republiky - krajské členění (hlavní město Praha, Středočeský kraj, Liberecký kraj, Ústecký kraj, Karlovarský kraj, Plzeňský kraj, Jihočeský kraj, Vysočina, Jihomoravský kraj, Zlínský kraj, Moravskoslezský kraj, Olomoucký kraj, Pardubický kraj, Královéhradecký kraj) Místní region - zeměpisná poloha, základní přírodní a socioekonomické charakteristiky	EGS Objevujeme Evropu a svět (Evropa a svět, státní a evropské symboly, životní styl, vzdělávání Evropanů, naše vlast a Evropa)	

Vzdělávací oblast: Člověk a příroda			Ročník: 9.
Vyučovací předmět: Zeměpis			List: 4
Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata	Poznámky
Žák: SPOLEČENSKÉ A HOSPODÁŘSKÉ PROSTŘEDÍ Z-9-4-01 posoudí na přiměřené úrovni prostorovou organizaci světové populace Z-9-4-02 posoudí, jak přírodní podmínky souvisejí s funkcí lidského sídla, pojmenuje obecné základní geografické znaky sídel Z-9-4-05 porovnává státy světa a zájmové integrace států světa na základě podobných a odlišných znaků Z-9-4-06 lokalizuje na mapách jednotlivých světadílů hlavní aktuální geopolitické změny a politické problémy v konkrétních světových regionech Z-9-4-03 zhodnotí přiměřeně strukturu, složky a funkce světového hospodářství, lokalizuje na mapách hlavní světové surovinové a energetické zdroje Z-9-4-04 porovnává předpoklady a hlavní faktory pro územní rozmístění hospodářských aktivit	Obyvatelstvo a sídla světa Politický zeměpis - porovnávací kritéria: národní a mnohonárodnostní státy, části států, správní oblasti, kraje, města, aglomerace; hlavní a periferní hospodářské oblasti světa; politická, bezpečnostní a hospodářská seskupení (integrace) států; geopolitické procesy, hlavní světová konfliktní ohniska Hospodářská činnost - sektorová a odvětvová struktura, územní dělba práce, ukazatelé hospodářského rozvoje a životní úrovně		

Vzdělávací oblast: Člověk a příroda			Ročník: 9.
Vyučovací předmět: Zeměpis			List: 5
Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata	Poznámky
Žák: ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ Z-9-5-02 uvádí konkrétní příklady přírodních a kulturních krajinných složek a prvků, prostorové rozmístění hlavních ekosystémů (biomů) Z-9-5-03 uvádí na vybraných příkladech závažné důsledky a rizika přírodních a společenských vlivů na životní prostředí TERÉNNÍ GEOGRAFICKÁ VÝUKA, PRAXE A APLIKACE Z-9-7-01 ovládá základy praktické topografie a orientace v terénu Z-9-7-02 aplikuje v terénu praktické postupy při pozorování, zobrazování a hodnocení krajiny Z-9-7-03 uplatňuje v praxi zásady bezpečného pohybu a pobytu v krajině, uplatňuje v modelových situacích zásady bezpečného chování a jednání při mimořádných událostech	Krajina a životní prostředí – globální změny prostředí, vliv člověka na krajinu, živelní pohromy; opatření, chování a jednání při nebezpečí živelních pohrom v modelových situacích Cvičení a pozorování v terénu místní krajiny, geografické exkurze - orientační body, pomůcky a přístroje; určování hlavních a vedlejších světových stran, pohyb podle mapy, odhad vzdáleností a výšek objektů v terénu; schematické náčrtky pochodové osy, hodnocení přírodních jevů a ukazatelů		

4.7 Umění a kultura

4.7.1 Hudební výchova

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět Hudební výchova je vyučován od prvního do devátého ročníku v časové dotaci 1 hodina týdně. Výuka celé třídy jako jedné skupiny probíhá v učebně hudební výchovy. Obsahem tohoto předmětu je naplňování očekávaných výstupů vzdělávacího oboru Hudební výchova a souvisejících tematických okruhů průřezových témat Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání.

Předmět vede žáka prostřednictvím vokálních, instrumentálních, hudebně pohybových a poslechových činností k porozumění hudebnímu umění, k aktivnímu vnímání hudby a zpěvu a jejich využívání jako svébytného prostředku komunikace.

Hudební činnosti jako činnosti vzájemně se propojující, ovlivňující a doplňující rozvíjejí ve svém komplexu celkovou osobnost žáka, především však vedou k rozvoji jeho hudebnosti - jeho hudebních schopností, jež se následně projevují individuálními hudebními dovednostmi - sluchovými, rytmickými, pěveckými, intonačními, instrumentálními, hudebně pohybovými, hudebně tvořivými a poslechovými.

Prostřednictvím těchto činností žák může uplatnit svůj individuální hlasový potenciál při sólovém, skupinovém i sborovém zpěvu, své individuální instrumentální dovednosti při souborové hře a doprovodu zpěvního projevu, své pohybové dovednosti při tanci a pohybovém doprovodu hudby a v neposlední řadě je mu dána příležitost „interpretovat“ hudbu podle svého individuálního zájmu a zaměření.

Obsahem **Vokálních činností** je práce s hlasem, při níž dochází ke kultivaci pěveckého i mluvního projevu v souvislosti s uplatňováním a posilováním správných pěveckých návyků.

Obsahem **Instrumentálních činností** je hra na hudební nástroje a jejich využití při hudební reprodukci i produkci.

Obsahem **Hudebně pohybových činností** je ztvárňování hudby a reagování na ni pomocí pohybu, tance a gest.

Obsahem **Poslechových činností** je aktivní vnímání (percepce) znějící hudby, při níž žák poznává hudbu ve všech jejích žánrových, stylových i funkčních podobách, učí se hudbu analyzovat a interpretovat.

V předmětu se kromě vlastního vzdělávacího obsahu realizují tematické okruhy průřezových témat: Osobnostní a sociální výchova, Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech a Multikulturní výchova.

Výchovné a vzdělávací strategie, kterými v tomto předmětu směřujeme k utváření klíčových kompetencí:

Kompetence k učení

- sledujeme úspěšnost žáků a oceňujeme jejich pokrok
- prostřednictvím různých činností vedeme žáky k používání hudební terminologie

Kompetence k řešení problémů

- podněcujeme tvořivost žáků, umožňujeme jim realizovat vlastní nápady a prezentovat výsledky práce

Kompetence komunikativní

- vedeme žáky k vyhledávání, shromažďování a prezentaci informací s hudební tematikou
- vytváříme příležitosti pro komunikaci a spolupráci mezi žáky
- vedeme žáky k tomu, aby se vyjadřovali vlastními slovy a respektovali názory druhých

Kompetence sociální a personální

- vedeme žáky k vzájemnému naslouchání, empatii
- zajímáme se o náměty, názory, zkušenosti a pocity žáků
- vedeme žáky k vzájemné pomoci při učení a společných aktivitách
- podporujeme u žáků pocit sebedůvěry a sebeúcty

Kompetence občanské

- motivujeme žáky k aktivnímu zapojení do jednotlivých hudebních činností
- vedeme žáky k objektivnímu sebehodnocení, k dodržování daných pravidel, k plnění povinností a závazků
- seznamujeme žáky s kulturním a historickým dědictvím, s tradicemi nejen naší země

Kompetence pracovní

- diferencujeme výkony podle talentu a individuálních schopností žáka

Vzdělávací oblast: Umění a kultura			Ročník: 1. - 3.
Vyučovací předmět: Hudební výchova			List: 1
Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata	Poznámky
Žák: HV-3-1-01 zpívá v jednohlase HV-3-1-02 rytmitizuje a melodizuje jednoduché texty HV-3-1-03 využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře HV-3-1-04 reaguje pohybem na znějící hudbu, pohybem vyjadřuje metrum, tempo, dynamiku, směr melodie HV-3-1-05 rozlišuje jednotlivé kvality tónů, rozpozná výrazné tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby HV-3-1-06 rozpozná v proudu znějící hudby některé hudební nástroje, odliší hudbu vokální, instrumentální a vokálně instrumentální	Vokální činnosti Správné dýchání a držení těla při zpěvu Hlasová a dechová cvičení Zpěv lidových a umělých dětských písní Instrumentální činnosti Hra na tělo a na jednoduché hudební nástroje (nástroje Orffovy školy) Rytmizace a melodizace říkadel a básní Hudební hry (rytmická a melodická ozvěna) Hudebně pohybové činnosti Pohybové vyjádření hudby (pohybová improvizace) Jednoduché taneční kroky, tanečky, hudebně pohybové hry Poslechové činnosti Aktivní poslech vybraných instrumentálních, vokálních a vokálně – instrumentálních skladeb Typické hudební nástroje (rozlišení známých hudebních nástrojů vizuálně i sluchově) Kvality tónů – délka, síla, barva, výška	Čj - hlasová hygiena, hlasová a dechová cvičení, správné dýchání a artikulace Čj - rytmizace textů a říkadel Tv - pohybové vyjádření hudby, tanec Vv - výtvarné vyjádření poslouchané hudby	

Vzdělávací oblast: Umění a kultura			Ročník: 4. - 5.
Vyučovací předmět: Hudební výchova			List: 2
Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata	Poznámky
Žák: HV-5-1-01 zpívá v jednohlase či dvojhlas v durových i mollových tóninách a při zpěvu využívá získané pěvecké dovednosti HV-5-1-02 realizuje podle svých individuálních schopností a dovedností (zpěvem, hrou, tancem, doprovodnou hrou) jednoduchou melodii či píseň zapsanou pomocí not HV-5-1-03 využívá hudební nástroje k doprovodné hře i k reprodukci jednoduchých motivů skladeb a písní HV-5-1-04 rozpozná hudební formu jednoduché písně či skladby HV-5-1-05 vytváří jednoduché přede hry, mezihry a do hry a provádí elementární hudební improvizace HV-5-1-06 rozpozná v proudu znějící hudby některé z užitých hudebních výrazových prostředků HV-5-1-07 ztvárňuje hudbu pohybem s využitím tanečních kroků, na základě individuálních schopností a dovedností vytváří pohybové improvizace	Vokální činnosti Orientace v notovém zápise - notový zápis jako opora při realizaci písně Zpěv a realizace písní různých žánrů Dvojhlas a vícehlas - kánon, lidový dvojhlas Melodizace a rytmi zace textů, obměňování motivů Instrumentální činnosti Rytmus v hudbě Hra na jednoduché hudební nástroje Hra a tvorba doprovodů při realizaci písní Jednoduché přede hry, mezihry a do hry Poslechové činnosti Hudební nástroje strunné, dechové a bicí Výrazové prostředky hudby - melodie, rytmus, dynamika, barva, kontrast a gradace Hudba vokální, instrumentální, vokálně instrumentální – aktivní poslech vybraných skladeb (význam hudby v životě člověka) Hudebně pohybové činnosti Pohybové reakce na změny v proudu znějící hudby Pohybová improvizace Hudebně pohybové hry Taneční kroky, seznámení s lidovými tanci	OSV Osobnostní rozvoj Kreativita (cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity - pružnost nápadů, originalita) MV Vnímání autora mediálních sdělení (výběr a kombinace slov, obrazů a zvuků z hlediska záměru a hodnotového významu)	

Vzdělávací oblast: Umění a kultura			Ročník: 6.
Vyučovací předmět: Hudební výchova			List: 3
Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata	Poznámky
Žák: HV-9-1-01 využívá své individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách HV-9-1-02 uplatňuje získané pěvecké dovednosti a návyky při zpěvu i při mluvním projevu v běžném životě; zpívá dle svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase i vícehlase HV-9-1-07 vyhledává souvislosti mezi hudbou a jinými druhy umění	Vokální činnosti Hlasová hygiena, správné dýchání a tvoření tónu, artikulace při zpěvu, rozšiřování hlasového rozsahu Orientace v jednoduchém notovém zápise Zpěv a realizace písní různých žánrů, melodie, rytmus, dynamika Instrumentální činnosti Hra na hudební nástroje Orffova instrumentáře Rytmus v hudbě, využívání rytmu řeči a hudby Jednoduchý záznam rytmického doprovodu Hudebně pohybová činnost Taktování Pohybový doprovod znějící hudby Tance a taneční kroky	OSV Osobnostní rozvoj Kreativita (cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity - pružnost nápadů, originalita)	

Vzdělávací oblast: Umění a kultura			Ročník: 6.
Vyučovací předmět: Hudební výchova			List: 4
Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata	Poznámky
Žák:	Poslechové činnosti Kvalita tónu, vztahy mezi tóny Výrazové prostředky hudby (melodie, rytmus, harmonie, dynamika, kontrast a gradace) Hudební nástroje v lidové hudbě Hudební nástroje - strunné, dechové dřevěné, žesťové a bicí Písňové formy, variace Hudba na jevišti - opera, opereta, muzikál, balet, výrazový tanec, melodram, scénická hudba Pantomima Někteří významní skladatelé a jejich tvorba - B. Smetana, A. Dvořák, aj. (poslech, epizody ze života) Národní divadlo	F - akustika, frekvence, síla zvuku	

Vzdělávací oblast: Umění a kultura			Ročník: 7.
Vyučovací předmět: Hudební výchova			List: 5
Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata	Poznámky
Žák: HV-9-1-01 využívá své individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách HV-9-1-02 uplatňuje získané pěvecké dovednosti a návyky při zpěvu i při mluvním projevu v běžném životě; zpívá dle svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase i vícehlase HV-9-1-03 reprodukuje na základě svých individuálních hudebních schopností a dovedností různé motivy, témata i části skladeb, vytváří-jednoduché doprovody, provádí jednoduché hudební improvizace HV-9-1-05 orientuje se v proudu znějící hudby, přistupuje k hudebnímu dílu jako k logicky utvářenému celku HV-9-1-07 vyhledává souvislosti mezi hudbou a jinými druhy umění	Vokální činnosti Kultivovaný pěvecký projev Zpěv a realizace písní různých žánrů Melodická a intonační cvičení Souběžný dvojhlas v terciích, kánon Lidová píseň (nejen ta naše) Lidský hlas a jeho správné používání (problematika mutace) Slovní a hudební rytmus Instrumentální činnosti Hra na jednoduché hudební nástroje dle individuálních možností žáků, hra a tvorba doprovodů při realizaci písní Hudebně pohybové činnosti Pohybový doprovod znějící hudby (taktování písní s předtaktím, střídání taktu v písni) Tance a taneční kroky (polka, valčík) Pohybové vyjádření hudby (pohybová improvizace, pantomima) Poslechové činnosti Hudební dílo a jeho autor (homofonie a polyfonie, kánon, fuga, koncert, sonáta, sonátová forma, symfonie symfonická báseň, kantáta, oratorium) Analýza významných prvků skladby Skladatel a interpret (inspirace, epigonství) Lidské nešvary a hudba	MKV Kulturní diference (respektování zvláštností různých etnik)	

Vzdělávací oblast: Umění a kultura			Ročník: 8. - 9.
Vyučovací předmět: Hudební výchova			List: 6
Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata	Poznámky
Žák: HV-9-1-01 využívá své individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách HV-9-1-02 uplatňuje získané pěvecké dovednosti a návyky při zpěvu i při mluvním projevu v běžném životě; zpívá dle svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase i vícehlase HV-9-1-03 reprodukuje na základě svých individuálních hudebních schopností a dovedností různé motivy, témata i části skladeb, vytváří jednoduché doprovody, provádí jednoduché hudební improvizace HV-9-1-04 rozpozná některé z tanců různých stylových období, zvolí vhodný typ hudebně pohybových prvků k poslouchané hudbě HV-9-1-05 orientuje se v proudu znějící hudby, přistupuje k hudebnímu dílu jako k logicky utvářenému celku HV-9-1-06 zařadí na základě individuálních schopností a získaných vědomostí slyšenou hudbu do stylového období HV-9-1-07 vyhledává souvislosti mezi hudbou a jinými druhy umění	Vokální činnosti Zpěv a realizace písní různých žánrů Hlasová hygiena, rozšiřování hlasového rozsahu, správné dýchání a tvoření tónu, správná artikulace Reflexe vokálního projevu Orientace v notovém zápise, notový zápis jako opora při realizaci písně Instrumentální činnosti Doprovod pro hudebně dramatické projevy Hra na jednoduché hudební nástroje dle individuálních možností žáků, hra a tvorba doprovodů při realizaci písní Hudebně pohybové činnosti Pohybové reakce na hudbu, vlastní pohybové ztvárnění, pohybová improvizace Orientace v prostoru Tance a taneční kroky dle individuálních možností žáků	Čj - výrazný přednes textu písní	

Vzdělávací oblast: Umění a kultura			Ročník: 8. - 9.
Vyučovací předmět: Hudební výchova			List: 7
Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata	Poznámky
Žák:	Poslechové činnosti Hudební dílo a jeho autor, vývojová období - pravěk, starověk, středověk, renesance, baroko, klasicismus, romantismus, hudba 20. století (impresionismus, expresionismus) Orientace v hudebním prostoru, analýza hudební skladby Interpretace znějící hudby Hudební styly a žánry Vznik a vývoj moderní populární hudby (jazz, swing, country and western, rhythm and blues, rock and roll, 60. léta - britský rock, hard rock, art rock, disco...) Vývoj moderní populární hudby u nás Významní interpreti, oblíbení zpěváci, skupiny	D, Vv, Čj - umělecké slohy a styly EGS Evropa a svět nás zajímá (tradice národů Evropy)	

4.7.2 Výtvarná výchova

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět Výtvarná výchova je vyučován od prvního do devátého ročníku. V 1., 2. a 3. ročníku 1 hodinu týdně, ve 4. až 6. ročníku 2 hodiny týdně a v 7., 8. a 9. ročníku v časové dotaci 1 hodina týdně (devadesátiminutové bloky jednou za 14 dní). Výuka celé třídy jako jedné skupiny probíhá v kmenových třídách a v multimediální učebně. Obsahem tohoto předmětu je naplňování očekávaných výstupů vzdělávacího oboru Výtvarná výchova a souvisejících tematických okruhů průřezových témat Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání.

Obsah učiva výtvarné výchovy souvisí s náplní prakticky všech předmětů. Dějiny vývoje estetického ideálu pomáhají pochopit historii, výtvarné cítění motivuje žáka při jeho vlastní práci a rozhodování, estetický názor hraje roli při formování hodnotového žebříčku.

Průřezová témata rozvíjená ve výtvarné výchově pomáhají žákům ujasnit si, co je pro ně, jako budoucí občany, hodnotné a žádoucí, pomáhá budovat mosty pochopení mezi různými kulturami. Učí hledat krásu v neponičené přírodě i střízlivě hodnotit působení sdělovacích prostředků. Na výtvarnou výchovu navazují předměty oblasti Člověk a svět práce. Výtvarná výchova též připravuje půdu pro porozumění humanitním oborům.

Výuka je zaměřena na rozvíjení tvořivosti a citlivosti, kde se soustředujeme na schopnost vcítění a porozumění. Další funkcí výtvarného díla je vyjádření sebe sama. Výtvarnou výchovu chápeme jako důležitý faktor podílející se i na udržování psychického zdraví. Činnostní složka výtvarné výchovy podporuje schopnost řešit problém, spolupracovat i učit se. Ze všeho nejvíce nám ale jde o schopnost svobodně se vyjadřovat a hlavně vnímat, co nám chtějí „naznačit“ druzí.

Klademe důraz na co nejmenší verbalizování, chceme, aby žáci pokud možno vše viděli a mohli cítit. Střídáme práci ve skupinách s individuální činností. Dbáme, aby každý programový celek byl zhodnocen vyučujícím i samotnými žáky. Vedeme žáky k zamýšlení nad motivační a emocionální hodnotou jejich práce. Využíváme nabídky informačního prostředí - virtuálních výstav, monografií a encyklopedií. Žáci prezentují výsledky své práce při tradičních školních akcích. Žáci se SPU mají možnost vlastního pojetí práce, manuální zručnost není prioritou.

V předmětu se kromě vlastního vzdělávacího obsahu realizují tematické okruhy průřezových témat: Osobnostní a sociální výchova a Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech.

Výchovné a vzdělávací strategie, kterými v tomto předmětu směřujeme k utváření klíčových kompetencí:

Kompetence k učení

- vedeme žáky k aktivnímu vizuálně obraznému vyjádření
- obohacujeme žákům slovní zásobu o odborné termíny z výtvarné oblasti
- vhodnými příklady demonstrujeme umělecké slohy a díla v jejich historickém kontextu

Kompetence k řešení problémů

- umožňujeme žákům vyjádřit vlastní originalitu a tvořivost při řešení výtvarných úkolů
- propojujeme výuku s poznatky z hodin jiných předmětů (Prvouka, Vlastivěda, Dějepis, Český jazyk aj.)

Kompetence komunikativní

- dáváme prostor pro vyslechnutí názorů druhých lidí na společně prožitý estetický zážitek, vedeme je k diskusi o dojmu z uměleckého díla

Kompetence sociální a personální

- vedeme žáky k pomoci ostatním
- umožňujeme žákům projevit své emoce a nálady
- pomáháme žákům vytvořit si postoj k výtvarným dílům
- vedeme žáky k respektování hodnot zvyků a tradic
- vedeme žáky k sebehodnocení a hodnocení ostatních spolužáků
- sledujeme úspěšnost žáků a oceňujeme jejich pokrok
- vedeme žáky k vzájemnému naslouchání, empatii
- podporujeme u žáků pocit sebedůvěry a sebeúcty

Kompetence občanské

- organizujeme kulturní akce a vedeme žáky ke správnému chování při jejich návštěvách

Kompetence pracovní

- vysvětlujeme žákům, jak správně používat výtvarné potřeby a jak o ně pečovat
- vedeme žáky k osvojování si výtvarných technik a používání potřebných nástrojů

Vzdělávací oblast: Umění a kultura			Ročník: 1. - 3.
Vyučovací předmět: Výtvarná výchova			List: 1
Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata	Poznámky
Žák:	Využívané výtvarné techniky:		
VV-3-1-01 rozpoznává linie, tvary, objemy, barvy, objekty; porovnává je a třídí na základě zkušeností, vjemů, zážitků a představ	Kresba měkkou tužkou, perem, dřívkem, pastelem, uhlím nebo rudkou	Čj - ilustrace pohádek, příběhů, básní...	Možné námětové okruhy:
VV-3-1-02 v tvorbě projevuje své vlastní zkušenosti; uplatňuje při tom v plošném i prostorovém uspořádání linie, tvary, objemy, barvy, objekty a další prvky a jejich kombinace	Malba temperou Malba vodovými barvami Malba prsty, rozléváním barev i kombinováním technik	OSV Osobnostní rozvoj Kreativita (tvořivost, originalita, citlivost)	Podzim
VV-3-1-03 vnímá události různými smysly a vizuálně je vyjadřuje	Otisky Otisk ze šablony Odkrývaná technika (vosková) Monotyp	Hv - ilustrace písní	Vánoce
VV-3-1-04 interpretuje podle svých schopností různá vizuálně obrazná vyjádření; odlišné interpretace porovnává se svou dosavadní zkušeností	Tvarování z modelovací hmoty Tvarování papíru Tvarování kovových materiálů Konstruování z pevných prvků	Prv - využívat znalostí o přírodě, okolním světě ve vlastním výtvarném vyjádření	Zima
VV-3-1-05 na základě vlastní zkušenosti nalézá a do komunikace zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil	Koláž Frotáž Muchláž Výtvarné objekty		Masopust
			Velikonoce
			Valdštejské slavnosti - výstava
			Jaro
			Léto

Vzdělávací oblast: Umění a kultura			Ročník: 4. - 5.
Vyučovací předmět: Výtvarná výchova			List: 2
Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata	Poznámky
Žák:	Využívané výtvarné techniky:		
VV-5-1-01 při vlastních tvůrčích činnostech užívá prvky vizuálně obrazného vyjádření; porovnává je na základě vztahů	Kresba měkkou tužkou, perem, dřívkem, pastelem, uhlem nebo rudkou	Čj - práce s ilustrací	Možné námětové okruhy:
VV-5-1-02 při tvorbě vizuálně obrazných vyjádření se zaměřuje na projevení vlastních zkušeností	Malba temperou Malba vodovými barvami Malba stěrkou, prsty, rozléváním barev i kombinováním technik		Lidské tělo
VV-5-1-03 nalézá vhodné prostředky pro vizuálně obrazná vyjádření vzniklá na základě vztahu zrakového vnímání k vnímání dalšími smysly; uplatňuje je v plošné, objemové i prostorové tvorbě	Otisky Otisk ze šablony a z koláže Kreslený monotyp Odkrývaná technika (vosková) Monotyp		Vesmír
VV-5-1-04 osobitost svého vnímání uplatňuje v přístupu k realitě, k tvorbě a interpretaci vizuálně obrazného vyjádření; pro vyjádření nových i neobvyklých pocitů a prožitků svobodně volí a kombinuje prostředky	Tvarování z modelovací hmoty Tvarování papíru Tvarování kovových materiálů Konstruování z pevných prvků		Živá příroda
VV-5-1-05 porovnává různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření a přistupuje k nim jako ke zdroji inspirace	Koláž Frotáž Muchláž Výtvarné objekty		Neživá příroda
VV-5-1-06 nalézá a do komunikace zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil			Společnost
			Věda a technika
			Vánoční výstava
			Velikonoční výstava
			Valdštejnské slavnosti - výstava

Vzdělávací oblast: Umění a kultura			Ročník: 6. - 9.
Vyučovací předmět: Výtvarná výchova			List: 3
Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata	Poznámky
Žák: VV-9-1-01 vybírá, vytváří a pojmenovává prvky vizuálně obrazných vyjádření a jejich vztahů; uplatňuje je pro vyjádření vlastních zkušeností, vjemů, představ a poznatků; variuje různé prvky a jejich vztahy pro získání osobitých výsledků VV-9-1-02 zaznamenává vizuální zkušenost, i zkušenosti získané ostatními smysly, zaznamenává podněty z představ a fantazie VV-9-1-03 zachycuje jevy a procesy v proměnách a vztazích; k tvorbě užívá některé metody uplatňované v současném výtvarném umění a digitálních médiích – počítačová grafika, fotografie, video, animace VV-9-1-04 vybírá, kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní osobité vyjádření VV-9-1-05 rozliší působení vizuálně obrazného vyjádření v rovině smyslového účinku, v rovině subjektivního účinku	Prvky vizuálně obrazného vyjádření (základní pojmy - linie, tvar, plocha, barva, objem,...) Vztahy vizuálně obr. prvků (podobnost, kontrast, harmonie, rytmus, struktura) Tvář - proporce, podoba a její varianty - líčení, masky Tělo - proporce, detaily (např. ruce) Písmo, jeho funkce a využití Zobrazování umělých a přírodních forem Příroda v pohybu - roční doby, proměny v čase Příběhy, zvyky, tradice - mýty, pověsti, pohádky, ilustrace textu Člověk a umění Kresba - tužka, uhl, rudka, křída, perokresba, kresba dřívkem Malba - temperové barvy, vodové barvy, pastel, voskový pastel Grafické techniky - otisk, tisk ze šablon a z koláže - vosková technika Kombinované techniky Prostorová tvorba - modurit, těsto, přírodní materiály, papír, textil Kresebné studie - objem, tvar, linie, šrafování, analýza - rozklad celku na skladební prvky, experimentální řazení, seskupování, zmenšování, zvětšování, zmnožení, vrstvení tvarů a linie v ploše i prostoru	OSV Sociální rozvoj Komunikace (řeč těla, zvuku, slov, předmětů) Mezilidské vztahy (osobní rozvoj, tvořivost v mezilidských vztazích, uvolnění, relaxace)	Každým druhým rokem nutná příprava výstavy Valdštejnské slavnosti! V některých měsících více námětů, volba dle časových možností a počasí a aktualizace dle výtvarných soutěží. U žáků s SPU či žáků talentovaných možná úprava témat. Celoročně průběžná příprava výstavy Valdštejnské slavnosti.

Vzdělávací oblast: Umění a kultura			Ročník: 6. - 9.
Vyučovací předmět: Výtvarná výchova			List: 4
Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata	Poznámky
Žák: VV-9-1-06 interpretuje umělecká vizuálně obrazná vyjádření současnosti i minulosti; vychází při tom ze svých znalostí historických souvislostí i z osobních zkušeností a prožitků VV-9-1-07 ověřuje komunikační účinky vybraných, upravených či samostatně vytvořených vizuálně obrazných vyjádření	Rozvíjení smyslové citlivosti - prostor na plochu Oděv, interiéry Románské umění Užitá grafika - styly a druhy písma Tematické práce - Vánoce, Velikonoce, masopust, pálení čarodějnic Událost - dokončování - vyprávění výtvarnými prostředky Vitráže Architektura - gotika Zdokonalování techniky kresby (stínování, kontrast) Práce s uměleckým dílem (renesance, baroko, klasicismus, romantismus) Zdokonalování techniky malby - větší plochy Práce s netradičními materiály Seznámení s metodou počítačové grafiky Grafické vyjádření pocitů, emocí, nálad na základě různých podnětů (např. hudba, dramatická tvorba) Studie lidské postavy v pohybu, v různých činnostech Umění a výtvarná tvorba ve fotografii, filmu, televizi, tiskovinách, reklamě, ... Vlastní interpretace zadaného tématu, její vysvětlení a obhajoba výsledku práce	EGS Jsme Evropané (kořeny a zdroje evropské civilizace) Inf - základy počítačové grafiky D - románský sloh, gotický sloh D, Čj - renesance, baroko, klasicismus, romantismus	

4.8 Člověk a zdraví

4.8.1 Tělesná výchova

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět Tělesná výchova je vyučován od prvního do devátého ročníku v časové dotaci 2 hodiny týdně. Na prvním stupni je převažující formou realizace vyučovací hodina. Na druhém stupni je výuka realizována formou dvouhodiny a žáci jsou děleni na skupiny chlapců a dívek. Výuka probíhá v tělocvičně, na hřišti a na letním i zimním stadionu. Obsahem tohoto předmětu je naplňování očekávaných výstupů vzdělávacího oboru Tělesná výchova a souvisejících tematických okruhů průřezových témat Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání.

Cílem je získat kladný vztah k fyzickým aktivitám a sportu, vytvářet návyky zdravého životního stylu vedoucí k progresivnímu utužování zdraví a zdravého životního stylu vůbec. Dále pak dodržování sportovní etiky, pravidel a jednání fair-play.

Znalosti a dovednosti vedoucí k zdravému životnímu stylu a kladnému vztahu k fyzickým aktivitám navazují na znalosti a dovednosti získané v prvouce na prvním stupni. Úzké mezipředmětové vztahy nalezneme též k hudební výchově (rytmizace, cvičení na hudbu,...), k matematice (měření délky, času,...), k českému jazyku (správné vyjadřování,...), k přírodovědě (stavba těla,...).

Dětem se zájmem o sport a nadaným sportovcům nabízíme zapojení do kroužků, sportovních her a doporučení k dalšímu rozvoji ve sportovních klubech. Základní výuka plavání se realizuje na 1. stupni v celkovém rozsahu 40 vyučovacích hodin. Dále v případě dostatečného zájmu pořádáme pro žáky druhého stupně LVVZ.

V předmětu se kromě vlastního vzdělávacího obsahu realizují tematické okruhy průřezových témat: Osobnostní a sociální výchova, Výchova demokratického občana a Multikulturní výchova.

Výchovné a vzdělávací strategie, kterými v tomto předmětu směřujeme k utváření klíčových kompetencí:

Kompetence k učení

- umožňujeme žákům poznávání vlastních pohybových schopností a jejich individuální rozvoj
- aktivujeme prožívání souvislostí mezi tělesnou kondicí a psychickou pohodou

Kompetence k řešení problémů

- dáváme prostor k přemýšlení o problému při ovládnutí cviku, sportovního prvku a hledání tréninkové cesty k jeho odstranění
- umožňujeme hledání vhodné taktiky v individuálních i kolektivních sportech

Kompetence komunikativní

- vedeme žáky k vyslechnutí a přijetí pokynů vedoucího družstva
- otevíráme prostor diskusi o taktice družstva
- pořizujeme záznamy a obrazové materiály ze sportovních činností a jejich prezentací

Kompetence sociální a personální

- rozvíjíme u žáků potřebu spolupráce ve sportovním týmu, důležitost úkolů (rolí), které v týmu plní
- na příkladech předvádíme nezbytnost přebírání zkušeností druhých lidí pro vlastní zdokonalování
- na základě respektování názorů každého žáka v nich budujeme sebedůvěru
- dodržujeme pravidla fair play
- prezentujeme a podporujeme myšlenky olympijského hnutí

Kompetence občanské

- podporujeme aktivní sportování
- objasňujeme a na příkladech předkládáme potřebu dodržování hygieny při tělesných aktivitách
- připravujeme žáky na zvládnutí první pomoci při úrazech lehčího charakteru
- emočně i věcně je seznamujeme se škodlivostí požívání drog a jiných škodlivin

Kompetence pracovní

- vhodnými příklady demonstrujeme nutnost dodržování pravidel ve sportu, v celém životě
- vyhledáváme možná rizika při pohybových činnostech a hledáme cesty k jejich minimalizaci
- zpracováváme a prezentujeme naměřené výkony žáků
- podporujeme potřebu pohybových aktivit pro člověka, který se nevěnuje výkonnostnímu nebo vrcholovému sportu

Vzdělávací oblast: Člověk a zdraví			Ročník: 1. - 3.
Vyučovací předmět: Tělesná výchova			List: 1
Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata	Poznámky
Žák: TV-3-1-01 spojuje pravidelnou každodenní pohybovou činnost se zdravím a využívá nabízené příležitosti TV-3-1-02 zvládá v souladu s individuálními předpoklady jednoduché pohybové činnosti jednotlivce nebo činnosti prováděné ve skupině; usiluje o jejich zlepšení TV-3-1-03 spolupracuje při jednoduchých týmových pohybových činnostech a soutěžích TV-3-1-04 uplatňuje hlavní zásady hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech ve známých prostorech školy TV-3-1-05 reaguje na základní pokyny a povely k osvojované činnosti a její organizaci	Činnosti ovlivňující zdraví Příprava organismu před pohybovou činností Zdravotně zaměřené činnosti (správné držení těla) Rozvoj různých forem rychlosti, vytrvalosti, síly, pohyblivosti, koordinace pohybu Hygiena (vhodné oblečení a obutí) Bezpečnost při pohybových činnostech (v šatnách, v umývárkách; bezpečná příprava a ukládání náradí) Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností Pohybové hry Základy gymnastiky (průpravná cvičení, akrobacie, cvičení na náradí a s náčiním odpovídající velikosti a hmotnosti) Rytmické a kondiční formy cvičení pro děti (s hudbou či rytmičným doprovodem) Základy atletiky (rychlý a vytrvalý běh, skok do dálky, hod míčkem) Základy sportovních her Pobyt v přírodě Plavecký výcvik Činnosti podporující pohybové učení Základní tělocvičné názvosloví Zásady jednání a chování (fair play) Pravidla her, soutěží a závodů Měření a posuzování pohybových dovedností	OSV Osobnostní rozvoj Sebepoznání a sebepojetí (vnímání pohybu svého těla) Sociální rozvoj Poznávání lidí (vzájemné poznávání se; rozvoj pozornosti vůči odlišnostem)	V zimním období je možno využívat ledovou plochu k bruslení a místní podmínky k bobování, sáňkování a k hrám na sněhu.

Vzdělávací oblast: Člověk a zdraví			Ročník: 4. - 5.
Vyučovací předmět: Tělesná výchova			List: 2
Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata	Poznámky
Žák: TV-5-1-01 podílí se na realizaci pravidelného pohybového režimu; uplatňuje kondičně zaměřené činnosti; projevuje přiměřenou samostatnost a vůli po zlepšení úrovně své zdatnosti TV-5-1-02 zařazuje do pohybového režimu korektivní cvičení, především v souvislosti s jednostrannou zátěží nebo vlastním svalovým oslabením TV-5-1-03 zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti; vytváří varianty osvojených pohybových her TV-5-1-04 uplatňuje pravidla hygieny a bezpečného chování v běžném sportovním prostředí; adekvátně reaguje v situaci úrazu spolužáka TV-5-1-05 jednoduše zhodnotí kvalitu pohybové činnosti spolužáka a reaguje na pokyny k vlastnímu provedení pohybové činnosti	Činnosti ovlivňující zdraví Příprava organismu před pohybovou činností Zdravotně zaměřené činnosti (správné držení těla, zdravotně zaměřená cvičení) Rozvoj různých forem rychlosti, vytrvalosti, síly, pohyblivosti, koordinace pohybu Hygiena (vhodné oblečení a obutí) Bezpečnost při pohybových činnostech (v šatnách, v umývárkách; bezpečná příprava a ukládání náradí; první pomoc v podmínkách Tv) Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností Pohybové hry (využití pohybové tvořivosti) Základy gymnastiky (průpravná cvičení, akrobacie, cvičení na náradí a s náčiním odpovídající velikosti a hmotnosti) Rytmické a kondiční formy cvičení pro děti (s hudbou či rytmičným doprovodem) Základy atletiky (rychlý a vytrvalý běh, skok do dálky, hod míčkem) Základy sportovních her Pobyt v přírodě Plavecký výcvik	M - měření času (běh) - měření vzdálenosti (hod, skok do dálky) - vyhodnocování, tabulky OSV Osobnostní rozvoj Sebezpoznaní a sebepojetí (vnímání pohybu svého těla) Seberegulace a sebeorganizace (cvičení sebekontroly, sebeovládání - regulace vlastního jednání i prožívání, vůle; stanovování osobních cílů a kroků k jejich dosažení) Sociální rozvoj Mezilidské vztahy (chování a vztahy v kolektivu, respektování, podpora, pomoc) Kooperace a kompetice (rozvoj individuálních a sociálních dovedností pro etické zvládání situací soutěže, konkurence)	V zimním období je možno využívat ledovou plochu k bruslení a místní podmínky k bobování, sáňkování a k hrám na sněhu.

Vzdělávací oblast: Člověk a zdraví			Ročník: 4. - 5.
Vyučovací předmět: Tělesná výchova			List: 3
Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata	Poznámky
Žák: TV-5-1-06 jedná v duchu fair play: dodržuje pravidla her a soutěží, pozná a označí zjevné přestupky proti pravidlům a adekvátně na ně reaguje; respektuje při pohybových činnostech opačné pohlaví TV-5-1-07 užívá při pohybové činnosti základní osvojované tělocvičné názvosloví; cvičí podle jednoduchého nákresu, popisu cvičení TV-5-1-08 zorganizuje nenáročnou pohybovou činnost a soutěže na úrovni třídy TV-5-1-09 změří základní pohybové výkony a porovná je s předchozími výsledky TV-5-1-10 orientuje se v informačních zdrojích o pohybových aktivitách a sportovních akcích ve škole i v místě bydliště; samostatně získá potřebné informace TV-5-1-11 adaptuje se na vodní prostředí, dodržuje hygienu plavání, zvládá v souladu s individuálními předpoklady plavecké dovednosti TV-5-1-12 zvládá v souladu s individuálními předpoklady vybranou plaveckou techniku, prvky sebezáchrany a bezpečnosti	Činnosti podporující pohybové cvičení Komunikace v Tv (základní názvosloví, smluvené povely; jednoduchý nákres cvičení) Zásady jednání a chování (fair play) Pravidla her, soutěží a závodů Měření a posuzování pohybových dovedností Zdroje informací o pohybových činnostech		

Vzdělávací oblast: Člověk a zdraví			Ročník: 6. - 9.
Vyučovací předmět: Tělesná výchova			List: 4
Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata	Poznámky
Žák: ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ZDRAVÍ TV-9-1-01 aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu, některé pohybové činnosti zařazuje pravidelně a s konkrétním účelem TV-9-1-02 usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti; z nabídky zvolí vhodný rozvojový program TV-9-1-03 samostatně se připraví před pohybovou činností a ukončí ji ve shodě s hlavní činností – zatěžovanými svaly TV-9-1-04 odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se sportovní etikou a zdravím; upraví pohybovou aktivitu vzhledem k údajům o znečištění ovzduší TV-9-1-05 uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí sportovišť, přírody, silničního provozu; předvídá možná nebezpečí úrazu a přizpůsobí jim svou činnost ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ÚROVEŇ POHYBOVÝCH DOVEDNOSTÍ TV-9-2-01 zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech TV-9-2-02 posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí zjevné nedostatky a jejich možné příčiny ČINNOSTI PODPORUJÍCÍ POHYBOVÉ UČENÍ TV-9-3-01 užívá osvojované názvosloví na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka, čtenáře novin a časopisů, uživatele internetu	Význam pohybu pro zdraví (překonávání únavy a stresu, posilování duševní odolnosti, odpovědnost za zdraví, rekreační a výkonnostní sport, sport dívek a chlapců) Hygiena a bezpečnost při pohybových činnostech (první pomoc při Tv a sportu v různém prostředí, improvizované ošetření poranění a odsun raněného) Pohybové hry Gymnastika (akrobacie, přeskoky, cvičení s náčiním a na nářadí) Úpoly Atletika (rychlý běh, vytrvalý běh na dráze a v terénu, skok do dálky nebo do výšky, hod míčkem nebo granátem) Sportovní hry Turistika a pobyt v přírodě Bruslení Komunikace v Tv (názvosloví, smluvené povely, signály, gesta, značky)	MKV Lidské vztahy (spolupráce v kolektivu) VDO Občanská společnost a škola (uplatnění demokratických principů (zásady slušnosti, odpovědnosti, tolerance, angažovaný přístup, projev samostatnosti a odpovědnosti)) OSV Osobnostní rozvoj Seberegulace a sebeorganizace (cvičení sebekontroly, sebeovládání - regulace vlastního jednání i prožívání, vůle; stanovování osobních cílů a kroků k jejich dosažení) Sociální rozvoj Kooperace a kompetice (rozvoj individuálních a sociálních dovedností pro etické zvládání situací soutěže, konkurence)	stadion LA, terén stadion, tělocvična, hala hřiště ZS stadion turistika LVK - vhodné podmínky, dostatečný zájem žáků 7. - 8. ročníků

Vzdělávací oblast: Člověk a zdraví			Ročník: 6. - 9.
Vyučovací předmět: Tělesná výchova			List: 5
Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata	Poznámky
Žák: TV-9-3-02 naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky – čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlaví, ochranu přírody při sportu TV-9-3-03 dohodne se na spolupráci i jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji TV-9-3-04 rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka, organizátora TV-9-3-05 sleduje určené prvky pohybové činnosti a výkony, eviduje je a vyhodnotí TV-9-3-06 zorganizuje samostatně i v týmu jednoduché turnaje, závody, turistické akce na úrovni školy; spolurozhoduje osvojované hry a soutěže TV-9-3-07 zpracuje naměřená data a informace o pohybových aktivitách a podílí se na jejich prezentaci ZDRAVOTNÍ TĚLESNÁ VÝCHOVA ZTV-9-1-01 uplatňuje odpovídající vytrvalost a cílevědomost při korekci zdravotních oslabení ZTV-9-1-02 zařazuje pravidelně a samostatně do svého pohybového režimu speciální vyrovnávací cvičení související s vlastním oslabením, usiluje o jejich optimální provedení ZTV-9-1-03 aktivně se vyhýbá činnostem, které jsou kontraindikací zdravotního oslabení	Organizace prostoru a pohybových činností (v nestandardních podmínkách) Historie a současnost sportu (významné soutěže a sportovci) Pravidla osvojovaných pohybových činností (her, závodů, soutěží) Zásady jednání a chování v různém prostředí a při různých činnostech Měření výkonů a posuzování pohybových dovedností (měření, evidence, vyhodnocování) ZdrTV (prevence a korekce jednostranného zatížení a svalových dysbalancí)		

4.9 Člověk a svět práce

4.9.1 Pracovní činnosti

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět Pracovní činnosti je vyučován v časové dotaci jedna hodina týdně. Od prvního do pátého ročníku je rozvrhován jako jedna vyučovací hodina týdně, v šestém, osmém a devátém ročníku jako dvouhodinový blok jednou za čtrnáct dní. V 6. ročníku je třída rozdělena do dvou skupin. Obsahem tohoto předmětu je naplňování očekávaných výstupů vzdělávacího oboru Člověk a svět práce a souvisejících tematických okruhů průřezových témat Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání. Do tohoto předmětu jsou integrovány očekávané výstupy tematického okruhu Člověk, stát a hospodářství ze vzdělávacího oboru Výchova k občanství.

Vzdělávací obsah tohoto předmětu je na 1. stupni rozdělen na čtyři tematické okruhy: Práce s drobným materiálem, Konstrukční činnosti, Pěstitelské práce a Příprava pokrmů.

Na 2. stupni je tento předmět formálně členěn na čtyři okruhy: Práce s technickými materiály, Příprava pokrmů, Svět práce a Finanční gramotnost. Finanční gramotnost naplňuje očekávané výstupy RVP tematického okruhu Člověk, stát a hospodářství. V šestém ročníku si žáci osvojují učivo okruhů Práce s technickými materiály a Příprava pokrmů, v osmém a devátém ročníku se žáci zabývají Světem práce a Finanční gramotností.

Výuka na prvním stupni probíhá v kmenových třídách, případně ve cvičné kuchyňce a v přírodě. Na druhém stupni se vyučuje v kmenových třídách, ve cvičné kuchyňce, v dílnách, v multimediální učebně a v přírodě.

Při výuce klademe důraz předně na rozvoj tvořivosti, manuální zručnosti, výchovy ke zdraví, dodržování pravidel společenského chování, komunikaci, spolupráci, přispíváme k rozvoji finanční gramotnosti a orientace ve světě financí, napomáháme k porozumění fungování základních ekonomických vztahů a jejich dopadu na život každého z nás. Předmět směřuje k tomu, aby si žáci osvojili dovednosti důležité pro jejich další život. Upřednostňovanou formou realizace předmětu je vyučovací hodina, na druhém stupni se střídá s devadesátiminutovými bloky.

Jako stěžejní metody volíme ty, které podporují samostatnost a spolupráci dětí, vlastní aktivitu a tvořivost, vyhodnocování a řešení problémů, formulování a ověřování vlastních názorů, utřídění informací a hledání jejich souvislostí.

V předmětu se kromě vlastního vzdělávacího obsahu realizují tematické okruhy průřezového tématu Osobnostní a sociální výchova.

Výchovné a vzdělávací strategie, kterými v tomto předmětu směřujeme k utváření klíčových kompetencí:

Kompetence k učení

- vytváříme příležitosti pro praktické osvojování si práce podle návodu
- vedeme žáky k plánování činností při práci s technickými materiály a při přípravě pokrmů

Kompetence k řešení problémů

- podporujeme uvědomování si potřeby praktického ověřování řešení problému
- předkládáme dostatečné množství příkladů nutnosti být schopen prakticky používat osvojené poznatky pro uplatnění na trhu práce
- připravujeme žáky k zodpovědnému rozhodování se o vlastní profesní orientaci

Kompetence komunikativní

- dáváme prostor pro účinnou komunikaci při práci s technickými materiály
- předkládáme přesné významy pojmů se vztahem k práci s technickými materiály a při přípravě pokrmů
- předkládáme pojmy související s volbou povolání

Kompetence sociální a personální

- vytváříme příležitosti pro spolupráci ve dvojici a v malé skupině
- poskytujeme možnost prožívat si různé role v pracovní skupině
- vedeme k uvědomování si potřeby ohleduplnosti na pracovišti

Kompetence občanské

- otevíráme prostor pro pochopení vlivu různých činností člověka na životní prostředí a spoluzodpovědnosti za jeho ochranu
- umožňujeme žákům tvořivě přistupovat k plnění zadaných témat
- vedeme k orientaci v problematice peněz a cen a k odpovědnému spravování osobního a rodinného rozpočtu

Kompetence pracovní

- vedeme k uvědomělému, správnému a bezpečnému používání všech používaných nástrojů a materiálů
- podporujeme snahu provést práci v co nejlepší kvalitě
- vyhledáváme možná rizika při různých činnostech a hledáme cestu k jejich minimalizaci

Vzdělávací oblast: Člověk a svět práce			Ročník: 1. - 3.
Vyučovací předmět: Pracovní činnosti			List: 1
Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata	Poznámky
Žák: ČSP-3-1-01 vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů ČSP-3-1-02 pracuje podle slovního návodu a předlohy	PRÁCE S DROBNÝM MATERIÁLEM Vlastnosti materiálů (přírodniny, papír, karton, textil, modelovací hmota, fólie aj.) Jednoduché pracovní operace a postupy, organizace práce Pracovní pomůcky a nástroje Lidové zvyky a tradice KONSTRUKČNÍ ČINNOSTI Stavebnice - montáž, demontáž Práce s návodem, předlohou, jednoduchým Náčrtem PĚSTITELSKÉ PRÁCE Základy péče o pokojové rostliny Základní podmínky pro pěstování rostlin Pěstování rostlin ze semen v místnosti PŘÍPRAVA POKRMŮ Základní vybavení kuchyně Jednoduchá úprava stolu, pravidla správného stolování Úklid a čistota		
ČSP-3-2-01 zvládá elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi			
ČSP-3-3-01 provádí pozorování přírody, zaznamená a zhodnotí výsledky pozorování ČSP-3-3-02 pečuje o nenáročné rostliny			
ČSP-3-4-01 připraví tabuli pro jednoduché stolování ČSP-3-4-02 chová se vhodně při stolování			

Vzdělávací oblast: Člověk a svět práce			Ročník: 4. - 5.
Vyučovací předmět: Pracovní činnosti			List: 2
Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata	Poznámky
Žák: ČSP-5-1-01 vytváří přiměřenými pracovními operacemi a postupy na základě své představivosti různé výrobky z daného materiálu ČSP-5-1-02 využívá při tvořivých činnostech s různým materiálem prvky lidových tradic ČSP-5-1-03 volí vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní vzhledem k použitému materiálu ČSP-5-1-04 udržuje pořádek na pracovním místě a dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu ČSP-5-2-01 provádí při práci se stavebnicemi jednoduchou montáž a demontáž ČSP-5-2-02 pracuje podle slovního návodu, předlohy, jednoduchého náčrtu ČSP-5-2-03 dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu	PRÁCE S DROBNÝM MATERIÁLEM Vlastnosti materiálů (přírodniny, papír, karton, textil, modelovací hmota, fólie aj.) Jednoduché pracovní operace a postupy, organizace práce Pracovní pomůcky a nástroje Lidové zvyky a tradice Zásady hygieny a bezpečnosti práce Zásady první pomoci KONSTRUKČNÍ ČINNOSTI Stavebnice - montáž, demontáž Práce s návodem, předlohou, jednoduchým náčrtem Zásady hygieny a bezpečnosti práce Zásady první pomoci	OSV Osobnostní rozvoj Kreativita (tvořivost, dotahovat nápady do reality) Vv - spojení pracovních činností a výtvarných technik	

Vzdělávací oblast: Člověk a svět práce			Ročník: 4. - 5.
Vyučovací předmět: Pracovní činnosti			List: 3
Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata	Poznámky
Žák: ČSP-5-3-01 provádí jednoduché pěstitelské činnosti, samostatně vede pěstitelské pokusy a pozorování ČSP-5-3-02 ošetřuje a pěstuje podle daných zásad pokojové i jiné rostliny ČSP-5-3-03 volí podle druhu pěstitelských činností správné pomůcky, nástroje a náčiní ČSP-5-3-04 dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu ČSP-5-4-01 orientuje se v základním vybavení kuchyně ČSP-5-4-02 připraví samostatně jednoduchý pokrm ČSP-5-4-03 dodržuje pravidla správného stolování a společenského chování ČSP-5-4-04 udržuje pořádek a čistotu pracovních ploch, dodržuje základy hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc i při úrazu v kuchyni	PĚSTITELSKÉ PRÁCE Pěstování rostlin ze semen v místnosti Základní podmínky pro pěstování rostlin, půda a její zpracování, výživa rostlin Základy péče o pokojové rostliny Zásady hygieny a bezpečnosti práce (rostliny jedovaté, alergie) Zásady první pomoci PŘÍPRAVA POKRMŮ Základní vybavení kuchyně Příprava jednoduchého pokrmu Jednoduchá úprava stolu, pravidla správného stolování a společenského chování Základy hygieny a bezpečnosti práce Zásady první pomoci		

Vzdělávací oblast: Člověk a svět práce			Ročník: 6.
Vyučovací předmět: Pracovní činnosti			List: 4
Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata	Poznámky
Žák: ČSP-9-1-01 provádí jednoduché práce s technickými materiály a dodržuje technologickou kázeň ČSP-9-1-02 řeší jednoduché technické úkoly s vhodným výběrem materiálů, pracovních nástrojů a nářadí ČSP-9-1-03 organizuje a plánuje svoji pracovní činnost ČSP-9-1-04 užívá technickou dokumentaci, připraví si vlastní jednoduchý náčrt výrobku ČSP-9-1-05 dodržuje obecné zásady bezpečnosti a hygieny při práci i zásady bezpečnosti a ochrany při práci s nástroji a nářadím; poskytne první pomoc při úrazu	PRÁCE S TECHNICKÝMI MATERIÁLY Vlastnosti materiálu, užití v praxi (dřevo, kov, plasty) Pracovní pomůcky, nářadí a nástroje pro ruční opracování Jednoduché pracovní operace a postupy Organizace práce, důležité technologické postupy Technické náčrty a výkresy, technické informace, návody Úloha techniky v životě člověka		
ČSP-9-5-01 používá základní kuchyňský inventář a bezpečně obsluhuje základní spotřebiče ČSP-9-5-02 připraví jednoduché pokrmy v souladu se zásadami zdravé výživy ČSP-9-5-03 dodržuje základní principy stolování, společenského chování a obsluhy u stolu ve společnosti ČSP-9-5-04 dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazech v kuchyni	PŘÍPRAVA POKRMŮ Základní vybavení kuchyně Příprava jednoduchého pokrmu Úprava stolu a stolování, společenské chování Základy hygieny a bezpečnosti práce Zásady první pomoci při úrazech v kuchyni		

Vzdělávací oblast: Člověk a svět práce			Ročník: 8. - 9.
Vyučovací předmět: Pracovní činnosti			List: 5
Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata	Poznámky
Žák: ČSP-9-8-01 orientuje se v pracovních činnostech vybraných profesí ČSP-9-8-02 posoudí své možnosti při rozhodování o volbě vhodného povolání a profesní přípravě ČSP-9-8-03 využije profesní informace a poradenské služby pro výběr vhodného vzdělávání ČSP-9-8-04 prokáže v modelových situacích schopnost prezentace své osoby při vstupu na trh práce	SVĚT PRÁCE Profese a jejich charakteristika: povolání lidí, druhy pracovišť, pracovních prostředků, pracovních objektů, charakter a druhy pracovních činností Požadavky kvalifikační, zdravotní a osobnostní Sebezpoznavání: osobní cíle a zájmy, tělesný a zdravotní stav, osobní vlastnosti a schopnosti, sebehodnocení, vlivy na volbu profesní orientace Možnosti vzdělávání: náplň učebních a studijních oborů, přijímací řízení, informace a poradenské služby Informace o trhu práce: pracovní příležitosti v regionu, problémy nezaměstnanosti, úřady práce Práva a povinnosti zaměstnanců a zaměstnavatelů Pohovor u zaměstnavatele Sestavení životopisu, sebeprezentace, způsoby hledání zaměstnání, modelové situace	OSV Osobnostní rozvoj Sebezpoznavání a sebepojetí (moje psychika, učení, vztahy k druhým lidem, zdravé a vyrovnané sebepojetí)	Úřad práce, informační a poradenské středisko, burza škol, dny otevřených dveří

Vzdělávací oblast: Člověk a svět práce			Ročník: 8. - 9.
Vyučovací předmět: Pracovní činnosti			List: 6
Výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata	Poznámky
Žák: VO-9-3-01 rozlišuje a porovnává různé formy vlastnictví, včetně duševního vlastnictví, a způsoby jejich ochrany, uvede příklady VO-9-3-02 sestaví jednoduchý rozpočet domácnosti, uvede hlavní příjmy a výdaje, rozliší pravidelné a jednorázové příjmy a výdaje, zváží nezbytnost jednotlivých výdajů v hospodaření domácnosti, objasní princip vyrovnaného, schodkového a přebytkového rozpočtu domácnosti VO-9-3-03 na příkladech ukáže vhodné využití různých nástrojů hotovostního a bezhotovostního placení, uvede příklady použití debetní a kreditní platební karty, vysvětlí jejich omezení VO-9-3-04 vysvětlí, jakou funkci plní banky a jaké služby nabízejí, vysvětlí význam úroku placeného a přijatého, uvede nejčastější druhy pojištění a navrhne, kdy je využit VO-9-3-05 uvede a porovná nejobvyklejší způsoby nakládání s volnými prostředky a způsoby krytí deficitu VO-9-3-06 na příkladu chování kupujících a prodávajících vyloží podstatu fungování trhu, objasní vliv nabídky a poptávky na tvorbu ceny a její změny, na příkladu ukáže tvorbu ceny jako součet nákladů, zisku a DPH, popíše vliv inflace na hodnotu peněz VO-9-3-07 rozlišuje, ze kterých zdrojů pocházejí příjmy státu a do kterých oblastí stát směřuje své výdaje, uvede příklady dávek a příspěvků ze státního rozpočtu	FINANČNÍ GRAMOTNOST Majetek - formy vlastnictví, ochrana duševního vlastnictví Hospodaření – rozpočet domácnosti, investice, úvěry, leasing, rozpočet státu, typy rozpočtu, význam daní Peníze - hotovost, bezhotovost, formy placení Banky a jejich služby, pojištění, produkty finančního trhu Principy tržního hospodářství – nabídka, poptávka, podstata fungování trhu		

4.10 Doplnující vzdělávací obor

4.10.1 Osobnostní a sociální výchova

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět Osobnostní a sociální výuka je vyučován od 1. do 9. ročníku v časové dotaci 1 hodina týdně. Předmět je dotován devíti disponibilními hodinami. Obvykle je realizován v rámci vyučovací hodiny. Jeho obsah je dále naplňován v průběhu školních výletů a exkurzí, na pobytových akcích, při harmonizačních dnech v 6. ročníku atd.

Obsah předmětu vychází především z průřezového tématu Osobnostní a sociální výchova. Dále zahrnuje některé výstupy z oblastí Jazyk a jazyková komunikace, Člověk a jeho svět, Člověk a společnost, Člověk a zdraví. Zaměřuje na postupné formování a rozvíjení osobnosti žáka, na utváření pozitivního klimatu v sociální skupině (třída, škola), na utváření pozitivních vztahů mezi jednotlivými členy sociální skupiny, na spolupráci, na formování vnitřních postojů žáků k důležitým oblastem lidského života, na formování vědomí zodpovědnosti, na vytváření pozitivních hodnot, na vytváření vztahů tolerance, respektu a spolupráce ve společnosti, na sebepoznávání a sebehodnocení. Rozvíjí samostatnost žáků, posiluje jejich rozhodovací schopnosti při řešení problémů. V rámci předmětu mohou žáci postupně vytvářet vlastní portfolia.

V předmětu Osobnostní a sociální výchova jsou realizovány všechny tematické okruhy průřezového tématu Osobnostní a sociální výchova.

Do výuky Osobnostní a sociální výchovy jsou od 1. 9. 2024 začleněny výukové lekce dlouhodobého komplexního celoškolského preventivního programu KIVa, a to v časové dotaci 2 vyučovací hodiny měsíčně ve všech třídách 1. až 9. ročníku. Tyto lekce svým zaměřením směřují k utváření níže uvedených klíčových kompetencí a naplňují uvedené konkretizované výstupy.

Výchovné a vzdělávací strategie, kterými v tomto předmětu směřujeme k utváření klíčových kompetencí:

Kompetence k učení

- vedeme žáky k ověřování důsledků
- poskytujeme metody, při kterých docházejí k objevům, řešením a závěrům žáci sami
- zadáváme úkoly způsobem, který umožňuje volbu různých postupů

Kompetence k řešení problémů

- klademe otevřené otázky
- formulujeme hypotézy a jejich ověřování

Kompetence komunikativní

- zajímáme se o názory a zkušenosti žáků
- vedeme žáky ke kultivovanému projevu
- podněcujeme žáky k argumentaci
- vytváříme příležitosti pro komunikaci mezi žáky a vhodné prostředí pro komunikaci
- umožňujeme prezentaci výsledků práce žáků

Kompetence sociální a personální

- hodnotíme žáky způsobem, který jim umožňuje vnímat vlastní pokrok
- vedeme žáky k tomu, aby na základě jasných kritérií hodnotili své činnosti
- zadáváme vhodné úkoly pro práci ve skupině (schopnost pracovat v týmu)
- vedeme žáky k akceptování názorů a argumentů ostatních

Kompetence občanské

- vyžadujeme dodržování pravidel slušného chování
- vedeme žáky k prezentaci jejich myšlenek a názorů

Kompetence pracovní

- dodáváme sebedůvěru žákovi
- napomáháme podle potřeby při cestě ke správnému řešení (nabízíme možnosti organizace při dosahování cílů)
- pojmenujeme a oceníme úspěchy, kterých žák dosáhne

Žák směřuje k získání těchto klíčových kompetencí:

Kompetence k učení

- vybírá a využívá vhodné způsoby a metody pro efektivní učení
- získané informace, resp. poznatky, třídí, srovnává, hodnotí a vyvozuje z nich závěry

Kompetence k řešení problémů

- přistupuje kreativně k řešení problému
- diskutuje o řešení s ostatními

- respektuje varianty řešení ostatních
- je schopen obhájit své názory a svá rozhodnutí

Kompetence komunikativní

- vyjadřuje své myšlenky, názory a postoje souvisle a kultivovaně
- umí naslouchat druhým, vhodně a přiměřeně reaguje (přijímá kritiku od druhých)
- komunikuje na odpovídající úrovni (dodržuje pravidla dialogu)

Kompetence sociální a personální

- umí spolupracovat v týmu
- přijímá roli ve skupině
- naslouchá a dokáže nabídnout pomoc, dokáže si říci o pomoc
- respektuje odlišnosti názorů ve skupině
- upevňuje dobré mezilidské vztahy vhodným chováním i komunikací
- umí kriticky vyhodnotit svoji práci i práci ostatních

Kompetence občanské

- zná legislativu a obecné morální zákony a dodržuje je
- respektuje názory ostatních
- formuje volní a charakterové vlastnosti
- zodpovědně se rozhoduje podle dané situace

Kompetence pracovní

- umí efektivně organizovat svou práci (i ve skupině)

Doplňující vzdělávací obor			Ročník: 1. - 3.
Vyučovací předmět: Osobnostní a sociální výchova			List: 1
Konkretizované výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata	Poznámky
Žák: ZÁKLADY KOMUNIKACE - osvojí si používání vhodných forem oslovování, pozdravu - dodržuje komunikačních pravidla ve třídě TŘÍDA JAKO SPOLEČENSTVÍ - podílí se na tvorbě a dodržování třídních pravidel PROSOCIÁLNÍ CHOVÁNÍ, EMPATIE - navazuje a rozvíjí kamarádské vztahy, vyjadřuje vhodnými formami zájem o prožívání a chování druhých - vnímá a respektuje odlišnosti druhých - uvědomuje si a pojmenuje vlastní pocity a emoce - vhodnou formou umí požádat o pomoc a umí pomoc nabídnout SPOLUPRÁCE A TVOŘIVOST - osvojí si základní formy spolupráce - využívá prvky tvořivosti při společném plnění úkolů - rozvíjí své individuální schopnosti ZÁKLADY SEBEÚCTY A ÚCTY K DRUHÝM - zvládá starost o svoje věci - vnímá vlastní jedinečnost a originalitu - vnímá odlišnosti a podobnosti lidí	Vhodné formy oslovování Pozdrav Poděkování, omluva Přiměřená gestikulace Tvorba a dodržování třídních pravidel Pomoc v běžných školních situacích Pojmenování základních citů a pocitů Eliminace vzájemného urážení se Vnímavost k situaci druhých Práce na společném úkolu Zbavování se strachu z neznámého řešení úkolu a z tvořivého experimentování Tvořivá pomoc spolužákům (učení navzájem) Péče o vlastní věci Uvědomění si vlastní hodnoty Oslava narozenin a svátků Slabé a silné stránky žáka		

Doplňující vzdělávací obor			Ročník: 1. - 3.
Vyučovací předmět: Osobnostní a sociální výchova			List: 2
Konkretizované výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata	Poznámky
Žák: HODNOCENÍ A SEBEHODNOCENÍ - osvojí si základy pozitivního hodnocení a přijetí druhých - uvědomuje si pozitivní vlastnosti lidí ve svém okolí	Reflexe Sebereflexe Poznávání pozitivních vlastností lidí v nejbližším okolí 1. oddíl Programu proti šikaně KIVa (lekce 1 až 10)		Metodika KIVa – Materiály + Manuál pro učitele: 1. oddíl

Doplňující vzdělávací obor			Ročník: 4. - 5.
Vyučovací předmět: Osobnostní a sociální výchova			List: 3
Konkretizované výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata	Poznámky
Žák: ZÁKLADY KOMUNIKACE - osvojí si používání vhodných forem - dodržuje komunikační pravidla ve třídě - vnímá základní prvky neverbální komunikace u sebe a u druhých - zvládá vést dialog s druhými v rovnocenné i podřízené pozici TŘÍDA JAKO SPOLEČENSTVÍ - podílí se na tvorbě a dodržování třídních pravidel - uvědomuje si vlastní místo ve skupině PROSOCIÁLNÍ CHOVÁNÍ, EMPATIE - reaguje asertivně na nabídky k nevhodné aktivitě - zvládá techniku odmítání - projevuje úctu k handicapovaným - dokáže vyjádřit soucit - vnímá reakce druhých a snaží se je vyhodnotit INICIATIVA A TVOŘIVOST - aktivně se zapojí do interakce s vrstevníky - využívá prvky tvořivosti při společném plnění úkolů - rozvíjí své individuální schopnosti - smysluplně využívá volný čas	Postoj těla Mimika Oční kontakt Gesta, podání ruky Zásady efektivní neverbální komunikace Nácvik dialogu s vrstevníky a učitel Tvorba a dodržování třídních pravidel Pomoc v běžných školních situacích Spolupráce ve skupině Techniky odmítání Základy asertivního chování Schopnost odmítnout nabídku k užívání návykových látek, krádeži, pomlouvání, podvodu a sexuálnímu zneužívání Vyjádření soucitu Hledání možností, jak vycházet s druhými Zpracování neúspěchu Smysluplné využití volného času		

Doplňující vzdělávací obor			Ročník: 4. - 5.
Vyučovací předmět: Osobnostní a sociální výchova			List: 4
Konkretizované výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata	Poznámky
Žák: SEBEHODNOCENÍ A SEBEÚCTA • uvědomuje si své schopnosti a silné a slabé stránky • vnímá vlastní jedinečnost a originalitu • vnímá odlišnosti a podobnosti lidí • rozvíjí své sebeovládání • utváří si, vnímá a reflektuje své cíle • vnímá vliv pozitivního naladění na svůj život	Stanovení si vlastních cílů a cesty k nim Překonávání překážek při dosahování cílů Sebeovládání Vliv pozitivního naladění na zdraví sebe i druhých 2. oddíl Programu proti šikaně KIVa (lekce 1 až 10)		Metodika KIVa – Materiály + Manuál pro učitele: 2. oddíl

Doplňující vzdělávací obor			Ročník: 6. - 7.
Vyučovací předmět: Osobnostní a sociální výchova			List: 5
Konkretizované výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata	Poznámky
Žák: ŽIVOT VE ŠKOLE - zná zásadní informace o svých spolužácích, školní budově a učitelském sboru - vyhledá pomoc při osobních problémech - formuluje a respektuje základní pravidla chování ve třídě a ve škole - projevuje respekt k základním lidským právům svých spolužáků - tvořivě řeší mezilidské situace EFEKTIVNÍ UČENÍ - používá postupy efektivního učení a plánuje své učení - používá postupy zlepšující vlastní soustředění - rozeznává nežádoucí stres ve svém životě a odstraňuje příslušné stresory související s učením - ve složitých situacích zvažuje své priority, na základě kterých se rozhoduje SEBEPOZNÁNÍ, SEBEPOJETÍ A SEBEREGULACE - poznává svou osobnost - vědomě pracuje se svými emocemi a jejich projevy - rozeznává ve svém životě projevy a užitečnost vůle	Orientace ve školní budově Orientace v učitelském sboru, role členů školního poradenského pracoviště Pravidla bezpečného a slušného chování ve škole – školní řád Tvorba a dodržování třídních pravidel Práce se školním systémem Bakaláři a MS TEAMS Žák jako součást kolektivu (třída, škola) - uvědomění si role ve třídním kolektivu Time management (plánování pracovního a volného času) Základní strategie učení a jejich specifika Soustředění Problémové situace a strategie jejich řešení Sebepoznání - práce s emocemi, psychohygienu Sebepoznání - postoje, hodnoty		

Doplňující vzdělávací obor			Ročník: 6. - 7.
Vyučovací předmět: Osobnostní a sociální výchova			List: 6
Konkretizované výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata	Poznámky
Žák: KOMUNIKACE • dodržuje pravidla efektivního rozhovoru • kultivovaně projevuje a prosazuje své názory, potřeby a práva • komunikuje věcně správně (stručně, jasně, zřetelně, popisným jazykem) • vědomě pracuje s neverbální komunikací SPOLUPRÁCE • uvědomuje si a zvnitřňuje pravidla skupinové práce • uvědomuje si své silné stránky • zvládá nepříjemné a neefektivní chování členů týmu	Pravidla komunikace, komunikační dovednosti Trénink aktivního naslouchání Formulace vlastní myšlenky, názoru, postoje, požadavku Formulace žádosti o pomoc, nabídnutí pomoci druhému Skupinová práce - její průběh a efektivita Silné a slabé stránky osobnosti žáka a jeho přínos pro skupinu Komunikace ve skupině Práce s časem Reflexe průběhu a výsledku vlastní i skupinové práce Pro 6. ročník: 2. oddíl Programu proti šikaně KIVa (lekce 1 až 10) Pro 7. ročník 3. oddíl Programu proti šikaně KIVa (témata 1 až 4)		Pro 6. ročník: Metodika KIVa – Materiály + Manuál pro učitele: 2. oddíl Pro 7. ročník: Metodika KIVa – Materiály + Manuál pro učitele: 3. oddíl

Doplňující vzdělávací obor			Ročník: 8. - 9.
Vyučovací předmět: Osobnostní a sociální výchova			List: 7
Konkretizované výstupy	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata	Poznámky
Žák: ŽIVOT VE SPOLEČNOSTI - podílí se na tvorbě a dodržování třídních a školních pravidel - uvědomuje si vlastní místo, roli ve skupině - chová se tak, aby podporoval dobré mezilidské vztahy - identifikuje, které reálné problémy si zasluhují jeho angažovanost, a tyto problémy řeší SEBEPOZNÁNÍ, SEBEPOJETÍ A SEBEREGULACE - poznává svou osobnost (temperament, motivaci, schopnosti) - poznává a rozvíjí vztah k sobě samému (identitu, sebeúctu) - vědomě pracuje se svými emocemi - rozeznává ve svém životě projevy a užitečnost vůle - používá postupy efektivního učení a plánuje své učení PSYCHOHYGIENA, EFEKTIVNÍ UČENÍ - plánuje svůj čas - překonává sklony a návyky, které mu komplikují život - rozeznává nežádoucí stres ve svém životě a odstraňuje příslušné stresory - vyhledá pomoc při osobních problémech	Tvorba a dodržování třídních pravidel Pravidla bezpečného a slušného chování ve škole, školní řád Komunikace uvnitř a vně školy (spoluzodpovědnost za život ve společnosti (škola – obec – stát – Země)) Uvědomění si vlastních silných a slabých stránek Zvládání emocí (prožívání, projevy) a práce s nimi Uvědomění si vlastních potřeb, přání a životních cílů Vnitřní motivace, volní vlastnosti (cílevědomost, odpovědnost, soustředěnost...) Odpočinek, smysluplné trávení volného času Žádoucí a nežádoucí životní návyky Práce s trémou, techniky zvládání trémy a stresu, stresory		https://scio.cz/download/skoly/Zdarma_materialy/Aktivity_ZS_Nautilus.pdf

5 Hodnocení výsledků vzdělávání žáků

Hodnocení výsledků vzdělávání žáka na vysvědčení je vyjádřeno klasifikačním stupněm. Každé hodnocení klasifikačním stupněm (známkou) je doplněno příslušnou váhou známky. Váhou známky se rozumí celé číslo v rozsahu od 1 do 5, které určuje, jakou důležitost přikládá učitel daného vyučovacího předmětu známce v rámci své klasifikace, a to v závislosti na povaze a obtížnosti ověřování znalostí. Pravidla pro používání váhy známek a podrobné informace k hodnocení výsledků vzdělávání žáků jsou uvedena v příloze školního řádu – Pravidla pro hodnocení výsledků vzdělávání žáků.

U žáka se speciálními vzdělávacími potřebami rozhoduje ředitel školy o použití slovního hodnocení, popř. kombinaci obou způsobů hodnocení, na základě žádosti zákonného zástupce žáka.

5.1 Pravidla hodnocení žáků

Zásady hodnocení prospěchu žáka

- uplatňování přiměřené náročnosti
- uplatňování pedagogického taktu vůči žákům
- připustit určitou indispozici
- nutnost opírat se o dominantní kladné vlastnosti
- pochvala a pozitivní hodnocení je nejen odměnou, ale i stimulem k většímu úsilí
- hodnotí se celkové výkony s ohledem požadavků osnov

Zásady sebehodnocení prospěchu žáka

- vhodná náročnost
- schopnost posoudit se objektivně
- ohledy vůči věku
- možnost indispozice
- uplatňování sebekritiky
- pozitivní sebekritika
- ocenění sama sebe
- schopnost přiznat si chybu

Získávání podkladů pro hodnocení prospěchu žáka

- diagnostické pozorování
- sledování výkonů
- sledování připravenosti na výuku
- různé druhy zkoušek (písemné, grafické, ústní)
- tematické písemné práce
- analýza různých činností
- konzultace s vyučujícími, třídními učiteli, PP poradnou
- rozhovor se samotným žákem
- rozhovor se zákonným zástupcem žáka

Získávání podkladů pro sebehodnocení prospěchu žáka

- individuální nezávazný rozhovor s žákem
- nezávazný rozhovor v menším kolektivu (skupině)
- neformální rozhovor v kolektivu třídy
- individuální rozbor úspěchů žáka
- individuální rozbor příčiny neúspěchu žáka
- rozbor úspěchů celé skupiny
- analýza činností, které vedou k úspěchu žáka
- analýza situací a činností, které vedou k neúspěchu žáka
- konkrétní příčiny neúspěchu žáka
- analýza domácí přípravy žáka
- rozbor momentů selhávání i v případě pečlivé přípravy žáka

Informace o prospěchu žáka

Zákonného zástupce dle potřeby a přání je nutno informovat, provádí:

- třídní učitel
 - vyučující daného předmětu
 - výchovný poradce
 - ředitel školy
-
- prostřednictvím žákovské knížky na Bakalářích
 - na konzultačních hodinách
 - na případných třídních schůzkách
 - prostřednictvím třídních důvěrníků
 - v akutním případě kontaktují okamžitě osobně nebo telefonicky
 - třídní učitel informuje prokazatelně - do ŽK na Bakalářích, může použít v případě vážného prohřešku i jinou formu (např. doporučený dopis)

Hodnocení chování žáka

Klasifikaci chování žáků navrhuje třídní učitel po projednání s učiteli, kteří ve třídě vyučují, a s ostatními učiteli a rozhoduje o ní ředitel po projednání v pedagogické radě. Pokud třídní učitel tento postup nedodrží, mají možnost podat návrh na pedagogické radě i další vyučující. Kritériem pro klasifikaci chování je dodržování pravidel chování včetně dodržování řádu školy.

Při klasifikaci chování se přihlíží k věku, morální a rozumové vyspělosti žáka. Kritéria pro jednotlivé stupně klasifikace chování jsou následující:

Stupeň 1 (velmi dobré):

Žák uvědoměle dodržuje pravidla chování a ustanovení vnitřního řádu školy. Méně závažných přestupků se dopouští ojediněle. Žák je však přístupný výchovnému působení a snaží se své chyby napravit.

Stupeň 2 (uspokojivé):

Chování žáka je v rozporu s pravidly chování a s ustanoveními vnitřního řádu školy. Žák se dopustí závažného přestupku proti pravidlům slušného chování nebo vnitřnímu řádu školy; nebo se opakovaně dopustí méně závažných přestupků. Zpravidla se přes důtku třídního učitele školy dopouští dalších přestupků, narušuje výchovně vzdělávací činnost školy. Ohrožuje bezpečnost a zdraví svoje nebo jiných osob.

Stupeň 3 (neuspokojivé):

Chování žáka ve škole je v příkrém rozporu s pravidly slušného chování. Dopustí se takových závažných přestupků proti vnitřnímu řádu školy nebo provinění, že je jimi vážně ohrožena výchova nebo bezpečnost a zdraví jiných osob. Záměrně narušuje hrubým způsobem výchovně vzdělávací činnost školy. Zpravidla se přes důtku ředitele školy dopouští dalších přestupků.

Klasifikace ve vyučovacích předmětech s převahou teoretického zaměření:

Stupeň 1 (výborný)

Žák ovládá požadované poznatky, fakta, pojmy, definice a zákonitosti uceleně, přesně a úplně a chápe vztahy mezi nimi. Pohotově vykonává požadované intelektuální a motorické činnosti. Samostatně a tvořivě uplatňuje osvojené poznatky a dovednosti při řešení teoretických a praktických úkolů, při výkladu a hodnocení jevů a zákonitostí. Myslí logicky správně, zřetelně se u něho projevuje samostatnost a tvořivost. Jeho ústní a písemný projev je správný, přesný a výstižný. Grafický projev je přesný a estetický. Výsledky jeho činnosti jsou kvalitní, pouze s menšími nedostatky. Je schopen samostatně studovat vhodné texty.

Stupeň 2 (chvalitebný)

Žák ovládá požadované poznatky, fakta, pojmy, definice a zákonitosti v podstatě uceleně, přesně a úplně. Pohotově vykonává požadované intelektuální a motorické činnosti. Samostatně a produktivně nebo podle menších podnětů učitele uplatňuje osvojené poznatky a dovednosti při řešení teoretických a praktických úkolů, při výkladu a hodnocení jevů a zákonitostí. Myslí správně, v jeho myšlení se projevuje logika a tvořivost. Ústní a písemný projev má menší nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti. Kvalita výsledků činnosti je zpravidla bez podstatných nedostatků. Grafický projev je estetický, bez větších nepřesností. Je schopen samostatně nebo s menší pomocí studovat vhodné texty.

Stupeň 3 (dobrý)

Žák má v ucelenosti, přesnosti a úplnosti osvojení požadovaných poznatků, faktů, pojmů, definic a zákonitostí nepodstatné mezery. Při vykonávání požadovaných intelektuálních a motorických činností projevuje nedostatky. Podstatnější nepřesnosti a chyby dovede za pomoci učitele korigovat. V uplatňování osvojených poznatků a dovedností při řešení teoretických a praktických úkolů se dopouští chyb. Uplatňuje poznatky a provádí hodnocení jevů a zákonitostí podle podnětů učitele. Jeho myšlení je vcelku správné, ale málo tvořivé, v jeho logice se vyskytují chyby. V ústním a písemném projevu má nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti. V kvalitě výsledků jeho činnosti se projevují častější nedostatky, grafický projev je méně estetický a má menší nedostatky. Je schopen samostatně studovat podle návodu učitele.

Stupeň 4 (dostatečný)

Žák má v ucelenosti, přesnosti a úplnosti osvojení požadovaných poznatků závažné mezery. Při provádění požadovaných intelektuálních a motorických činností je málo pohotový a má větší nedostatky. V uplatňování osvojených poznatků a dovedností při řešení teoretických a praktických úkolů se vyskytují závažné chyby. Při využívání poznatků pro výklad a hodnocení jevů je nesamostatný. V logice myšlení se vyskytují závažné chyby, myšlení není tvořivé. Jeho ústní a písemný projev má vážné nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti.

V kvalitě výsledků jeho činnosti a v grafickém projevu se projevují nedostatky, grafický projev je málo estetický. Závažné nedostatky a chyby dovede žák s pomocí učitele opravit. Při samostatném studiu má velké těžkosti.

Stupeň 5 (nedostatečný)

Žák si požadované poznatky neosvojil uceleně, přesně a úplně, má v nich závažné a značné mezery. Jeho dovednost vykonávat požadované intelektuální a motorické činnosti má velmi podstatné nedostatky. V uplatňování osvojených vědomostí a dovedností při řešení teoretických a praktických úkolů se vyskytují velmi závažné chyby. Při výkladu a hodnocení jevů a zákonitostí nedovede své vědomosti uplatnit ani s podněty učitele. Neprojevuje samostatnost v myšlení, vyskytují se u něho časté logické nedostatky. V ústním a písemném projevu má závažné nedostatky ve správnosti, přesnosti i výstižnosti. Kvalita výsledků jeho činnosti a grafický projev mají vážné nedostatky. Závažné nedostatky a chyby nedovede opravit ani s pomocí učitele. Nedovede samostatně studovat.

Klasifikace ve vyučovacích předmětech s převahou praktického zaměření:

Stupeň 1 (výborný)

Žák soustavně projevuje kladný vztah k práci, k pracovnímu kolektivu a k praktickým činnostem. Pohotově, samostatně a tvořivě využívá získané teoretické poznatky při praktické činnosti. Praktické činnosti vykonává pohotově, samostatně uplatňuje získané dovednosti a návyky. Bezpečně ovládá postupy a způsoby práce; dopouští se jen menších chyb, výsledky jeho práce jsou bez závažnějších nedostatků. Účelně si organizuje vlastní práci, udržuje pracoviště v pořádku. Uvědoměle dodržuje předpisy o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci a aktivně se stará o životní prostředí. Hospodárně využívá suroviny, materiál, energii. Vzorně obsluhuje a udržuje laboratorní zařízení a pomůcky, nástroje, nářadí a měřidla. Aktivně překonává vyskytující se překážky.

Stupeň 2 (chvalitebný)

Žák projevuje kladný vztah k práci, k pracovnímu kolektivu a k praktickým činnostem. Samostatně, ale méně tvořivě a s menší jistotou využívá získané teoretické poznatky při praktické činnosti. Praktické činnosti vykonává samostatně, v postupech a způsobech práce se nevyskytují podstatné chyby. Výsledky jeho práce mají drobné nedostatky. Účelně si organizuje vlastní práci, pracoviště udržuje v pořádku. Uvědoměle dodržuje předpisy o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci a stará se o životní prostředí. Při hospodárném využívání surovin, materiálů a energie se dopouští malých chyb. Laboratorní zařízení a pomůcky, nástroje, nářadí a měřidla obsluhuje a udržuje s drobnými nedostatky. Překážky v práci překonává s občasnou pomocí učitele.

Stupeň 3 (dobrý)

Žák projevuje vztah k práci, k pracovnímu kolektivu a k praktickým činnostem s menšími výkyvy. S pomocí učitele uplatňuje získané teoretické poznatky při praktické činnosti. V praktických činnostech se dopouští chyb a při postupech a způsobech práce potřebuje občasnou pomoc učitele. Výsledky práce mají nedostatky. Vlastní práci organizuje méně účelně, udržuje pracoviště v pořádku. Dodržuje předpisy o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci a v malé míře přispívá k tvorbě a ochraně životního prostředí. Na podněty učitele je schopen hospodárně využívat suroviny, materiály a energii. K údržbě laboratorních zařízení, přístrojů, nářadí a měřidel musí být částečně podněcován. Překážky v práci překonává jen s častou pomocí učitele.

Stupeň 4 (dostatečný)

Žák pracuje bez zájmu a vztahu k práci, k pracovnímu kolektivu a praktickým činnostem. Získané teoretické poznatky dovede využít při praktické činnosti jen za soustavné pomoci učitele. V praktických činnostech, dovednostech a návycích se dopouští větších chyb. Při volbě postupů a způsobů práce potřebuje soustavnou pomoc učitele. Ve výsledcích práce má závažné nedostatky. Práci dovede organizovat za soustavné pomoci učitele, méně dbá o pořádek na pracovišti. Méně dbá na dodržování předpisů o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci a o životní prostředí. Porušuje zásady hospodárnosti využívání surovin, materiálů a energie. V obsluze a údržbě laboratorních zařízení a pomůcek, přístrojů, nářadí a měřidel se dopouští závažných nedostatků. Překážky v práci překonává jen s pomocí učitele.

Stupeň 5 (nedostatečný)

Žák neprojevuje zájem o práci a vztah k ní, ani k pracovnímu kolektivu a k praktickým činnostem. Nedokáže ani s pomocí učitele uplatnit získané teoretické poznatky při praktické činnosti. V praktických činnostech, dovednostech a návycích má podstatné nedostatky. Nedokáže postupovat při práci ani s pomocí učitele. Výsledky jeho práce jsou nedokončené, neúplné, nepřesné, nedosahují předepsané ukazatele. Práci na pracovišti si nedokáže zorganizovat, nedbá na pořádek na pracovišti. Neovládá předpisy o ochraně zdraví při práci a nedbá na ochranu životního prostředí. Nevyužívá hospodárně surovin, materiálů a energie. V obsluze a údržbě laboratorních zařízení a pomůcek, přístrojů a náradí, nástrojů a měřidel se dopouští závažných nedostatků.

Klasifikace ve vyučovacích předmětech s převahou výchovného zaměření:

Stupeň 1 (výborný)

Žák je v činnostech velmi aktivní. Pracuje tvořivě, samostatně, plně využívá své osobní předpoklady a velmi úspěšně podle požadavků osnov je rozvíjí v individuálních a kolektivních projevech. Jeho projev je esteticky působivý, originální, procítěný, v hudební a tělesné výchově přesný. Osvojené vědomosti, dovednosti a návyky aplikuje tvořivě. Má výrazně aktivní zájem o umění, estetiku, brannost a tělesnou kulturu a projevuje k nim aktivní vztah. Úspěšně rozvíjí svůj estetický vkus a tělesnou zdatnost.

Stupeň 2 (chvalitebný)

Žák je v činnostech aktivní, tvořivý, převážně samostatný na základě využívání svých osobních předpokladů, které úspěšně rozvíjí v individuálním a kolektivním projevu. Jeho projev je esteticky působivý a má jen menší nedostatky z hlediska požadavků osnov. Žák tvořivě aplikuje osvojené vědomosti, dovednosti a návyky v nových úkolech. Má aktivní zájem o umění, o estetiku a tělesnou zdatnost. Rozvíjí si v požadované míře estetický vkus, brannost a tělesnou zdatnost.

Stupeň 3 (dobrý)

Žák je v činnostech méně aktivní, tvořivý, samostatný a pohotový. Nevyužívá dostatečně své schopnosti v individuální a kolektivním projevu. Jeho projev je málo působivý, dopouští se v něm chyb. Jeho vědomosti a dovednosti mají četnější mezery a při jejich aplikaci potřebuje pomoc učitele. Nemá dostatečný aktivní zájem o umění, estetiku a tělesnou kulturu. Nerozvíjí v požadované míře svůj estetický vkus a tělesnou zdatnost.

Stupeň 4 (dostatečný)

Žák je v činnostech málo aktivní a tvořivý. Rozvoj jeho schopností a dovedností a jeho projev jsou málo uspokojivé. Úkoly řeší s častými chybami. Vědomosti a dovednosti aplikuje jen se značnou pomocí učitele. Projevuje velmi malou snahu a zájem o činnosti, nerozvíjí dostatečně svůj estetický vkus a tělesnou zdatnost.

Stupeň 5 (nedostatečný)

Žák je v činnostech převážně pasivní. Rozvoj jeho schopností a dovedností je neuspokojivý. Jeho projev je povětšinou chybný a nemá estetickou hodnotu. Minimální osvojené vědomosti a dovednosti nedovede aplikovat. Neprojevuje zájem o práci a nevyvíjí úsilí rozvíjet svůj estetický vkus a tělesnou zdatnost.

Celkový prospěch

Prospěl(a) s vyznamenáním - není-li v žádném z povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem hodnocen na vysvědčení stupněm prospěchu horším než 2 - chvalitebný, průměr stupňů prospěchu ze všech povinných předmětů stanovených ŠVP není vyšší než 1,5 a jeho chování je hodnoceno stupněm velmi dobré

Prospěl(a) - není-li v žádném z povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem hodnocen na vysvědčení hodnocen stupněm 5 - nedostatečný nebo odpovídajícím slovním hodnocením

Neprospěl(a) - je-li v některém z povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem hodnocen na vysvědčení hodnocen stupněm 5 - nedostatečný nebo odpovídajícím slovním hodnocením nebo není-li z něho hodnocen na konci druhého pololetí

Nehodnocen(a) - není-li možné žáka hodnotit z některého z povinných předmětů stanovených ŠVP na konci prvního pololetí

Celkové hodnocení žáka

- **Do vyššího ročníku postoupí žák**, který na konci druhého pololetí prospěl ze všech povinných předmětů stanovených ŠVP pro ZV s výjimkou předmětů výchovného zaměření stanovených RVP. Do vyššího ročníku postoupí i žák prvního stupně základní školy, který již v rámci prvního stupně opakoval ročník, a žák druhého stupně základní školy, který již v rámci druhého stupně opakoval ročník, a to bez ohledu na prospěch tohoto žáka.
- **Nelze-li žáka** pro závažné objektivní příčiny **hodnotit na konci prvního pololetí**, určí ředitel školy pro jeho hodnocení **náhradní termín** a to tak, aby hodnocení žáka mohlo být provedeno nejpozději **do dvou měsíců** po ukončení pololetí. Není-li možné hodnocení ani v náhradním termínu, žák se za prvního pololetí nehodnotí.
- **Nelze-li žáka** pro závažné objektivní příčiny **hodnotit na konci druhého pololetí**, určí ředitel školy pro jeho hodnocení **náhradní termín** a to tak, aby hodnocení žáka mohlo být provedeno nejpozději **do konce září následujícího školního roku**. Do té doby žák navštěvuje nejbližší vyšší ročník popř. znovu devátý ročník.
- Má-li zákonný zástupce žáka **pochybnosti o správnosti hodnocení** na konci prvního nebo druhého pololetí, může **do tří pracovních dnů** ode dne, kdy se o hodnocení prokazatelně dozvěděl, nejpozději však do tří pracovních dnů od vydání vysvědčení, **požádat ředitele školy o komisionální přezkoušení**.
- **Komise žáka přezkouší** neprodleně, nejpozději **do deseti dnů**. Výsledek přezkoušení oznámí ředitel školy žákovi a zákonnému zástupci žáka prokazatelným způsobem. **Výsledek přezkoušení již nelze napadnout novou žádostí o přezkoušení**.

Komisionální a opravné zkoušky

- 1) Žáci devátých ročníků a žáci, kteří na daném stupni základní školy dosud neopakovali ročník, kteří na konci druhého pololetí neprospěli nejvýše ze dvou povinných předmětů s výjimkou předmětů výchovného zaměření, konají opravné zkoušky.
- 2) Opravné zkoušky se konají nejpozději do konce příslušného školního roku v termínu stanoveném ředitelem školy. Žák může v jednom dni skládat pouze jednu opravnou zkoušku. Opravné zkoušky jsou komisionální.
- 3) Žák, který nevykoná opravnou zkoušku úspěšně nebo se k jejímu konání nedostaví, neprospěl. Ze závažných důvodů může ředitel školy žákovi stanovit náhradní termín opravné zkoušky nejpozději do 15. září následujícího školního roku. Do té doby je žák zařazen do nejbližšího vyššího ročníku, popřípadě znovu do devátého ročníku.
- 4) V odůvodněných případech může krajský úřad rozhodnout o konání opravné zkoušky a komisionálního přezkoušení na jiné základní škole. Zkoušky se na žádost krajského úřadu účastní školní inspektor.

Způsob získávání podkladů pro hodnocení

- 1) Při celkové klasifikaci přihlíží učitel k věkovým zvláštěnostem žáka i k tomu, že žák mohl v průběhu klasifikačního období zakolísat v učebních výkonech pro určitou indispozici.
- 2) Hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání a chování žáků pedagogickými pracovníky je jednoznačné, srozumitelné, srovnatelné s předem stanovenými kritérii, věcné, všestranné, pedagogicky zdůvodněné, odborně správné a doložitelné.
- 3) Podklady pro hodnocení a klasifikaci získávají vyučující zejména: soustavným diagnostickým pozorováním žáků, sledováním jeho výkonů a připravenosti na vyučování, různými druhy zkoušek (písemné, ústní, grafické, praktické, pohybové, atd.), kontrolními písemnými pracemi, analýzou výsledků různých činností žáků, konzultacemi s ostatními vyučujícími a podle potřeby i psychologickými a zdravotnickými pracovníky.
- 4) Počet známek pro hodnocení žáka za klasifikační období v jednotlivých vyučovacích předmětech je uveden v příloze školního řádu – Pravidla pro hodnocení výsledků vzdělávání žáků. Podklady pro hodnocení získávají vyučující průběžně během celého klasifikačního období.
- 5) Není přípustné ústně přezkušovat žáky koncem klasifikačního období z látky celého tohoto období.
- 6) Zkoušení je prováděno zásadně před kolektivem třídy, nepřípustné je individuální přezkušování po vyučování v kabinetech. Výjimka je možná jen při diagnostikované vývojové poruše, kdy je tento způsob doporučen ve zprávě psychologa.
- 7) Učitel oznamuje žákovi výsledek každé klasifikace, klasifikaci zdůvodňuje a poukazuje na klady a nedostatky hodnocených projevů, výkonů, výtvorů. Po ústním vyzkoušení oznámí učitel žákovi výsledek hodnocení okamžitě. Výsledky hodnocení písemných zkoušek a prací a praktických činností oznámí žákovi nejpozději do 14 dnů. Učitel sděluje všechny známky, které bere v úvahu při celkové klasifikaci zákonným zástupcům žáka, a to zejména prostřednictvím zápisů do školního informačního systému Bakaláři - současně žákům.
- 8) Kontrolní písemné práce a další druhy zkoušek rozvrhne učitel rovnoměrně na celý školní rok, aby se nadměrně nenahromadily v určitých obdobích.
- 9) O termínu písemné zkoušky, která má trvat více než 30 minut, informuje vyučující žáky dostatečně dlouhou dobu předem. Ostatní vyučující o tom informuje formou zápisu do třídní knihy. V jednom dni mohou žáci konat jen jednu zkoušku uvedeného charakteru.
- 10) Vyučující je povinen vést soustavnou evidenci o každé klasifikaci žáka průkazným způsobem tak, aby mohl vždy doložit správnost celkové klasifikace žáka i způsob získání známek (ústní zkoušení, písemné, atd.). V případě dlouhodobé nepřítomnosti nebo rozvázání pracovního poměru v průběhu klasifikačního období předá tento klasifikační přehled zastupujícímu učiteli nebo vedení školy.

- 11) Klasifikační stupeň určí učitel, který vyučuje příslušnému předmětu. Při dlouhodobějším pobytu žáka mimo školu (lázeňské léčení, léčebné pobyty, dočasné umístění v ústavech, apod.) vyučující respektuje známky žáka, které škole sdělí škola při instituci, kde byl žák umístěn; žák se znovu nepřezkoušuje.
- 12) Při určování stupně prospěchu v jednotlivých předmětech na konci klasifikačního období se hodnotí kvalita práce a výsledky práce, jichž žák dosáhl za celé klasifikační období. Stupeň prospěchu se neurčuje na základě průměru z klasifikace za příslušné období. Výsledná známka za klasifikační období musí odpovídat známkám, které žák získal a které byly sděleny zákonným zástupcům.
- 13) Případy zaostávání žáků v učení a nedostatky v jejich chování se projednají v pedagogické radě, a to zpravidla k 15. listopadu a 15. dubnu.
- 14) Na konci klasifikačního období, v termínu, který určí ředitel školy, nejpozději však 48 hodin před jednáním pedagogické rady o klasifikaci, zapíše učitelé příslušných předmětů číselní výsledky celkové klasifikace do třídního výkazu a připraví návrhy na umožnění opravných zkoušek, na klasifikaci v náhradním termínu apod.
- 15) Zákonné zástupce žáka informuje o prospěchu a chování žáka: třídní učitel a učitelé jednotlivých předmětů v polovině prvního a druhého pololetí; třídní učitel nebo učitel, jestliže o to zákonní zástupci žáka požádají. Průběžnou klasifikaci mohou zákonní zástupci sledovat na Bakalářích.
- 16) Informace jsou zákonným zástupcům předávány převážně při osobním jednání na konzultačních hodinách. Údaje o klasifikaci a hodnocení chování žáka jsou sdělovány pouze zástupcům žáka, nikoli veřejně. Termíny konzultačních hodin jsou stanoveny a zveřejněny na webu školy a na Bakalářích.
- 17) V případě mimořádného zhoršení prospěchu žáka informuje zákonného zástupce vyučující předmětu bezprostředně a prokazatelným způsobem.
- 18) Pokud je klasifikace žáka stanovena na základě písemných nebo grafických prací, vyučující tyto práce uschovávají po dobu, během které se klasifikace žáka určuje nebo ve které se k ní mohou zákonní zástupci žáka odvolat - tzn. celý školní rok včetně hlavních prázdnin, v případě žáků s odloženou klasifikací nebo opravnými zkouškami až do 30. 10. dalšího školního roku. Opravené písemné práce musí být předloženy všem žákům a na požádání ve škole také zákonným zástupcům žáka.

- 19) Vyučující dodržují zásady pedagogického taktu, zejména: neklasifikují žáky ihned po jejich návratu do školy po nepřítomnosti delší než jeden týden, žáci nemusí dopisovat do sešitů látku za dobu nepřítomnosti, pokud to není jediný zdroj informací, účelem zkoušení není nacházet mezery ve vědomostech žáka, ale hodnotit to, co umí, učitel klasifikuje jen probrané učivo, zadávání nové látky k samostatnému nastudování celé třídy není přípustné, před prověřováním znalostí musí mít žáci dostatek času k naučení, procvičení a zažití učiva, prověřování znalostí provádět až po dostatečném procvičení učiva.
- 20) Třídní učitelé (výchovný poradce) jsou povinni seznamovat ostatní vyučující s doporučením psychologických vyšetření, které mají vztah ke způsobu hodnocení a klasifikace žáka a způsobu získávání podkladů. Údaje o nových vyšetřeních jsou součástí zpráv učitelů (nebo výchovného poradce) na pedagogické radě.

Způsob hodnocení žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

- 1) Dítětem, žákem a studentem se speciálními vzdělávacími potřebami se rozumí osoba, která k naplnění svých vzdělávacích možností nebo k uplatnění nebo užívání svých práv na rovnoprávném základě s ostatními potřebuje poskytnutí podpůrných opatření. Podpůrnými opatřeními se rozumí nezbytné úpravy ve vzdělávání a školských službách odpovídající zdravotnímu stavu, kulturnímu prostředí nebo jiným životním podmínkám dítěte, žáka nebo studenta.
- 2) Podpůrná opatření jsou specifikována v § 16 odst. 2 zákona č. 561/2004 Sb., (školský zákon).
- 3) Při hodnocení žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami se přihlíží k jejich zdravotnímu stavu, kulturnímu prostředí nebo jiným životním podmínkám. Vyučující respektují doporučení školských poradenských zařízení uvedená v jejich Doporučeních a uplatňují je při klasifikaci a hodnocení chování žáků. Volí vhodné a přiměřené způsoby získávání podkladů.
- 4) U žáka s vývojovou poruchou učení rozhodne ředitel školy o použití slovního hodnocení na základě žádosti zákonného zástupce žáka.
- 5) Pro zjišťování úrovně žakových vědomostí a dovedností volí učitel takové formy a druhy zkoušení, které odpovídají schopnostem žáka a na něž nemá porucha negativní vliv. Kontrolní práce a diktáty píší tito žáci po předchozí přípravě. Pokud je to nutné, nebude dítě s vývojovou poruchou vystavováno úkolům, v nichž vzhledem k poruše nemůže přiměřeně pracovat a podávat výkony odpovídající jeho předpokladům.
- 6) Vyučující klade důraz na ten druh projevu, ve kterém má žák předpoklady podávat lepší výkony. Při klasifikaci se nevychází z prostého počtu chyb, ale z počtu jevů, které žák zvládl.
- 7) Klasifikace byla provázena hodnocením, tj. vyjádřením pozitivních stránek výkonu, objasněním podstaty neúspěchu, návodem, jak mezery a nedostatky překonávat.
- 8) Všechna navrhovaná pedagogická opatření se zásadně projednávají s rodiči a jejich souhlasný či nesouhlasný názor je respektován.
- 9) V hodnocení se přístup vyučujícího zaměřuje na pozitivní výkony žáka a tím na podporu jeho poznávací motivace k učení namísto jednostranného zdůrazňování chyb.
- 10) Vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných se řídí vyhláškou č. 27/2016 Sb., o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných v platném znění.

Charakteristika klasifikačních stupňů pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami

známka	učivo	úroveň myšlení	vyjadřování	aplikace, řešení	píle, zájem
1	bezpečně ovládá	pohotový, bystrý, dobře chápe souvislosti	výstižné, přesné vyjadřování	spolehlivě, uvědoměle užívá vědomostí, pracuje svědomitě, samostatně, s jistotou	aktivní, zájem
2	ovládá	uvažuje samostatně	celkem výstižně	užívá vědomostí a dovedností při řešení úkolů, malé - ne časté chyby	učí se svědomitě
3	v podstatě ovládá	menší samostatnost v myšlení	nedovede se dost přesně vyjádřit	úkoly řeší za pomoci učitele, s pomocí odstraňuje své chyby	v učení a práci nepotřebuje větších podnětů
4	ovládá jen částečně, značné mezery ve vědomostech	myšlení nesamostatné	myšlenky vyjadřuje se značnými potížemi	dělá podstatné chyby, nesnadno je překonává	malý zájem o učení, potřebuje pobídky a pomoc
5	neovládá	i na návodné otázky odpovídá nesprávně	i na návodné otázky odpovídá nesprávně	praktické úkoly nedovede splnit ani za pomoci učitele	veškerá pomoc a pobízení jsou neúčinné

Hodnocení nadaných dětí, žáků a studentů

- 1) Ředitel školy může mimořádně nadaného nezletilého žáka přeradit do vyššího ročníku bez absolvování předchozího ročníku. Podmínkou přeřazení je vykonání zkoušek z učiva nebo části učiva ročníku, který žák nebo student nebude absolvovat. Obsah a rozsah zkoušek stanoví ředitel školy.
- 2) Individuálně vzdělávaný žák koná za každé pololetí zkoušky z příslušného učiva, a to ve škole, do níž byl přijat k plnění povinné školní docházky. Nelze-li individuálně vzdělávaného žáka hodnotit na konci příslušného pololetí, určí ředitel školy pro jeho hodnocení náhradní termín, a to tak, aby hodnocení bylo provedeno nejpozději do dvou měsíců po skončení pololetí. Ředitel školy zruší povolení individuálního vzdělávání, pokud žák na konci druhého pololetí příslušného školního roku neprospěl, nebo nelze-li žáka hodnotit na konci pololetí ani v náhradním termínu.

Závěrečná ustanovení:

- 1) ŠVP je veřejným dokumentem, bude umístěný ve sborovně školy a kanceláři ZŘ, ŘŠ. Do ŠVP může každý nahlížet a pořizovat si z něj opisy a výpisy. Poskytování informací podle zákona o svobodném přístupu k informacím tím není dotčeno.
- 2) Zákonní zástupci jsou o vydání ŠVP informováni prostřednictvím webových stránek školy, vývěsní tabule školy ve městě u pošty.

Dne 27. 8. 2007

Mgr. Věra Dunajčíková
Ředitelka školy

6 Příloha č. 1

Doplnění kapitoly 3 Charakteristika ŠVP v souvislosti se změnami k 1. 9. 2016.

6.1 Postup školy při poskytování podpůrných opatření 1. stupně

- Při zjištění potřeby úprav ve vzdělávání žáka nebo ve školských službách a zapojení v kolektivu informuje vyučující daného předmětu, třídního učitele a speciálního pedagoga.
- Po jejich vzájemné dohodě začne škola poskytovat 1. stupeň podpůrných opatření. Tato opatření představují minimální úpravu metod, organizace a hodnocení vzdělávání. Slouží ke kompenzaci mírných obtíží ve vzdělávání žáka, u nichž je možné prostřednictvím mírných úprav v režimu školní výuky a domácí přípravy dosáhnout zlepšení.
- Škola může zpracovat plán pedagogické podpory, který zahrnuje zejména popis obtíží a speciálních vzdělávacích potřeb žáka, podpůrná opatření prvního stupně, stanovení cílů podpory a způsobu vyhodnocování naplňování plánu, zejména v situaci, kdy pro poskytování podpůrných opatření prvního stupně nepostačuje samotné zohlednění individuálních vzdělávacích potřeb žáka při vzdělávání.
- Příklady podpůrných opatření 1. stupně jsou uvedené v Příloze č. 1 vyhlášky 27/2016 Sb., o vzdělávání žáků se speciálním vzdělávacími potřebami a žáků nadaných v platném znění.
- Poskytování podpůrných opatření prvního stupně škola průběžně vyhodnocuje (třídní učitel, vyučující daného předmětu a speciální pedagog). Nejpozději po 3 měsících od zahájení poskytování podpůrných opatření škola vyhodnotí, zda podpůrná opatření vedou k naplnění stanovených cílů. Není-li tomu tak, doporučí škola zákonnému zástupci žáka využití poradenské pomoci školského poradenského zařízení. Do doby zahájení poskytování podpůrných opatření druhého až pátého stupně na základě doporučení školského poradenského zařízení poskytuje škola podpůrná opatření prvního stupně.
- Pokud jsou daná opatření dostatečná, pedagogičtí pracovníci nadále pokračují v jejich realizaci a úpravách dle potřeb žáka.
- Pokud jsou daná opatření již nadbytečná, škola poskytování podpůrných opatření 1. st. ukončí.

6.2 Individuální vzdělávací plán (IVP)

- Pokud školské poradenské zařízení doporučí vzdělávání žáka dle individuálního vzdělávacího plánu, škola zajistí jeho vypracování.
- S IVP jsou seznámeni všichni vyučující, žák a zákonný zástupce žáka. Seznámení stvrdí svým podpisem na IVP.
- Stejný postup platí, i pokud zákonný zástupce žáka vyhledal pomoc školského poradenského zařízení bez vyzvání školy.

6.3 Úprava očekávaných výstupů stanovených ŠVP

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření je uvedena v tomto ŠVP v kapitole č. 8 Příloha č. 2.

Časová dotace na předměty speciálně pedagogické péče je poskytována z disponibilní časové dotace, nebo je speciálně pedagogická péče poskytována mimo rámec vyučování.

6.4 Specifikace provádění podpůrných opatření

Jako podpůrná opatření pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami jsou využívána podle doporučení školského poradenského zařízení a přiznaného stupně podpory zejména:

Metody výuky (pedagogické postupy):

- respektování odlišných stylů učení jednotlivých žáků
- metody a formy práce, které umožní častější kontrolu a poskytování zpětné vazby žákovi
- důraz na logickou provázanost a smysluplnost vzdělávacího obsahu
- respektování pracovního tempa žáků a poskytování dostatečného času k zvládnutí úkolů
- podpora poznávacích procesů žáka (osvojování učiva, rozvoj myšlení, pozornosti, paměti)
- respektování míry nadání žáka a jeho specifika
- orientace na rozvíjení informačně receptivních metod zaměřených na rozvoj vnímání, na práci s textem a obrazem
- orientace na reproduktivní metody upevňující zapamatování, které vedou k osvojování vědomostí a dovedností pomocí opakování

a procvičování

- individualizace výuky (zohledňování individuálních potřeb žáka, respektování pracovních specifík žáka, stylů učení, doplňující výklad nebo procvičování, princip multisenzorického přístupu, nastavení dílčích cílů tak, aby žák mohl prožívat úspěch, opakované vrácení se ke klíčovým pojmům a dovednostem aj.)
- respektování pracovního tempa žáka, stanovení odlišných časových limitů pro plnění úkolů
- zadávání domácích úkolů zohledňuje možnosti žáka a podmínky, které má žák k jejich plnění
- zohledňování sociálního statusu a vztahových sítí žáka a prostředí, ze kterých žák přichází do školy
- intervence na podporu oslabených nebo nefunkčních dovedností a kompetencí žáka

Organizace výuky:

- střídání forem a činností během výuky
- u mladších žáků využívání skupinové výuky
- postupný přechod k systému kooperativní výuky
- v případě doporučení může být pro žáka vložena do vyučovací hodiny krátká přestávka
- změna zasedacího pořádku či uspořádání třídy v rámci vyučovací jednotky a se zřetelem k charakteru výuky a potřebám žáků
- nabídka volnočasových aktivit (ve škole) a podpora rozvoje zájmů žáka
- organizační podpora mimoškolního vzdělávání, včetně odborných exkurzí

Hodnocení žáka

- využívání různých forem hodnocení žáka
- hodnocení vychází ze zjištěných specifík žáka (např. neznalost vyučovacího jazyka)
- práce s kritérii hodnocení v závislosti na charakteru žákova problému, s důrazem na podporu rozvoje dovedností a vědomostí žáka
- podpora autonomního hodnocení (sebehodnocení)
- zohlednění sociálního kontextu hodnocení, hodnocení směřuje nejen k vyhodnocení úspěšnosti žákova učení, ale také k posílení jeho motivace pro vzdělávání
- z hodnocení jsou zřejmé konkrétní individuálně specifické podoby činnosti vyžadované po žákovi, jsou jasně a srozumitelně formulována hodnotící kritéria
- formativní hodnocení směřuje k zpětnovazební podpoře efektivního učení žáka a je pro něj informativní a korektivní
- celkové hodnocení žáka se speciálními vzdělávacími potřebami zohledňuje jak omezení žáka, tak zejména jeho pokroky ve Vzdělání

7 Příloha č. 2

Tato příloha obsahuje Minimální doporučenou úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření a je samostatným dokumentem.